

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพิจิตร

(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

ฉบับทบทวน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิจิตร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิงหาคม ๒๕๖๓

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยน้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางการพัฒนา ด้านการเกษตร รวมทั้ง การขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ภายใต้คำขวัญ “พัทลุงเมือง เกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน” เพื่อการพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ที่เกิดจากการรวบรวมปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในระดับพื้นที่ สอดคล้อง กับทิศทาง นโยบายการพัฒนาระดับชาติ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๔) รวมทั้ง นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจังหวัด พัทลุง เพื่อมุ่งสู่การเป็น “พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ดังนั้น แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ จะทำให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในการกำหนดประเด็น การพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดพัทลุง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาด้านการเกษตรให้กับหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในโอกาสนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงขอขอบพระคุณทุกภาคส่วนในความร่วมมือให้ การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ไว้ ณ โอกาสนี้

สิงหาคม ๒๕๖๓

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑ ที่มา	๑
๒ ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง	๒๖
๑ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	๒๖
๒ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๔๖
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง	๕๘
๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย Mckinsey ๗-S Framework	๕๘
๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	๕๙
๓ การจัดทำ TOW Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๖๒
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง	๖๔
๑ วิสัยทัศน์ (Vision)	๖๔
๒ พันธกิจ (Mission)	๖๔
๓ เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด (Goals)	๖๔
๔ ประเด็นการแผนพัฒนา (Strategic Issue)	๖๔
๕ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)	๖๘
๖ แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)	๗๐
๗ สรุปข้อเสนอโครงการตามประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดพัทลุง (Positioning)	๗๑
ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)	๗๕
ส่วนที่ ๖ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)	๘๕

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ลักษณะดินจังหวัดพัทลุง	๒๗
ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒	๒๙
ตารางที่ ๓ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๓	๓๐
ตารางที่ ๔ ปริมาณน้ำท่าในลุ่มน้ำย่อย ๗ ลุ่มน้ำของจังหวัดพัทลุง	๓๑
ตารางที่ ๕ จำแนกพื้นที่ป่าจังหวัดพัทลุง	๓๒
ตารางที่ ๖ เปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้จังหวัดพัทลุงในรอบ ๓ ปี	๓๒
ตารางที่ ๗ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดพัทลุง	๓๔
ตารางที่ ๘ จำนวนประชากรของจังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๖๒	๓๕
ตารางที่ ๙ ระยะทางจากอำเภอถึงศาลากลางจังหวัดพัทลุง	๓๗
ตารางที่ ๑๐ จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้แยกเป็นรายอำเภอของจังหวัดพัทลุง	๓๗
ตารางที่ ๑๑ ครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ และไม่มีน้ำประปาใช้ จำแนกเป็นรายอำเภอ	๓๘
ตารางที่ ๑๒ ผลผลิตถั่วมวบรวมจังหวัดพัทลุง ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต ปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ จังหวัดพัทลุง	๓๙
ตารางที่ ๑๓ ผลผลิตถั่วมวบรวมจังหวัดพัทลุงแบบปริมาณลูกโซ่ จำแนกตามสาขาการผลิต ปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ จังหวัดพัทลุง	๔๐
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดพัทลุง	๔๕
ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลแรงงานจังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๖๒	๔๕
ตารางที่ ๑๖ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดพัทลุง	๔๖
ตารางที่ ๑๗ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอจังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๖๒	๔๖
ตารางที่ ๑๘ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน	๔๗
ตารางที่ ๑๙ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒	๔๘
ตารางที่ ๒๐ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒	๔๘
ตารางที่ ๒๑ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒	๔๙
ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒	๔๙
ตารางที่ ๒๓ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	๔๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๒๔ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดพัทลุง	๕๐
ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด	๕๑
ตารางที่ ๒๖ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๒	๕๓
ตารางที่ ๒๗ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๖๒	๕๓
ตารางที่ ๒๘ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดพัทลุง	๕๓
ตารางที่ ๒๙ จำนวนประชาชนชาวบ้านแยกรายอำเภอ	๕๔
ตารางที่ ๓๐ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) แยกตามกิจกรรมจากทุกหน่วยงานปี ๒๕๖๓	๕๔
ตารางที่ ๓๑ ชื่อและที่อยู่ร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัยเลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant)	๕๔
ตารางที่ ๓๒ สรุปปัญหา/อุปสรรค และความต้องการของเกษตรกร	๕๖
ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย Mckinsey ๗-S Framework	๕๘
ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	๖๐
ตารางที่ ๓๕ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๖๒
ตารางที่ ๓๖ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)	๖๘
ตารางที่ ๓๗ ข้อเสนอโครงการตามประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดพัทลุง	๗๑
ตารางที่ ๓๘ โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนา	๗๕

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ โดยกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีเป้าหมายเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นและพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้วยการพัฒนา “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีเป้าหมายการพัฒนา “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”

จังหวัดพัทลุงมีลักษณะพื้นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำต้นทุนบริเวณเทือกเขาบรรทัดเป็นของตนเอง มีการผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย อาทิ ทำนา ทำสวนยางพารา สวนผลไม้ ประมงน้ำจืด และปศุสัตว์ ทำให้เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการเกษตร โดยมีโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรร้อยละ ๓๑.๐๘ แต่มีรายได้ต่อหัวที่น้อย โดยมีรายได้ต่อหัวอยู่ที่ ๗๓,๒๑๓ ต่อคนต่อปี เป็นอันดับที่ ๑๓ ใน ๑๔ จังหวัดภาคใต้ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาทางการเกษตร คือ การที่เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน โดยน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน จังหวัดพัทลุงจึงได้กำหนดนโยบายสำคัญในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุง โดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ ในการขับเคลื่อนดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เป้าหมายเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์จำนวน ๑๐,๘๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๔ และได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๑ ในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงจำนวน ๑,๓๐๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๔

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาด้านการเกษตรสามารถบรรลุตามเป้าหมายของการพัฒนา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงในฐานะผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุงให้สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส ความต้องการของเกษตรกร และนโยบายที่สำคัญ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนงานเกษตรของจังหวัดพัทลุงให้มีประสิทธิภาพบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็น การเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์เกษตร

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

และสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๕ ฉบับทบทวน นโยบายของจังหวัดพัทลุง และแผนพัฒนาจังหวัดพัทลุง พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ประเทศไทย “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” เพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สนับสนุนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง ได้แก่

๒.๑.๑ ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกရာช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติ ได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ๘ ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๒.๑.๒ ด้านการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน มีเป้าหมาย ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยมีประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑) การเกษตรสร้างมูลค่า โดยการส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ รองรับการต้องการของตลาดยุคใหม่ การส่งเสริมการขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์การส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และการสร้างความต้องการของสินค้าด้วยการสร้างเรื่องราวของสินค้าให้เป็นที่ยอมรับและยอมรับในคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ สร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคให้ความสำคัญ

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑,ตุลาคม).ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

มาตรฐานการจัดการความปลอดภัยของอาหาร การผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และเข้าสู่ระบบมาตรฐาน การจัดการคุณภาพทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน การให้ความรู้เกษตรกร ด้านกระบวนการผลิตตาม มาตรฐานเพื่อมุ่งสู่การเลิกใช้สารเคมี ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรปลอดภัย เปลี่ยน ผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ตลอดจนสนับสนุนกลไกทางการตลาดแก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐาน สินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทย และระบบตรวจสอบ ย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ภูมิปัญญา การสร้างความแตกต่าง การควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ส่งเสริมการสร้างแบรนด์และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ

๒) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยการใช้ประโยชน์จากความหลากหลาย ทางชีวภาพ เพื่อต่อยอดจากภาคเกษตรไทยและมุ่งสู่อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึง พลังงานชีวมวล ต่อยอดพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงด้านต่าง ๆ จากอุตสาหกรรมของประเทศที่มีความเข้มแข็ง อยู่แล้ว เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ให้มีความสมดุล และเกิดความมั่นคง สามารถ พึ่งพาตนเองทางด้านพลังงาน

๓) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลและตาม ศักยภาพของพื้นที่ ทั้งการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้ง การส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยววิถีพุทธของโลก

๔) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและ สาธารณูปการ ระบบขนส่ง ระบบดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการขนส่งสินค้าการเกษตรและ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๕) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้ง เกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ มีความสามารถในการ แข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจนให้มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการ การผลิตและบริการ การจัดการ และการตลาด สามารถบริหารจัดการธุรกิจและบริการ ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทาง การเงินของผู้ประกอบการ โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนและสนับสนุนให้มีช่องทางทางการเงินที่หลากหลายและ น่าเชื่อถือ สนับสนุนผู้ประกอบการ ให้มีอัตลักษณ์และแบรนด์ที่เด่นชัด รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพ และมีความแตกต่าง สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และฐานข้อมูล ขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์

๒.๑.๓ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยการพัฒนาเพิ่มศักยภาพให้ประชาชนทุกช่วงวัย บนฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้ง ยกกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ความสามารถเฉพาะบุคคล ตามความต้องการของตลาดแรงงาน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๒.๑.๔ ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม โดยการพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม กำหนดนโยบายและกติกาก่อนเพื่อเพิ่มโอกาสของเกษตรกร พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐาน ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมการผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ และการจัดการในภาคบริการที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรของชุมชน สร้างการเรียนรู้ของชุมชน ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและองค์ความรู้ของชุมชน ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๒.๑.๕ ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ มุ่งเน้นการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพ สิ่งแวดล้อมที่ดีด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มความเป็นธรรมทางสังคม สามารถลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและลดปัญหาความขาดแคลนทรัพยากร พัฒนาพื้นที่เมืองชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนด รูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ตามศักยภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสม

๒.๑.๖ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้ง มีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็น การเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๖ มีเป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาในช่วงปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๕

- เป้าหมาย : ผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศในสาขา เกษตรเพิ่มขึ้น

^๖ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑,ตุลาคม).ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของ ผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศสาขาเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๓.๘

- **เป้าหมาย :** ผลิตภาพการผลิต ของภาคเกษตร เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราผลิตภาพการผลิต ของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑.๒

โดยมีแผนย่อการพัฒนา ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีเป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาในช่วงปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๕

- **เป้าหมาย :** สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ขยายตัวร้อยละ ๓.๐

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ ตลาด สม่่าเสมอรวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคูณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนา สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนใช้ ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ และ ส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย มีเป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาในช่วงปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๕

- **เป้าหมาย :** สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย ขยายตัวร้อยละ ๓.๐

- **เป้าหมาย :** ผลิตภัณฑ์ เกษตรปลอดภัย ของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด : ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารเพิ่มขึ้น

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งจากการลด ละ เลิกการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรม ยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลด ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัย และมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพ จากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการคุ้มครอง ผู้บริโภคและการค้าระดับสากล

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมและการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้านเพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ มีเป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาในช่วงปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๕

- เป้าหมาย : สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ ขยายตัวร้อยละ ๓.๐

- เป้าหมาย : วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็กและผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ ๑ ตำบล ๑ วิสาหกิจ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์ และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอางและผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป มีเป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาในช่วงปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๕

- เป้าหมาย : สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ ขยายตัวร้อยละ ๓.๐ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง โดยให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป อาทิ บรรจุกัญห้อัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุกัญห้อัจฉริยะเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าและขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ มีเป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาในช่วงปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๕

- เป้าหมาย : สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยี สมัยใหม่/อัจฉริยะ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าที่มีการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๐

- เป้าหมาย : ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : ผลผลิตต่อหน่วยของ ฟาร์มหรือแปลงที่มีการ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/ อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๐

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรโนรม และเกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูล สารสนเทศ

ทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และทดแทนการผลิตดั้งเดิม

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร มีเป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาในช่วงปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๕

- **เป้าหมาย :** ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัด :** มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๐
- **เป้าหมาย :** สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และ กลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น
- ตัวชี้วัด :** สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่ม เกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน สหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับ ๑ และ ๒ อย่างน้อยร้อยละ ๙๐ และวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งร้อยละ ๒๕

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรอนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การคุ้มครองที่ดินทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตรเพื่อนำมาวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชนโดยสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชนเพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง การติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจรทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์ และ

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

อุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมและข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร รวมทั้ง การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย และกลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้า เกษตรและผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน อาทิ เสถียรภาพราคาสินค้า กฎระเบียบ การค้า ระหว่างประเทศ ภัยพิบัติธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงอาหาร โดยกำหนดมาตรการ รองรับมาตรการเตือนภัย มาตรการการปรับตัว ระบบสำรองอาหารในภาวะวิกฤต และการประกันความเสี่ยงให้ทัน กับสถานการณ์ รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพวิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือ ระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ พัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้ง สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจ ของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ และสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีกลไกในการ ดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัย พื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๖) พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มี คุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจรับรอง คุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึง การวางระบบตรวจสอบย้อนกลับเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและ เครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่อ แบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า การรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจถึงคุณค่าหรือเรื่องราวของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ และการสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับ ระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและแนวคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ให้มี ความสวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการใช้งาน ความต้องการของผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อมตลอดจนยกระดับ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศตลอดห่วงโซ่การผลิต

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพ การให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่าย ในการทำธุรกรรมทางการค้า รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตรเพื่อลดการสูญเสียระหว่างการขนส่ง

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า ตลอดจนเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้า และผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

๒.๓ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานใน การพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และ แผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์ เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการ พัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตร ยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๒.๓.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า

๒.๓.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๒.๓.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๓.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๔)^๔ โดยมียุทธศาสตร์ที่ สนับสนุนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง ดังนี้

๒.๓.๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยการพัฒนาศักยภาพคนที่มีทักษะความรู้ทุก ช่วงวัย ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาด พัฒนาให้ เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒.๓.๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยการขยายโอกาสต่อเศรษฐกิจและ สังคม สร้างโอกาสให้คนไทยเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของสังคมได้อย่างทั่วถึง รวมทั้ง เพิ่มศักยภาพชุมชนและ เศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น

๒.๓.๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยการสร้างความเข้มแข็ง ให้กับเศรษฐกิจรายสาขา เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และ การค้าการลงทุน เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยการพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร รวมทั้งจัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่ทำได้ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทาง วิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการ

^๓ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, ธันวาคม). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔).

วิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบ ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้า พัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยการพัฒนา ระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง โดยการสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ผ่านมาตรการทางการเงินการคลัง การส่งเสริมการผลิต การยกระดับราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้แตกต่างจากสินค้าเกษตรที่ใช้สารเคมีตลอดจน มาตรการส่งเสริมการตลาดและแนวทางอื่นๆ เช่น การใช้หลักการคาร์บอนเครดิต เป็นต้น การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับกลุ่มผู้บริโภค การพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐาน และการพิสูจน์ตรวจสอบคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์การส่งเสริมกระบวนการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการจัดทำโซนนิ่งระบบเกษตรอินทรีย์ อย่างเป็นรูปธรรม โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสม เชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือการท่องเที่ยววิถีไทยเพื่อขยายฐานรายได้ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับ ศักยภาพ พื้นที่และความต้องการของตลาด วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยง ที่กระทบต่อสินค้าเกษตร ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวความคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตใน ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ทั้งในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ เกษตร ธรรมชาติ รวมถึงการทำเกษตรกรรมตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีโดยสนับสนุนบทบาทเครือข่าย ราษฎร ชนชาวบ้านในการขับเคลื่อน และการปรับกลไกและโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรที่จำเป็นในการทำเกษตรกรรม ยั่งยืน อาทิ การพัฒนาระบบข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืน การสร้างองค์ความรู้การสนับสนุนเงินทุนในลักษณะสินเชื่อ สีเขียวที่จูงใจการผลิตและการส่งเสริมการตลาด ควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและ สิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพทดแทนสารเคมี การเกษตรให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งใช้สารเคมีการเกษตรอย่างเหมาะสมตามหลักวิชาการเพื่อลดผลกระทบ ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกำหนดมาตรการทางการเงินการคลังในการกำกับดูแลการผลิต การนำเข้า และการใช้สารเคมีการเกษตร พัฒนาศักยภาพสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกร รุ่นใหม่ พัฒนากลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่ เชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวตามความ ต้องการของตลาด อาทิ การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยว ทางทะเล การท่องเที่ยวสีเขียว การท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวของกลุ่มมุสลิม และส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๒.๓.๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การสร้างความมั่นคง ของฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและ คุณภาพชีวิตของประชาชน เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๒.๓.๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ โดยการพัฒนากระบวนการขนส่งทั้งทางน้ำ ทางถนน ทางราง และทางอากาศ รองรับการผลิตสินค้าเกษตร เชื่อมโยงการท่องเที่ยวและการค้า

๒.๓.๖ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพของห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างรายได้ให้กับพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน พัฒนาและส่งเสริมพืชผลที่เป็นอัตลักษณ์ของภาคใต้ พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนที่หลากหลายและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างเข้มแข็ง รวมทั้งสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน เชื่อมโยงกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวรายใหญ่เพื่อเป็นแหล่งสร้างอาชีพใหม่และกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชน

๒.๕ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๕

๒.๕.๑ นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

(๑) การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

พัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพเศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy) โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและบริการของท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การบริหารจัดการของเสีย อุตสาหกรรมและขยะแบบคลัสเตอร์ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดกลุ่มจังหวัด เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับกฎระเบียบทางด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

(๒) พัฒนาภาคเกษตร

• รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตร

สำคัญ อาทิ ข้าวยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ จัดให้มีระบบประกันภัยสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยงการผลิตของเกษตรกรถึงผู้ประกอบการแปรรูปและผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการขยายและเข้าถึงตลาดในรูปแบบต่างๆ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

• **ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม** โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก ปุ๋ย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร แหล่งน้ำ และระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การลดภาระหนี้สินโดยให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำ การลดความเสี่ยงจากราคาพืชผลทางการเกษตร การพัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่และความต้องการของตลาด นำระบบสารสนเทศทางการเกษตร ระบบแผนที่

^๕ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๒, กรกฎาคม). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา.

ทางการเกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) และส่งเสริมกลไกอาสาสมัครเกษตร และการบริหารจัดการเชิงรุกมาใช้ในการบริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

• **พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่** โดยเพิ่มทักษะการประกอบการและพัฒนาความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ในทุกระดับ โดยเฉพาะด้านการตลาด การค้าออนไลน์ ระบบบัญชี เพื่อขยายฐานการผลิตและฐานการตลาดของสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต

• **ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร** เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืช โดยเร็ว โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย

• **ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน** แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ รวมทั้งดูแลและลดความเสียหายจากการทำการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยทางธรรมชาติซ้ำซากโดยกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (zoning)

• **ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ** โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูกบำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

• **ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น** โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ และสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนามาตรฐานการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก

• **ฟื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง** โดยเพิ่มขีดความสามารถการทำประมงอย่างถูกต้องในกลุ่มประมงพื้นบ้านและเชิงพาณิชย์ การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้ และลดต้นทุนการทำประมงลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มประมงชายฝั่งและประมงพื้นบ้านเพื่อสร้างพลังในการประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ และเร่งพัฒนาการเพาะเลี้ยงในทะเลที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสินค้าประมง

๒) การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่ง

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ผลิตภัณฑ์ และสหกรณ์ในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชนที่มีอัตลักษณ์ และมีมาตรฐานการผลิตตามหลักสากล ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น

๓) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

(๑) **ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน** โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รुकล้ำและมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรและผู้ยากจนจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

(๒) **ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล** โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลผลิตในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำพื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

(๓) **แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและปลอดฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กำหนดมาตรการควบคุมการเผาพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูก ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้าง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรับมือและปรับตัว เพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริหารจัดการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามพันธกรณีระหว่างประเทศไทยเข้าร่วมและให้สัตยาบันไว้

(๔) **พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** โดยให้ ความสำคัญกับการจัดทำระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบาย ในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับประเทศ ราชสาขา และเชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดความขัดแย้งระหว่างยุทธศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะระหว่างยุทธศาสตร์รายสาขากับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

๒.๕.๒ นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

(๑) **การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน** โดยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพของคนไทย การจัดการระบบการขนส่งสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทบทวนรูปแบบและมาตรฐานหาบเร่แผงลอยใน

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อยังคงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงแห่งร้านอาหารริมถนน ทำให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยและ สวยงาม แก้ไขปัญหาหนี้สินและลดภาระหนี้สินของประชาชนในกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหนี้สินนอกระบบ การฉ้อโกงหลอกลวงประชาชนโดยครอบคลุมไปถึงการฉ้อโกงหลอกลวงผ่านระบบออนไลน์ ปรับปรุงระบบภาษีและการให้สินเชื่อที่เอื้อให้ประชาชนสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ตามความพร้อม ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม ลดอุปสรรคในธุรกิจประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือดูแลประมงพื้นบ้านที่ยังต้องสอดคล้องกับมาตรฐานด้านการประมงขององค์การระหว่างประเทศ

(๒) การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม โดยจัดพื้นที่ การเกษตรให้สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการน้ำและคุณภาพของดินตาม Agri-Map กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกรให้สามารถมีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด ด้วยการชดเชย การประกันรายได้ ส่งเสริมระบบประกันภัยสินค้าเกษตร หรือเครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางวินัยการเงินการคลังของภาครัฐในระยะยาว ส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญา และศึกษารูปแบบระบบแบ่งปันผลกำไรสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมให้แก่เกษตรกร แก้ไขปัญหาข้าวครบวงจร ส่งเสริมการใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตรในอุตสาหกรรมพลังงาน สร้างนวัตกรรมและเครื่องมือทางการเกษตรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้เพื่อลดต้นทุนการผลิต ควบคุมมาตรฐานการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมีในการเกษตรเพื่อนำไปสู่การลด ละ เลิกการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมี โดยจัดหาสิ่งทดแทนที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ต่อยอดภูมิปัญญาและความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป รวมทั้งเร่งศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการใช้อัญญา กัญชง และพืชสมุนไพรในทางการแพทย์ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้ของประชาชน โดยกำหนดกลไกการดำเนินงานที่รัดกุม เพื่อมิให้เกิดผลกระทบทางสังคมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด

(๓) การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต โดยต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายและวางรากฐานการพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมืองอัจฉริยะ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ที่ทันสมัย รวมทั้งวางรากฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ 5G ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และชุมชน ในการเข้าถึงตลาดในประเทศและตลาดโลกผ่านแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ในการให้บริการสาธารณสุขและการ ศึกษาทางไกล การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะทั้งในส่วนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เกษตรกร รวมถึงผู้ประกอบการยุคใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อนประเทศด้วยปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต

(๔) การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันท่วงที รวมทั้งพัฒนาการปฏิบัติการฝนหลวงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๒.๖ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)^๖
 มีวิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากร
 การเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมาย :

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๕ ต่อปี
- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด :

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมียุทธศาสตร์ที่สนับสนุนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง ดังนี้

๒.๖.๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ มีความมั่นคงและภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้ง พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจเกษตรบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมด้วยการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร สร้างระบบสวัสดิการและดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้สินให้กับเกษตรกร ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการทำเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพให้สามารถบริหารจัดการฟาร์มแบบครบวงจรตั้งแต่การผลิต แปรรูป และการตลาด ตลอดจนสร้างการรวมกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสร้างโอกาสในการแข่งขันของสินค้าเกษตร ใช้การตลาดนำการผลิตด้วยการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ มีการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างภาครัฐ เกษตรกรกับภาคเอกชน เพื่อให้สินค้าเกษตรได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้

^๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔).

ด้านโลจิสติกส์สินค้าเกษตร และโซ่อุปทานให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตรโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเรื่องราว (Story) ให้กับสินค้าเกษตรและชุมชน เพื่อเป็นจุดขายสร้างความเป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของสินค้าเกษตร สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนา ระบบตลาดสินค้าเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน ตลอดจนสนับสนุนการจัดการความเสี่ยง ที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร การดำเนินงานดังกล่าวควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ เอกชนกับเกษตรกร รวมถึงส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นส่วนสนับสนุนและสร้างผลประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาระดับภูมิภาค

๒.๖.๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการเกษตรของประเทศให้มีศักยภาพ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐกับภาคเอกชนในการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา โดยกำหนดกรอบงานวิจัยและสร้างนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ พัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร และสร้างการเชื่อมโยงของข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมถึงส่งเสริม การนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ เน้นการเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรรายย่อยและกลุ่มเกษตรกร เพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

๒.๖.๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นประเด็นสำคัญของการพัฒนาภาคเกษตรบนพื้นฐานการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยเน้นการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้คงความหลากหลายทางชีวภาพ สนับสนุน กิจกรรมเกษตรเชิงอนุรักษ์เพื่อ คงความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการทรัพยากรน้ำและพื้นที่ทำกินทางการเกษตรและสร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๖.๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยการพัฒนาศักยภาพการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๗ นโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๗ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรปี ๒๕๖๓ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ดังนี้

๒.๗.๑ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ การเพิ่มแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยได้มีการสำรวจพื้นที่ที่คาดว่าจะสามารถสร้างเป็นแหล่งกักเก็บน้ำได้ โดยเน้นในส่วนของแก้มลิงในบริเวณลุ่มน้ำต่างๆ ที่ได้มีการทำแผนที่สำรวจเอาไว้แล้ว จะมีการเพิ่มคุณภาพและปริมาณการผันน้ำจากลุ่มน้ำตะวันตกมาช่วยเหลือในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ซึ่งจะมีการเพิ่มกำลังในการส่งน้ำจาก ๘๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เป็น ๒,๐๐๐ ล้าน ลบ.ม./ปี เพื่อช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรและรักษาสมดุลระบบนิเวศของลุ่มน้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้มีปฏิบัติการผันหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกพืช ป่าไม้ และเพิ่มน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ และมีการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง โดยกรมชลประทานได้วางแผนการจัดสรรน้ำทั้งประเทศในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๖๒/๖๓ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗,๖๘๙ ล้าน ลบ.ม. รวมทั้งชุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด

^๗ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๓). นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน).

๑,๒๖๐ ลบ.ม. ให้เกษตรกรที่ขอรับการสนับสนุนทั่วประเทศ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บ่อ เพื่อกักเก็บน้ำ บรรเทาและชะลอความแห้งแล้ง เพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ดินในฤดูฝนทิ้งช่วงหรือฤดูแล้งในระดับไร่นา

๒.๗.๒ การส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ จะมีการนำศาสตร์พระราชาและเกษตรทฤษฎีใหม่เข้ามาเป็นนโยบายที่จะขับเคลื่อนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีมาตรการในการ “ลด ละ เลิก” การใช้สารเคมี จะประชาสัมพันธ์ให้พี่น้องเกษตรกรใช้สารเคมีให้น้อยที่สุด สำหรับพื้นที่ที่มีความพร้อมก็จะขอให้ “ละ” การใช้สารเคมี และเป้าหมายสุดท้ายคือการเลิกใช้สารเคมี โดยจะมีการหาและพัฒนาสารชีวภัณฑ์ต่างๆ มาทดแทน รวมถึงการใช้มาตรการต่างๆ อาทิ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมาทดแทนเรื่องแรงงาน เป็นต้น

๒.๗.๓ การใช้ระบบการตลาดนำการผลิต จากนโยบายที่ดำเนินการมาในปี ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหาสินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ จึงได้มีมาตรการในการหาตลาดใหม่ทั้งในและต่างประเทศ เป็นการเพิ่มช่องทางในการขายให้กับผู้ผลิตสินค้าเกษตร ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของสหกรณ์ เกษตรแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร Young Smart Farmer ที่ต้องการจะสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำร่องในการปฏิรูปภาคการเกษตร ซึ่งจะมีหน่วยงานเข้าไปแนะนำตลาดในเรื่องออนไลน์ อาทิ การร่วมมือกับ LAZADA Thailand ในการจัดอบรมการเข้าสู่ตลาดออนไลน์ การขายสินค้าเกษตรโดยตรง รวมถึงการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยได้เริ่มดำเนินการไปแล้วและจะ KICK OFF โครงการในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ และหลังจากนั้นจะดำเนินการในทุกภาคของประเทศไทย เพื่อดำเนินการส่งเสริมและขยายตลาดให้กับพี่น้องเกษตรกร

๒.๗.๔ การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพการผลิต ได้มีการตั้งคณะกรรมการการปรับปรุงปุ๋ย การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ของดินหรือปุ๋ยสั่งตัด โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการคือการลดต้นทุนในส่วนของค่าปุ๋ยลง ๓๐% แต่ถ้าเกษตรกรมีความพร้อมในการใช้ปุ๋ยจากธรรมชาติ ทั้งปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยอินทรีย์ ทางภาครัฐก็พร้อมเข้าไปส่งเสริม ให้ความรู้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยไว้ใช้เอง อีกทั้งยังมีการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อปรับปรุงคุณภาพและผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการพัฒนาการจัดส่งสินค้า (ระบบโลจิสติกส์) เพื่อลดการใช้จ่ายในการลดค่าขนส่งทุกประเภท ซึ่งมีการเจรจาทั้ง Kerry ไปรษณีย์ไทย และการบินไทย ถือเป็นมาตรการหนึ่งที่กระทรวงเกษตรฯ กำลังเร่งดำเนินการ

๒.๗.๕ การบริหารจัดการประมงอย่างยั่งยืน ทั้งประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน สำหรับประมงพื้นบ้านได้มีการขึ้นทะเบียน ซึ่งขณะนี้มีการขึ้นทะเบียนแล้ว ประมาณ ๕๐,๐๐๐ กว่าลำ ส่วนประมงพาณิชย์จะเร่งส่งเสริมให้รักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพื่อให้สามารถทำประมงได้ตลอดทั้งปี ซึ่งตลอดระยะเวลาดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของ IUU ช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมประมงได้มีของขวัญให้พี่น้องชาวประมง โดยการเพิ่มวันทำการประมงให้กับเรืออวนลากในอ่าวไทยอีก ๓๐ วัน และในปี ๒๕๖๓ เรือประมงประเภทอื่น ทั้งในอ่าวไทยและอันดามัน (ยกเว้นเรืออวนลาก) จะทำการประมงได้ตลอดทั้งปี โดยกระทำภายใต้การรักษาสสมดุลการรักษาททรัพยากรธรรมชาติและภายใต้เงื่อนไขของ IUU

๒.๗.๖ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร กระทรวงเกษตรฯ มีมาตรการที่จะส่งเสริมรายได้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับพี่น้องเกษตรกร ทั้งการจ้างงานของกรมชลประทาน ซึ่งขณะนี้ได้มีการตั้งงบประมาณไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ในขณะที่ไม่สามารถทำการเกษตรตามปกติได้ อีกทั้งจะมีการ

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

เพิ่มพันธุ์สัตว์น้ำทั่วประเทศ โดยเตรียมพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้งไว้ประมาณ ๕๕๐ ล้านตัว และจะใช้เวลา ๔ - ๖ เดือน ทำให้พี่น้องเกษตรกรสามารถจับไปบริโภคหรือจับไปขาย เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ที่มีความต้องการของตลาด ได้แก่ โค กระบือ แพะ และการแจกที่ดินทำกิน (ส.ป.ก.) ให้แก่เกษตรกรด้วย

๒.๗.๗ การตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการเกษตร (Agri-technology and innovation center: AIC) โดยจะมีการตั้งศูนย์ AIC ทั้ง ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร (Big data) เป็นการเชื่อมโยงกับ ๑๐ หน่วยงานหลัก ซึ่งจะช่วยให้พี่น้องเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถเข้ามาตรวจสอบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อาทิ การตรวจสอบศักยภาพพื้นที่โดยใช้ Agri-Map เพื่อจัดทำ Zoning เป็นต้น

๒.๗.๘ พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๘๘๒ ศูนย์หลักทุกอำเภอทั่วประเทศ เป็นหน่วยขับเคลื่อนนโยบายการเกษตร องค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด แก่เกษตรกร ร่วมกับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

๒.๘ แผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๕ ฉบับทบทวน^๔

- เป้าหมาย : อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้ขยายตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๔.๘

- เป้าหมาย : สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ภาคใต้ลดลง

ตัวชี้วัด : สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ภาคใต้ ลดลงต่ำกว่า ๔.๒ โดยมียุทธศาสตร์ที่สนับสนุนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง ดังนี้

๒.๗.๑ พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคใต้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก โดยการพัฒนา กิจกรรมและบริการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ให้มีความหลากหลายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวที่สำคัญของภาค การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจและบริการ

- **ตัวชี้วัด** : รายได้การท่องเที่ยวภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒๐

๒.๗.๒ พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ โดยการพัฒนา และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพและนวัตกรรมในการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้กับยางพาราและปาล์มน้ำมันรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่าย นวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อวิจัย พัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อาทิ เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น การประชาสัมพันธ์และทำการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายยางพาราได้มากขึ้น

- **ตัวชี้วัด** : อัตราการขยายตัวการผลิตสาขาอุตสาหกรรมภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๖

๒.๗.๓ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร โดยการส่งเสริมความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมเข้ามาช่วยในการปลูก

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๓). แผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ฉบับทบทวน.

การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบรรจุภัณฑ์ พัฒนาระบบตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าที่มีประสิทธิภาพสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ การต่อยอด การพัฒนาการผลิตสู่ระบบเกษตรมาตรฐานต่างๆ อาทิ เกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าอัตลักษณ์เชื่อมโยงไปสู่การผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยว การทำเกษตรแปลงใหญ่ เป็นต้น ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานร่วมกับการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น การทำเกษตรและเลี้ยงสัตว์ร่วมกับการปลูกปาล์มน้ำมันหรือยางพารา เป็นต้น สนับสนุนความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ยกกระดับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์ม การรวมกลุ่มเกษตรกร การสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรและสถาบันเกษตรกร การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน การวางแผนการผลิตและการบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเพิ่มช่องทางการตลาดโดยการเชื่อมโยงเครือข่าย สนับสนุนการประกอบธุรกิจออนไลน์ผ่านเครือข่ายสื่อสารสาธารณะและเพิ่มช่องทางตลาดในกลุ่มตลาดเฉพาะ (Niche market) รวมทั้ง การสร้างแบรนด์ที่เป็นอัตลักษณ์

- **ตัวชี้วัด :** อัตราการขยายตัวการผลิตภาคเกษตรภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑.๕

๒.๗.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรมและการเชื่อมโยงการค้าโลก โดยการพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ รองรับบริการขนส่งและกระจายสินค้าจากพื้นที่ตอนในสู่พื้นที่หลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **ตัวชี้วัด :** มูลค่าการค้าชายแดนภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๔

๒.๗.๕ อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการอนุรักษ์ฟื้นฟูสัตว์น้ำบริเวณป่าชายเลน จัดการฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนทางการเกษตรที่เหมาะสม และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซากภัยแล้งและอุทกภัย การพัฒนาระบบสำรองและกักเก็บน้ำและระบบส่งน้ำดิบ โดยการพัฒนาระบบโครงข่ายท่อส่งน้ำระบบจำหน่ายน้ำและการเพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำให้เพียงพอ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน เช่น พลังงานลม พลังงานจากแสงอาทิตย์ เป็นต้น

- **ตัวชี้วัด :** พื้นที่ป่าชายเลนภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๘,๐๐๐ ไร่

๒.๗.๖ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาประตูการค้าฝั่งตะวันตก (Western Gateway) พัฒนาประตูสู่การท่องเที่ยวอ่าวไทยและอันดามัน (Royal Coast & Andaman Route) พัฒนาอุตสาหกรรมฐานชีวภาพและการแปรรูปการเกษตรมูลค่าสูง (Bio-Based & Processed Agricultural Products) และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมวัฒนธรรม และการพัฒนาเมืองน่าอยู่ (Green Culture & Livable Cities)

- **ตัวชี้วัด :** มูลค่าการลงทุนในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๒.๙ นโยบายของจังหวัดพัทลุง^๙ ในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุง โดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ ในการขับเคลื่อนดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เป้าหมายเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์จำนวน ๑๐,๘๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๔ และได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๑ ในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงจำนวน ๑,๓๐๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๔

๒.๑๐ แผนพัฒนาจังหวัดพัทลุง พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๓^{๑๐} วิสัยทัศน์ “เมืองคนคุณภาพ สิ่งแวดล้อมดี ชุมชนเข้มแข็ง การเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยั่งยืน” มียุทธศาสตร์ที่สำคัญการเพิ่มขีดความสามารถภาคเกษตร อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น โดยการพัฒนายกระดับจังหวัดสู่เมืองเศรษฐกิจทางการเกษตร ศูนย์กลางแห่งอาหารคุณภาพปลอดภัยของภาคใต้ ประเทศอาเซียนและระดับโลก เสริมสร้างเมืองให้มีความมั่นคงทางอาหารให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ ตั้งแต่ระดับครัวเรือน ชุมชน หมู่บ้าน ให้มีแหล่งอาหารของตนเอง พัฒนาระบบการบริหารจัดการดิน น้ำ แรงงาน เกษตรกร และการจัดการความรู้ และโลจิสติกส์ในภาคการเกษตร รองรับการผลิตเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความมั่นคงทางการเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตรผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นด้วยระบบการตลาดการเกษตรคุณภาพที่เข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขันในระดับประเทศและนานาชาติ

๒.๑๑ แผนแม่บทการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน จังหวัดพัทลุง ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔^{๑๑} โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๔ แผนงาน ซึ่งแผนแม่บทมีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑๑.๑ แผนงานที่ ๑ สร้างการรับรู้ และสร้างกระแสการตื่นตัวเกษตรอินทรีย์ โดยการสร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิต และผู้บริโภค ถึงความสำคัญของการผลิต และการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสร้างกระแสการตื่นตัวของผู้มีส่วนได้เสียในการหันมาสนใจและให้ความสำคัญกับเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งการสร้างภาพลักษณ์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ ให้สังคมผู้บริโภคภายนอกได้รับทราบข้อมูลการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของจังหวัด

๒.๑๑.๒ แผนงานที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริม การผลิต การตลาด และการบริโภคเกษตรอินทรีย์ โดยการ พัฒนา และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การรับรองมาตรฐาน การตลาด และการบริโภค

๒.๑๑.๓ แผนงานที่ ๓ พัฒนา ส่งเสริม และเชื่อมโยง ผู้มีส่วนได้เสียในการทำเกษตรอินทรีย์ โดยการ พัฒนา ส่งเสริม การรวมกลุ่ม เครือข่าย เกษตรอินทรีย์ในระดับต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับ ครัวเรือน หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด และการเชื่อมโยงกับเครือข่ายภายนอก พร้อมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม เครือข่าย

^๙ จังหวัดพัทลุง. (๒๕๖๑). บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุง.

^{๑๐} จังหวัดพัทลุง. (๒๕๖๓). แผนพัฒนาจังหวัดพัทลุง พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๓.

^{๑๑} สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง. (๒๕๖๒). แผนแม่บทการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน จังหวัดพัทลุง ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔.

๒.๑๑.๔ แผนงานที่ ๔ บูรณาการและเชื่อมโยงงานเกษตรอินทรีย์บูรณาการงานเชิงพื้นที่กับงานตามบทบาทหน่วยงานทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ทั้งหน่วยงานระดับท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ภาค กรม กระทรวง มหาวิทยาลัย ตลอดจนภาคเอกชนต่างๆ ในการร่วมกันขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์

๒.๑๒ นโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ^{๑๒} จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการจ้างงานและการประกอบอาชีพของประชาชนรัฐบาลจึงได้ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ.๒๕๖๓ โดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูและสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นหลัก ให้ความสำคัญต่อสาขาเศรษฐกิจของประเทศที่ยังคงมีความได้เปรียบและมีโอกาสที่จะสร้างการเติบโตให้กับประเทศในช่วงหลัง การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เช่น เกษตรอัจฉริยะ เกษตรมูลค่าสูง เกษตรแปรรูป อุตสาหกรรม อาหาร Bio- Economy การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน อุตสาหกรรมการให้บริการ (Hospitality Industry) เศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อกิจกรรมและธุรกิจชุมชนที่มีศักยภาพและโอกาส มุ่งเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างงานและสร้างอาชีพสามารถรองรับแรงงานส่วนเกินที่อพยพกลับท้องถิ่นและชุมชน มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ทั้งในด้านกำลังคน แผนงานโครงการและการลงทุน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่และภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม เช่น ภาคเอกชน มูลนิธิ และภาควิชาการ เป็นต้น โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง เมื่อวันที่ ๑๒ พ.ค. ๒๕๖๓ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑๒.๑ แผนงานหรือโครงการลงทุนและกิจกรรมการพัฒนาที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพ และยกระดับการค้า การผลิต และการบริการในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ โดยครอบคลุมภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน ท่องเที่ยวและบริการ

๑) ภาคเกษตรกรรม : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร การปรับระบบการทำเกษตร และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร

๒) ภาคอุตสาหกรรม การค้า/การลงทุน : ฟื้นฟูอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด โดยทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน สนับสนุนการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงและทันสมัยมาใช้ในกระบวนการผลิต และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับอุตสาหกรรม เป้าหมายในพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐ สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาทักษะแรงงานให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง ขยายการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์และทดสอบผลิตภัณฑ์ (Testing Center) ในภาคอุตสาหกรรมสำคัญ

๓) ภาคท่องเที่ยวและบริการ : มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ (Responsible Tourism) อุตสาหกรรมการให้บริการ (Hospitality Industry) และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

^{๑๒} สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๓, พฤษภาคม). **คู่มือการเสนอโครงการ ภายใต้กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ.**

ดิจิทัลในการให้บริการ และฝึกอบรมและพัฒนาผู้ประกอบการ ตลอดจนพัฒนาฝีมือแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการให้บริการให้มีความพร้อมในการให้บริการ

๒.๑๒.๒ แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างงานสร้างอาชีพ โดยการส่งเสริมตลาดสำหรับผลผลิต และผลิตภัณฑ์ของธุรกิจชุมชนที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว หรือภาคบริการอื่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน การจัดหาปัจจัยการผลิตและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งการสร้างการเข้าถึงช่องทางการตลาด พร้อมทั้ง ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพและมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและชุมชน

๑) **พัฒนาสินค้าและบริการของชุมชน** เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับเกษตรกรรายย่อย ได้แก่ การปรับปรุง ส่งเสริมเกษตรกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับเกษตรกรรายย่อย และพัฒนาสินค้าชุมชน (OTOP) การท่องเที่ยวชุมชน และบริการที่เกี่ยวข้องบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๒) **พัฒนาการตลาดและสิ่งอำนวยความสะดวก** โดยส่งเสริมพัฒนาการตลาดตามแนวทางความปกติใหม่ (New Normal) และส่งเสริมการเปิดตลาดสู่ภายนอกโดยใช้ระบบการตลาดออนไลน์ รวมทั้ง การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนและเศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy)

๓) **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมสาธารณประโยชน์ระดับชุมชน** ได้แก่ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน รวมทั้งเป็นแหล่งจ้างแรงงาน

๔) **ส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน** โดยให้หน่วยงานองค์กรและสถาบันการศึกษา สนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและชุมชน

๕) **เกิดการฟื้นฟูและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง** โดยดึงดูดคนรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการที่มีความรู้ และศักยภาพกลับคืนถิ่นเพื่อไปประกอบกิจการในท้องถิ่นของตนเอง

๒.๑๒.๓ แผนงานหรือโครงการเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชน รวมถึงการลงทุนต่างๆ ของภาคเอกชน เพื่อให้สภาวะการบริโภคและการลงทุนกลับเข้าสู่ระดับปกติโดยเร็ว จัดทำมาตรการด้านภาษีและหรือมิใช่ภาษี เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการรายย่อย การใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศเป็นหลัก และการท่องเที่ยวภายในประเทศในช่วงหลังจากสถานการณ์การระบาดยุติแล้ว

๒.๑๒.๔ แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ยกย่องโครงสร้างพื้นฐาน และสนับสนุนกระบวนการผลิตเพื่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทางด้าน การค้า การลงทุน การผลิตและการบริการในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ รวมถึงเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนให้เป็นไปอย่างสะดวก ปลอดภัย มีมาตรฐานบนต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

๑) การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบชลประทาน เพื่อช่วยภาคการเกษตรให้มีน้ำใช้เพียงพอต่อการเพาะปลูกแล้ว ยังเป็นการกระจายเม็ดเงินลงทุนไปในพื้นที่ต่างๆ รวมถึงรองรับในกรณีภัยแล้ง และอุทกภัยในอนาคต

๒) การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ให้สามารถเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าจากชุมชน/ท้องถิ่นสู่ประตูการค้าหรือจุดต้นทางการเดินทางที่สำคัญของประเทศ

๓) การพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐและภาคเอกชนเกิดการวิจัย และพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มภายในประเทศในลักษณะบูรณาการ

๒.๑๓ ข้อเสนอในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเกษตรกรจากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรระดับตำบล^{๑๓}
เป็นข้อเสนอที่เกิดจากความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ดังนี้

๒.๑๓.๑ การฟื้นฟูนาร้าง โดยการปรับเปลี่ยนนาร้างไปสู่การฟื้นฟูอาชีพและการสร้างอาชีพ

๑) การทำนา โดยภาครัฐต้องพัฒนาระบบน้ำให้เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งมีระบบส่งน้ำและระบายน้ำครอบคลุมทั้งถึงทุกพื้นที่

๒) การทำสวนปาล์ม เป็นการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้างที่ไม่ใช่ทางระบายน้ำธรรมชาติ ส่งเสริมการทำเป็นเกษตรแปลงใหญ่โดยไม่ควรปรับเปลี่ยนเป็นการปลูกพืชอื่น อาทิ ยางพารา รวมทั้งการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ที่เหมาะสมควบคู่กับการทำสวนปาล์มน้ำมันเพื่อการลดต้นทุนการผลิต

๓) การทำไร่นาสวนผสม โดยส่งเสริมในพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๕ ไร่ มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างเหมาะสม มีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง และการผลิตตามความต้องการของตลาด

๔) การทำนาหญ้าและพืชอาหารสัตว์ เพื่อการสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ที่เพิ่มขึ้น เช่น โคเนื้อศรีวิชัย แพะ และแกะ เป็นต้น

๒.๑๓.๒ การผลิตผักปลอดภัย โดยการขยายผลองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการตลาด ผักปลอดภัยในรูปแบบแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สนับสนุนการรับรองแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยในรูปแบบตลาดชุมชน และการผลิตชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีใช้เองเพื่อการลดต้นทุนการผลิต รวมทั้ง การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการผลิตผักปลอดภัย

๒.๑๓.๓ การพัฒนายางพารา สนับสนุนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรสู่การแปรรูปและการตลาด พัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ส่งเสริมความเข้มแข็งของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองทางด้านราคา และการบูรณะโรงรมควันให้สามารถใช้งานได้ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูป สร้างความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน การวิจัยและพัฒนา การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และแสวงหาตลาดในกลุ่มเป้าหมายใหม่

๒.๑๓.๔ การสร้างเสถียรภาพไม้ผล สนับสนุนและพัฒนาระบบหลังการเก็บเกี่ยววัยต่ออายุผลผลิต ส่งเสริมการปลูกพืชในพื้นที่ที่เหมาะสม Zoning by Agri-map การพัฒนาทักษะเกษตรกรในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วยตนเอง และการส่งเสริมการส่งออกโดยการให้สิทธิพิเศษด้านภาษีและขยายตลาดสินค้าเพิ่มเติม

^{๑๓} สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดพัทลุง. (๒๕๖๓, พฤษภาคม).

๒.๑๓.๕ การพัฒนาคลองกอง การส่งเสริมการทำเกษตรสมัยใหม่โดยบริหารจัดการและการใช้เทคโนโลยีในการผลิต การพัฒนาทักษะเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ การผลิตคลองกองพรีเมียม ส่งเสริมการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตเพื่อการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และการปลูกคลองกองแบบผสมผสาน

๒.๑๓.๖ การพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการแปรรูป รวมทั้งการสร้างเรื่องราวให้กับสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๒.๑๓.๗ การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร จัดทำฐานข้อมูลน้ำ ระบบส่งน้ำทั้งที่ใช้งานได้ ใช้งานไม่ได้ และที่ต้องสร้างเพิ่มเติม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ

๒.๑๓.๘ ด้านที่ดินทำกิน การสำรวจพื้นที่ที่มีปัญหา สำรวจเกษตรกรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์และให้ความเป็นธรรมต่อเกษตรกรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ การปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดสรรที่ดินให้กับผู้ไม่มีที่ดินทำกินและผู้ยากไร้ ส่งเสริมโฉนดชุมชนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๒.๑๓.๙ การพัฒนาปาล์มน้ำมัน ส่งเสริมองค์ความรู้การผลิตไบโอดีเซลและน้ำมันพืชให้แก่เกษตรกรสามารถผลิตใช้เองและส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซลกับเครื่องยนต์ดีเซลทุกประเภท ทั้งเครื่องยนต์ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร การเพิ่มมูลค่าจากส่วนเหลือใช้ เช่น การผลิตเป็นอาหารสัตว์ ปุ๋ยชีวภาพ การเพาะเห็ด และแก๊สชีวภาพ เป็นต้น พัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการแปรรูปปาล์มน้ำมันในระดับครัวเรือนและชุมชน และการรับซื้อผลปาล์มดิบตามเปอร์เซ็นต์น้ำมันอย่างแท้จริง รวมทั้ง การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปปาล์มน้ำมันในอนาคต

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดพัทลุงเป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่มากเป็นอันดับที่ ๑๐ ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ ๕๕ ของประเทศ ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งตะวันออกของแหลมมาลายูหรือแหลมทอง (Golden Khersonese) ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทยหรือฝั่งตะวันตกของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (Songkhla Lake Basin) โดยตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ ๗ องศา ๖ ลิปดาเหนือ ถึง ๗ องศา ๕๓ ลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ ๙๙ องศา ๔๔ ลิปดาตะวันออก ถึง ๑๐๐ องศา ๒๖ ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถไฟสายใต้ ประมาณ ๘๔๖ กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑ ประมาณ ๘๕๖ กิโลเมตร หรือตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ ๑,๒๐๐ กิโลเมตรมีรูปร่างคล้ายลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยมีส่วนกว้างที่สุดตามแนวทิศตะวันออกถึงตะวันตก ประมาณ ๕๖ กิโลเมตร และส่วนยาวที่สุดตามแนวทิศเหนือถึงใต้ ประมาณ ๘๓ กิโลเมตรมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓,๔๒๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒,๑๔๐,๒๙๖ ไร่ (พื้นที่ดิน ๑,๙๑๙,๔๔๖ ไร่ พื้นที่น้ำ ๒๒๐,๘๕๐ ไร่) (กรมแผนที่ทหาร, ๒๕๓๔; กรมการปกครอง, ๒๕๔๑)

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอควนเนียง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา และอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	จดทะเลสาบสงขลา ติดต่อกับอำเภอระโนด อำเภอกระแสดินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	จดเทือกเขาบรรทัด ติดต่อกับอำเภอห้วยยอด อำเภอเมือง อำเภอนาโยง อำเภอย่านตาขาว และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

๓) สภาพพื้นที่

จังหวัดพัทลุงมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาและที่ราบสูงทางด้านทิศตะวันตก ประกอบด้วยเทือกเขาบรรทัด ถัดมาทางทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ราบลุ่มที่ดอนและเป็นพื้นที่ราบลุ่มจดทะเลสาบสงขลา พื้นที่ทั้งหมด ประมาณ ๓,๔๒๔.๔๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒,๑๔๐,๒๙๖ ไร่ เป็นพื้นที่ดิน ๑,๙๑๙,๔๔๖ ไร่ พื้นที่น้ำ ๒๒๐,๘๕๐ ไร่ ลักษณะพื้นที่ของจังหวัดพัทลุงสามารถจำแนกออกเป็น ๔ ลักษณะ ได้แก่ พื้นที่ภูเขา พื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน พื้นที่ราบ และพื้นที่เกาะ ดังนี้

(๑) **พื้นที่ภูเขา** มีลักษณะเป็นเทือกเขาที่มียอดสูงๆ ต่ำๆ มีความสูงเฉลี่ยประมาณ ๘๐๐ เมตร และลาดไปทางทิศตะวันออกลงสู่ทะเลสาบสงขลาในอัตราความลาดชัน ๒๕-๓๐ เปอร์เซ็นต์ เทือกเขานี้เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขานครศรีธรรมราช เรียกกันโดยทั่วไปในท้องถิ่นว่า เขาบรรทัด พื้นที่ภูเขา

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

มีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๘๓๕.๙๐ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๒๔.๔๑ ของพื้นที่ทั้งหมด อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอป่าบอน ตะโหมด กงหรา ศรีนครินทร์ ศรีบรรพต และป่าพะยอม

(๒) **พื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน** เป็นส่วนที่อยู่ถัดจากเทือกเขาบรรพต หรือพื้นที่เชิงเขา ลักษณะภูมิประเทศเป็นเนินเตี้ยๆ ที่เรียกกันโดยทั่วไปในท้องถิ่นว่า ควน มีเนื้อที่ประมาณ ๕๓๙.๗๐ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๑๕.๗๖ ของพื้นที่ทั้งหมด อยู่ในเขตอำเภอป่าบอน ตะโหมด ศรีนครินทร์ กงหรา ศรีบรรพต และป่าพะยอม

(๓) **พื้นที่ราบ** มีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๑,๔๘๕.๕๔ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๔๓.๓๘ ของพื้นที่ทั้งหมด ลักษณะพื้นที่ราบ พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การกสิกรรม ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด จึงนิยมตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอป่าพะยอม ควนขนุน เมืองพัทลุง เขาชัยสน บางแก้ว และปากพะยูน

(๔) **พื้นที่เกาะ** เป็นพื้นที่บริเวณทะเลสาบสงขลาในเขตจังหวัดพัทลุง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอปากพะยูน มีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๒๑๙.๑๗ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๖.๔๐ ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นเขตพื้นที่ที่มีการตั้งถิ่นฐานของประชากร ได้แก่ เกาะราบ เกาะหมาก เกาะเสือ เกาะโคบ เกาะนางคำ เกาะแกงและเกาะยวน ส่วนพื้นที่เกาะเป็นถิ่นที่อยู่ของนกอีแอ่นกินรัง มีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๗๐๐ ไร่ หรือ ๑.๑๒ ตารางกิโลเมตร อนึ่งพื้นที่น้ำในจังหวัดพัทลุงนั้นนับเป็นส่วนสำคัญของทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วย ทะเลน้อยและทะเลหลวงหรือทะเลสาบสงขลาตอนใน ผืนน้ำข้างต้นนี้อยู่ในเขตอำเภอควนขนุน เมืองพัทลุง เขาชัยสน บางแก้ว และปากพะยูน คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ ๔๔.๑๖ ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ ๑๐.๐๕ ของพื้นที่ทั้งหมด

๔) ลักษณะดิน

กรมพัฒนาที่ดินได้จำแนกดินในพื้นที่จังหวัดพัทลุงไว้ จำนวน ๖๒ กลุ่มชุดดิน ซึ่งลักษณะดินมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศและวัตถุต้นกำเนิด (ชนิดของหิน)

ตารางที่ ๑ ลักษณะดินจังหวัดพัทลุง

ประเภทของดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด
ดินเปรี้ยวจัด	๖๒,๔๓๐	๒.๙๒
ดินเปรี้ยวจัดที่พบชั้นดินกรดกำมะถันในระดับตื้น	๑๙,๗๑๑	๐.๙๒
ดินเปรี้ยวจัดที่พบชั้นดินกรดกำมะถันในระดับลึกปานกลาง	๓๙,๙๘๑	๑.๘๗
ดินเปรี้ยวจัดที่พบชั้นดินกรดกำมะถันในระดับลึกมาก	๒,๗๓๘	๐.๑๓
ดินอินทรีย์	๓,๔๓๕	๐.๑๖
ดินอินทรีย์	๓,๔๓๕	๐.๑๖
ดินเค็มชายทะเล	๖,๔๔๕	๐.๓๐
ดินเค็มชายทะเล	๖,๔๔๕	๐.๓๐
ดินทราย	๑๐,๙๒๘	๐.๕๑
ดินทรายในพื้นที่ลุ่ม	๑,๗๑๖	๐.๐๘
ดินทรายในพื้นที่ดอนที่ไม่มีชั้นดานอินทรีย์	๙,๒๑๒	๐.๔๓
ดินตื้น	๒๐๔,๗๔๐	๙.๕๗
ดินตื้นในพื้นที่ลุ่มถึงลูกรังหรือก้อนกรวด	๑๐,๙๕๕	๐.๕๑
ดินตื้นในพื้นที่ดอนถึงลูกรังก้อนกรวดหรือเศษหิน	๑๙๓,๗๘๕	๙.๐๖

ประเภทของดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด
ดินต้นในพื้นที่จนถึงชั้นหินพื้น	๓๕,๑๙๔	๑.๖๔
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	๓๘๒,๒๙๖	๑๗.๘๖
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	๓๘๒,๒๙๖	๑๗.๘๖
ทรัพยากรดินอื่นๆ	๑,๑๐๕,๔๙๖	๕๑.๖๕
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	๗๕๒,๗๒๕	๓๕.๑๗
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	๓๕๒,๒๑๘	๑๖.๕๖
ดินที่มีการยกร่อง	๕๕๓	๐.๐๓
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	๗๗,๐๕๐	๓.๖๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๘๗,๔๗๖	๑๓.๔๓
รวมพื้นที่ดิน	๒,๑๔๐,๒๙๖	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง

ความเหมาะสมของดิน

(๑) เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวเป็นพื้นที่ลุ่ม พื้นที่ราบเรียบ (ร้อยละ ๐-๒) การระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลวมีเนื้อที่รวม ๕๗๒,๐๓๒ ไร่ หรือร้อยละ ๒๖.๗๗ ของพื้นที่จังหวัด

(๒) เหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกข้าวเป็นพื้นที่เป็นดินเปรี้ยว พื้นที่ราบเรียบ (ร้อยละ ๐-๒) มีการระบายน้ำเลว ถึงค่อนข้างเลวมีเนื้อที่รวม ๔๓,๑๙๔ ไร่หรือร้อยละ ๒.๐๒ ของพื้นที่จังหวัด

(๓) เหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกข้าวดินต้นถึงชั้นลูกรังและเป็นดินทรายพื้นที่ราบเรียบ (ร้อยละ ๐-๒) มีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลวมีเนื้อที่รวม ๗,๐๒๓ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๓๓ ของพื้นที่จังหวัด

(๔) เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น หญ้าเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนชัน (ร้อยละ ๐-๒๐) ดินมีการระบายน้ำดีหรือดีปานกลางมีเนื้อที่ ๔๒๒,๙๒๒ ไร่ หรือร้อยละ ๑๙.๗๕ ของพื้นที่จังหวัด

(๕) เหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าวมะม่วงหิมพานต์พื้นที่ราบเรียบ (ร้อยละ ๐-๒) พวดินชายทะเลดินทรายการระบายน้ำดีมีเนื้อที่ ๗๔๐ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๓ ของพื้นที่จังหวัด

(๖) เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น หญ้าเลี้ยงสัตว์ พวดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเป็นดินลึกปานกลางพบชั้นของเศษหินปะปนมากในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตรเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงเป็นลูกคลื่นลอนชัน (ร้อยละ ๒-๒๐) มีเนื้อที่ ๑๑๘,๘๕๓ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๕๓ ของพื้นที่จังหวัด

(๗) เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่หรือไม้ใช้สอยโตเร็วพวดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเป็นดินต้นดินมีการระบายน้ำดีพบชั้นหินพื้นภายใน ๕๐ เซนติเมตร พื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงเป็นเนินเขา (ร้อยละ ๒-๓๕) มีเนื้อที่ ๗๖,๑๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๔๐ ของพื้นที่จังหวัด

(๘) ดินไม่เหมาะสมทางการเกษตรควรปลูกป่าเพิ่มเติมในบริเวณที่ถูกถากถาง พวดินต้นมีหินพื้นโผล่พื้นที่ลูกคลื่นลอนชันมีเนื้อที่ ๑,๖๑๕ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๘ ของพื้นที่จังหวัด

(๙) ดินไม่เหมาะสมทางการเกษตรควรอนุรักษ์ไว้เป็นป่าไม้หรือปลูกป่าเพิ่มเติมในบริเวณที่ราษฎรบุกรุก พวดินต้นมีหินพื้นโผล่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ มีเนื้อที่ ๔๓๖,๔๕๗ ไร่ หรือร้อยละ ๒๐.๓๙ ของพื้นที่จังหวัด

(๑๐) ดินไม่เหมาะสมทางการเกษตรควรอนุรักษ์ไว้เป็นป่าชายเลนมีเนื้อที่ ๒๙,๑๘๖ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๓๖ ของพื้นที่จังหวัด

(๑๑) ที่ดินเบ็ดเตล็ดเป็นที่ที่ได้แยกออกจากพื้นที่ดินที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ หรือบริเวณที่ไม่เป็นดินตามธรรมชาติได้แก่โรงเรือนเพาะเลี้ยงสัตว์ (AF) พื้นที่ป่าชายเลน (F) ที่ดินดัดแปลง (ML) พื้นที่ชุมชนหมู่บ้าน (U) พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ ๓๔๙,๖๗๐ ไร่ หรือร้อยละ ๑๖.๓๐ ของพื้นที่จังหวัด

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินได้แก่

- (๑) ดินเปรี้ยวมีเนื้อที่ประมาณ ๔๓,๑๙๔ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๐๒ ของเนื้อที่ทั้งหมด
- (๒) ดินตื้นถึงชั้นกรวดลูกรังและเศษหินมีเนื้อที่ประมาณ ๗๖,๑๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๔๐ ของเนื้อที่ทั้งหมด
- (๓) ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้นก้อนหินหรือลูกรังมีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๗,๓๓๒ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๖๙ ของเนื้อที่ทั้งหมด
- (๔) พื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ มีเนื้อที่ประมาณ ๔๓๖,๔๕๗ ไร่ หรือร้อยละ ๒๐.๓๙ ของเนื้อที่ทั้งหมด

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

จังหวัดพัทลุงตั้งอยู่ในเขตมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีสภาพอากาศแบบภาคใต้อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประจำฤดูกาล ทำให้ในปีหนึ่งๆ จะมีเพียง ๒ ฤดูกาล คือ

(๑) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคม - กลางเดือนกันยายน ความร้อนและความอบอ้าวของอากาศมีสูงสุดในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม ในรอบ ๑๐ ปี (๒๕๕๓-๒๕๖๒) มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๘.๕๔ โดยมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๕.๒๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๓.๓๓ องศาเซลเซียส

(๒) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกันยายน - กลางเดือนมีนาคม ในรอบ ๑๐ ปี (๒๕๕๓-๒๕๖๒) มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ ๗๙.๙๑ โดยมีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ยร้อยละ ๙๖.๙๓ ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดเฉลี่ยร้อยละ ๕๓.๘๕

๒) ปริมาณน้ำฝน ในรอบ ๑๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๖๒) จังหวัดพัทลุงมีปริมาณน้ำฝน โดยเฉลี่ย ปีละ ๒,๓๙๔.๓๔ มิลลิเมตร หรือเฉลี่ยเดือนละ ๑๙๙.๕๓ มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตกเฉลี่ย ๑๖๖ วัน ต่อปี หรือเฉลี่ย ๑๔ วัน/เดือน ปริมาณน้ำฝนมากที่สุดในเดือนพฤษภาคมเฉลี่ย ๕๗๔.๔๗ มิลลิเมตรต่อเดือน และน้อยที่สุดในเดือนกุมภาพันธ์เฉลี่ย ๔๖.๗๘ มิลลิเมตรต่อเดือน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนพฤษภาคม ๒๙.๙๔ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนมกราคม ๒๗.๑๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๘.๕๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ ๘๐.๒๘

ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)
๒๕๕๓	๒,๒๓๕.๑๐	๑๖๕
๒๕๕๔	๓,๕๐๓.๕๐	๑๘๒
๒๕๕๕	๒,๐๘๓.๕๐	๑๗๐
๒๕๕๖	๒,๔๒๒.๐๐	๑๖๘
๒๕๕๗	๒,๑๔๒.๔๐	๑๖๔
๒๕๕๘	๒,๐๔๕.๒๐	๑๖๒

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)
๒๕๕๙	๒,๑๕๖.๙๐	๑๔๗
๒๕๖๐	๓,๖๕๘.๕๐	๑๘๘
๒๕๖๑	๑,๙๙๓.๒๐	๑๖๘
๒๕๖๒	๑,๗๐๓.๙	๑๔๕
เฉลี่ย	๒,๓๙๔.๔๒	๑๖๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพัทลุง

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล ๑๐ ปี ๒๕๕๓-๒๕๖๒)

อุณหภูมิเฉลี่ยรอบ ๑๐ ปี (๒๕๕๓-๒๕๖๒) อุณหภูมิสูงสุด ๓๕.๒๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด ๒๓.๓๓ องศาเซลเซียส เฉลี่ยทั้งปี ๒๘.๕๔ องศาเซลเซียส สำหรับความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดร้อยละ ๙๖.๙๓ ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดร้อยละ ๕๓.๙๓ และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ ๗๙.๙๑

ตารางที่ ๓ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๓

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (ร้อยละ)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๒	๓๕.๐๐	๒๒.๘๐	๒๘.๔๔	๙๖.๓๓	๕๒.๐๐	๗๙.๔๒
๒๕๕๓	๓๕.๗๐	๒๓.๘๐	๒๘.๖๖	๙๖.๐๐	๕๗.๓๒	๗๙.๗๒
๒๕๕๔	๓๔.๒๙	๒๓.๙๐	๒๗.๙๑	๙๕.๑๐	๕๘.๓๐	๘๐.๗๙
๒๕๕๕	๓๔.๕๐	๒๓.๕๑	๒๘.๔๐	๙๖.๑๓	๕๐.๐๐	๗๗.๘๘
๒๕๕๖	๓๓.๘๙	๒๓.๙๒	๒๘.๓๔	๙๕.๙๗	๕๙.๕๒	๘๐.๖๓
๒๕๕๗	๓๕.๑๔	๒๒.๓๘	๒๘.๕๕	๙๖.๗๗	๕๖.๔๒	๗๙.๓๓
๒๕๕๘	๓๔.๘๐	๒๓.๑๔	๒๘.๔๓	๙๖.๗๗	๖๐.๔๘	๘๐.๗๘
๒๕๕๙	๓๖.๕๔	๒๔.๒๗	๒๙.๑๖	๙๖.๐๖	๕๔.๖๖	๗๙.๐๗
๒๕๖๐	๓๓.๘๗	๒๓.๘๐	๒๘.๓๕	๙๘.๑๐	๕๘.๖๗	๘๒.๐๓
๒๕๖๑	๓๕.๗๐	๒๓.๖๐	๒๘.๔๘	๙๙.๐๐	๕๑.๐๐	๗๗.๖๕
๒๕๖๒	๓๗.๘๐	๒๑.๕๐	๒๙.๒๐	๑๐๐.๐๐	๓๔.๐๐	๘๑.๗๔
เฉลี่ย ๑๐ ปี	๓๕.๒๐	๒๓.๓๓	๒๘.๕๔	๙๖.๙๓	๕๓.๙๕	๗๙.๙๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพัทลุง

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑) กลุ่มน้ำ

จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่รับน้ำ (Watershed Area) ทั้งสิ้น ๓,๕๑๓.๕๗ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลำน้ำส่วนใหญ่เป็นลำน้ำสายสั้นๆ มีความกว้างประมาณ ๑๐-๓๐ เมตร ยาวประมาณ ๓๐-๔๕ กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเทือกเขาบรรทัดซึ่งแบ่งเขตระหว่างจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุง ส่วนมากจะมีทิศทางการไหลของน้ำจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออก ซึ่งจะไหลไปรวมกันที่ทะเลสาบสงขลา ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี เท่ากับ ๒,๑๓๙.๖๖ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งสามารถนำไปใช้สำหรับการเกษตร จำนวน ๖๓๕.๘๘ ล้านลูกบาศก์เมตร การอุปโภค-บริโภค จำนวน ๑๙.๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และอุตสาหกรรม ๔.๐๓ ล้านลูกบาศก์เมตร รวม ๖๕๘.๙๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ดังนั้น จะมีปริมาณน้ำที่ไม่ได้

เก็บกักไว้ใช้ และไหลลงทะเลสาบสงขลา คิดเป็นปริมาณ ๒,๒๐๔.๒๑ ล้านลูกบาศก์เมตรโดยจำแนกได้ ๗ กลุ่มน้ำย่อย ดังนี้

(๑) กลุ่มน้ำคลองป่าพะยอม ครอบคลุมพื้นที่อำเภอป่าพะยอมเป็นส่วนใหญ่ อำเภอควนขนุนบางส่วน ไหลลงทะเลสาบสงขลาที่พุกควนเค็ง มีความยาวประมาณ ๓๓ กิโลเมตร ลำน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองป่าพะยอม คลองปันแต

(๒) กลุ่มน้ำคลองท่าแนะ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอศรีบรรพตและอำเภอควนขนุนเป็นส่วนใหญ่ อำเภอศรีนครินทร์และอำเภอเมืองบางส่วน ไหลลงทะเลสาบสงขลาที่บ้านปากประเหนือ มีความยาวประมาณ ๓๘ กิโลเมตร ลำน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองท่าแนะ คลองโงกงน้ำ คลองพังโย คลองเรือ

(๓) กลุ่มน้ำคลองนาท่อม ครอบคลุมพื้นที่อำเภอศรีนครินทร์และอำเภอเมืองเป็นส่วนใหญ่ ไหลลงทะเลสาบสงขลาที่บ้านปากพะเนียด มีความยาวประมาณ ๓๕ กิโลเมตร ลำน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองนาท่อม คลองใหญ่ คลองลำสินธุ์ และคลองลำเบ็ด

(๔) กลุ่มน้ำคลองสะพานหยี ครอบคลุมพื้นที่อำเภอกงหราเป็นส่วนใหญ่ อำเภอเมืองบางส่วน มีความยาวประมาณ ๓๕ กิโลเมตร ลำน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองหัวหมอน

(๕) กลุ่มน้ำคลองท่าเขียด-บางแก้ว ครอบคลุมพื้นที่อำเภอตะโหมด อำเภอเขาชัยสนเป็นส่วนใหญ่ ไหลลงทะเลสาบสงขลาที่บ้านปากพล มีความยาวประมาณ ๔๒ กิโลเมตร ลำน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองตะโหมด คลองท่ามะเดื่อ คลองหัวช้าง

(๖) กลุ่มน้ำคลองป่าบอน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอป่าบอน อำเภอบางแก้วเป็นส่วนใหญ่ อำเภอปากพะยูนบางส่วน ไหลลงทะเลสาบสงขลาที่บ้านพระเกิด ความยาวประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ลำน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองป่าบอน

(๗) กลุ่มน้ำคลองพรุฬ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอปากพะยูนเป็นส่วนใหญ่ และอำเภอป่าบอนบางส่วน ไหลลงทะเลสาบสงขลาที่บ้านท่าหยี ความยาวประมาณ ๓๖ กิโลเมตร เป็นคลองที่กั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดพัทลุงกับจังหวัดสงขลาทางด้านทิศใต้ ลำน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองพรุฬ

ตารางที่ ๔ ปริมาณน้ำท่าในกลุ่มน้ำย่อย ๗ กลุ่มน้ำของจังหวัดพัทลุง

ที่	กลุ่มน้ำย่อย	พื้นที่รับน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย (ล้าน ลบ.ม./ปี)	ความต้องการใช้น้ำ (ล้าน ลบ.ม./ปี)				ปริมาณน้ำเหลือ (ล้าน ลบ.ม./ปี)
				การเกษตร	อุปโภคบริโภค	อุตสาหกรรม	รวม	
๑	คลองป่าพะยอม	๓๑๒.๓๘	๒๖๑.๒๒	๗๐.๔๑	๑.๒๗	๐.๑๘	๗๑.๘๖	๑๘๙.๓๖
๒	คลองท่าแนะ	๕๘๖.๘๗	๔๕๕.๑๑	๙๕.๔๒	๓.๔๖	๑.๗๕	๑๐๐.๖๓	๓๕๔.๔๘
๓	คลองนาท่อม	๔๕๖.๗๔	๔๕๖.๔๔	๗๑.๕๕	๕.๑๗	๐.๒๓	๗๖.๙๕	๓๗๙.๔๙
๔	คลองสะพานหยี	๓๖๘.๙๑	๓๖๙.๕๗	๑๑๑.๘๒	๑.๙๙	๐.๒๗	๑๑๔.๐๘	๒๕๕.๔๙
๕	คลองท่าเขียด-บางแก้ว	๖๗๗.๖๘	๕๓๒.๒๔	๒๓๐.๕๙	๓.๓๖	๐.๒๕	๒๓๔.๒๐	๒๙๘.๐๔
๖	คลองป่าบอน	๒๘๘.๖๗	๒๔๔.๖๗	๒๐.๔๔	๑.๘๕	๑.๒๐	๒๓.๔๙	๒๒๑.๑๘
๗	คลองพรุฬ	๘๒๒.๓๒	๕๔๓.๘๗	๒๕.๖๕	๑.๙๐	๐.๑๕	๒๗.๗๐	๕๑๖.๑๗
รวม		๓,๕๑๓.๕๗	๒,๘๖๓.๑๒	๖๓๕.๘๘	๑๙.๐๐	๔.๐๓	๖๕๘.๙๑	๒,๒๐๔.๒๑

ที่มา : โครงการชลประทานพัทลุง

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ป่าไม้ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๓๑ ป่า เนื้อที่ตามกฎกระทรวง ๗๕๖,๑๖๘.๗๕ ไร่ ส่งมอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จำนวน ๑๙ ป่า เนื้อที่ ๑๕๓,๖๗๔.๙๙ ไร่ ป่าอนุรักษ์ จำนวน ๖ แห่ง เนื้อที่ ๘๙๐,๖๗๓.๗๐ ไร่ คงเหลือป่าสงวนแห่งชาติ เนื้อที่

๔๙,๔๗๗.๖๖ ไร่ คงเหลือป่าที่สมบูรณ์ ๓๘๘,๗๑๒.๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๑ ของพื้นที่ทั้งหมดจำแนกประเภทได้ ดังนี้

ตารางที่ ๕ จำแนกพื้นที่ป่าจังหวัดพัทลุง

พื้นที่ป่า	จำนวน	พื้นที่ (ไร่)
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	๓๑ ป่า	๔๙,๔๗๗.๖๖ ไร่
พื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๑ แห่ง	๑๗๖,๔๘๓.๒๖ ไร่
พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑ แห่ง	๒๖๙,๓๘๓.๘๕ ไร่
พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	๓ แห่ง	๔๔๒๔๓๐.๕๓ ไร่
พื้นที่วนอุทยานเมืองเก่าชัยบุรี	๑ แห่ง	๑๙๒๒.๑๔ ไร่
พื้นที่ป่ามอบให้ ส.ป.ก	๑๙ ป่า	๑๕๓,๖๗๔.๙๙ ไร่

ตารางที่ ๖ เปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้จังหวัดพัทลุงในรอบ ๓ ปี

ปี พ.ศ.	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละของจังหวัด
๒๕๕๙	๖๑๓.๒๖	๓๘๓,๒๘๘.๑๘	๑๕.๘๘
๒๕๖๐	๖๑๖.๑๕	๓๘๕,๐๙๓.๔๑	๑๕.๙๖
๒๕๖๑	๖๒๑.๙๔	๓๘๘,๗๑๒.๑๖	๑๖.๑๑

๑.๑.๕ ทรัพยากรสัตว์ป่า

จังหวัดพัทลุงพบสัตว์ป่าที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ สมเสร็จ เก้งหม้อ เลียงผาหรือกูร่า ค่างดำ นกเงือก เสือปลาหรือเสือไฟ หมู โดยพบเพียงจำนวนเล็กน้อยบริเวณเทือกเขาบรรทัด และโลมาอิรวดี พบบริเวณทะเลสาบสงขลา (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๖, ๒๕๕๙)

๑.๑.๖ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จะแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) ป่าชายเลน แหล่งที่พบ บริเวณพื้นที่ทะเลน้อยและรอบทะเลสาบสงขลา มีเนื้อที่ ๙๗.๒๑ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖๐,๗๕๖.๒๕ ไร่

๒) ภูเขาทะเล มีการกระจายตัวเป็นพื้นที่กว้าง อยู่ห่างจากพื้นที่ชายฝั่งประมาณ ๘๐ - ๑๐๐ เมตร และเป็นบริเวณที่ปลาชุกชุมมีการปักหอย และเลี้ยงปลาในกระชัง แหล่งที่พบ บริเวณเกาะยวน ตำบลเกาะนางคำ อำเภอปากพะยูน

๑.๑.๗ ความหลากหลายทางชีวภาพ

จังหวัดพัทลุง มีความหลากหลายทางชีวภาพมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศวิทยาป่าบกและความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศวิทยาป่าพรุและทะเลสาบที่มีส่วนสนับสนุนหรือก่อเกิดภูมิปัญญาชาวบ้าน และผลิตภัณฑ์ชุมชนของคนพัทลุง ได้แก่

๑) อุทยานแห่งชาติเขาปู่ เขาย่า ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง ในพื้นที่ ตำบลชุมพลลำสินธุ์ และตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ ตำบลตะพานและตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต ตำบลเกาะเต่าและตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม ตำบลกงหรา ตำบลชะรัดและตำบลคลองทรายขาว อำเภอกงหรา ห่างจากจังหวัดพัทลุง ๓๗ กิโลเมตร โดยได้ประกาศให้เป็นพื้นที่ “อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า” เมื่อปี ๒๕๒๕ นับเป็นอุทยานแห่งชาติ ลำดับที่ ๔๒ ของประเทศไทย

ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ เป็นเทือกเขาสูงพื้นที่โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณป่าเทือกเขาบรรทัดมีภูเขาสูงสลับซับซ้อนมากมายมี “เขาหินแท่น” เป็นยอดเขาสูงสุด มีความสูงประมาณ ๘๗๗ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางเป็นจุดแบ่งเขต ระหว่างจังหวัดพัทลุงและตรัง สภาพธรณีประกอบไปด้วยเทือกเขาหินปูน จัดอยู่ในกลุ่มหินปูนทุ่งสงยุคออร์โดวิเซียนถึงยุคไตรแอสซิสจูราสสิก อายุประมาณ ๑๕๐ - ๔๕๐ ล้านปีมาแล้ว

พื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า เป็นต้นน้ำของแม่น้ำตรังและแม่น้ำปากพนังโดยในฝั่งจังหวัดพัทลุงเป็นแหล่งกำเนิดคลองลาไม คลองไม้เสียบ และคลองน้ำใส ซึ่งจะไหลรวมเป็นคลองชะอวดและแม่น้ำปากพนัง ส่วนในฝั่งจังหวัดตรังเป็นต้นกำเนิดของคลองลำภูรา คลองละมอซึ่งเป็นต้นน้ำของแม่น้ำตรัง

สภาพพืชพรรณและสัตว์ป่าส่วนใหญ่เป็น ป่าดิบชื้น ประมาณ ๖๐% ของพื้นที่ มีพรรณไม้หลายชนิดขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น ได้แก่ ไม้ยาง ตะเคียน หลุมพอ กระบาก จำปาป่า พิกุล ไข่เขียว นาคบุตร และพญาไม้ เป็นต้น

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประมาณ ๖๐ ชนิด ได้แก่ เลียงผา เสือปลา พญากระรอกเหลือง พญากระรอกดำ เก้ง กวาง กระจก หมูป่า ค่างแว่นถิ่นใต้ ชะนี อีเห็นลายพาด หมิคน หนูผีจิว ค้างคาวแม่ไก่ป่าฝน ค้างคาวปีกถุงเคราดำ ค้างคาวมงกุฎเล็ก เป็นต้น นกประมาณ ๒๘๖ ชนิด เช่น นกแขวสวรรค์ นกยางเขนดง นกกินปลีสีเรียบ นกจับแมลงสีส้ม นกขุนแผนอกส้ม นกกระบังรอก นกเงือกหัวหงอก นกเขาเขียว เหยี่ยวรุ้ง นกโพระดก นกกระเต็นแดง และนกกระจับกระหม่อมแดง เป็นต้น

สัตว์เลื้อยคลานประมาณ ๖๗ ชนิด เช่น งูดินมลายู เหาข้าง งูจงอาง กิ้งก่าบินหัวสีฟ้า ตุ๊กแกป่าใต้ งูใบ ตุ๊กตุ้ ตะกวด และตะพาบน้ำ เป็นต้น

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เช่น กบหนองมลายู กบเขาหลังตอง กบอ่อง จงโคร่ง อึ่งกรายมลายู กบชะง่อนหินเมืองใต้ กบตะนาวศรี กบว้าก อึ่งกรายลายจุดอึ่งกรายหัวแหลม คางคกแคะ และเขียดบัว เป็นต้น

แมลงประมาณ ๗๐ ชนิด เช่น ผีหลวง จักจั่น งวงมวนแดง ตัวกว้างห้าขา ผีเสื้อพอมด ผีเสื้อข้างร้อน ผีเสื้อหางติ่งอิศวร ผีเสื้อพระเสาร์ใหญ่ ผีเสื้อดาราไพโรบักซีโต้ และผีเสื้อเจ้าป่า เป็นต้น

สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานเขาปู่-เขาย่า ได้แก่ น้ำตกเหวี่ยงทอง ถ้ำรินเทพนิมิต (ถ้ำตาปู่) และถ้ำมัจฉาปลาวาน

๒) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เป็นอุทยานนกน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยได้มีการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ นับเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งแรกของประเทศไทย อาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด คือ บางส่วนของตำบลพนางตุง และตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ตำบลบ้านขาว ตำบลเครียะ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ตำบลขอนแก่น ตำบลนางหลง ตำบลเสม็ด ตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราชมีเนื้อที่ประมาณ ๔๕๗ ตารางกิโลเมตรหรือ ๒๘๕,๖๒๕ ไร่ (พื้นดิน ๔๒๙ ตร.กม. ประมาณ ๒๖๘,๑๒๕ ไร่ และพื้นน้ำ ๒๘ ตร.กม. ประมาณ ๑๗,๕๐๐ ไร่) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ขึ้นชื่อว่าเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสมบูรณ์และสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของไทย โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณพรุควนขี้เสียนได้รับการจดทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำโลก หรือแรมซาร์ไซด์ แห่งแรกของประเทศไทย และเป็นลำดับที่ ๑๑๐ ของโลก เมื่อปี ๒๕๔๑ โดยทะเลน้อยเป็นแหล่งอาศัยของนกน้ำหลากหลายพันธุ์ประมาณ ๑๘๗ ชนิด และพืชไม้นานาพันธุ์มากมาย

๓) **เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด** ตั้งอยู่ที่บ้านนาวง ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ติดกับถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข ๔) จากจังหวัดพัทลุง-จังหวัดตรัง ห่างจากตัวเมืองพัทลุง ประมาณ ๒๗ กิโลเมตรและห่างจากตัวเมืองตรัง ประมาณ ๓๑ กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นเทือกเขายาวประกอบด้วยภูเขาสูงสลับซับซ้อนเรียงกันเป็นแนวยอดเขาที่สำคัญ คือ เขาหลักสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๗๐๐ เมตร เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธารในพื้นที่ ๔ จังหวัด คือ พัทลุง ตรัง สตูล และสงขลา ชนิดป่าและพรรณไม้พื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัดส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบชื้น ประมาณ ๘๐% ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ภูเขาไม้ลักษณะเป็นดินมากกว่าหิน พรรณไม้ที่มีค่าและสำคัญของพื้นที่ เช่น ไม้ตระกูลยาง หลุมพอ ตะเคียนต่าง ๆ ไช้เขี้ยว และชานาง เป็นต้น นอกจากป่าดิบชื้นแล้วยังประกอบด้วยป่าดิบเขาซึ่งมีอยู่ประมาณ ๒๐% ของพื้นที่ พื้นที่ป่าของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด เป็นป่าดงดิบชื้นจึงมีสัตว์ป่าชุกชุมทั้งสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และสัตว์เลื้อยคลาน

สถานที่ท่องเที่ยว คือ น้ำตกลานหม่อมจ้อยอยู่ในพื้นที่ของหน่วยพิทักษ์ป่าบ้านตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง น้ำตกไพรวัลย์อยู่ในพื้นที่ของหน่วยพิทักษ์ป่าบ้านพุด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง น้ำตกโตนแพรทองอยู่ในพื้นที่ของหน่วยพิทักษ์ป่าบ้านโตน อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

๔) **โลมาอิรวดี** พบในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง สถานการณ์ความอยู่รอดของโลมาอิรวดีในประเทศไทยมีแนวโน้มจำนวนลดลง เนื่องจากลักษณะทางชีววิทยาหรือพฤติกรรมของโลมาอิรวดีมีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์สูง เช่น ความต้องการพื้นที่อาศัยที่มีลักษณะเฉพาะ หรือการตกถูกเพียงคราวละ ๑ ตัว

๕) **หมู่เกาะสี่ - เกาะห้า (เกาะรังนก)** จังหวัดพัทลุงมีรังนกนางแอ่นที่ดีและมีคุณภาพ บริเวณเกาะสี่ - เกาะห้า ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน มีการสัมปทานเพื่อนำรังนกไปจำหน่าย สภาพธรรมชาติของเกาะสี่ - เกาะห้า สวยงามมากแห่งหนึ่งของจังหวัด แนวโน้มอาจเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญของจังหวัดและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ “ตามรอยประพาสสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง”

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ ๗ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	จำนวน				
			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	ชุมชน	อบต.
เมืองพัทลุง	๔๒๗.๔๑๒	๑๒.๔๘	๑๔	๑๔๔	๑๐	๔๕	๔
เขาชัยสน	๒๖๐.๑๑๕	๗.๖๐	๕	๕๘	๓	๕	๓
ควนขนุน	๔๕๓.๙๖๐	๑๓.๒๖	๑๒	๑๒๙	๑๑	๙	๓
ปากพะยูน	๔๓๓.๒๗๔	๑๒.๖๕	๗	๖๕	๖	๔	๒
กงหรา	๒๕๕.๘๕๖	๗.๔๗	๕	๔๕	๔	-	๑
ตะโหมด	๒๖๔.๒๖๐	๗.๗๒	๓	๓๓	๕	๑๘	-
ศรีบรรพต	๒๑๘.๕๐๔	๖.๓๘	๓	๓๐	-	-	๓
ป่าบอน	๓๘๐.๐๔๘	๑๑.๑๐	๕	๕๐	๑	๖	๕
ป่าพะยอม	๓๘๖.๔๐๔	๑๑.๒๘	๔	๓๙	๒	-	๒
บางแก้ว	๑๑๙.๐๐๐	๓.๔๗	๓	๓๔	๒	๘	๒
ศรีนครินทร์	๒๒๕.๖๓๑	๖.๕๙	๔	๔๓	๔	-	-
รวม	๓,๔๒๔.๔๗๓	๑๐๐.๐๐	๖๕	๖๗๐	๔๘	๙๕	๒๕

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดพัทลุง

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ประชากรในปี ๒๕๖๒ ของจังหวัดพัทลุง จำนวน ๕๒๔,๘๖๕ คน ครั้วเรือนจำนวน ๑๙๔,๒๐๙ ครั้วเรือน คิดเป็นประชากร ๒.๗๐ คนต่อครั้วเรือน มีความหนาแน่นของประชากร ๑๕๓ คนต่อตารางกิโลเมตร มีสัดส่วนโครงสร้างประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๑๗.๒๘ ซึ่งกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยอำเภอเมืองพัทลุงมีประชากรมากที่สุดจำนวน ๑๒๑,๓๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑๑ ของประชากรทั้งหมด และอำเภอบางแก้วมีประชากรน้อยที่สุด จำนวน ๒๕,๙๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๕ ของประชากรทั้งหมด

ตารางที่ ๘ จำนวนประชากรของจังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ครั้วเรือน
เมืองพัทลุง	๕๗,๕๘๘	๖๓,๗๑๕	๑๒๑,๓๐๓	๔๘,๖๘๙
เขาชัยสน	๒๑,๙๓๘	๒๒,๙๐๙	๔๔,๘๔๗	๑๖,๔๗๔
ควนขนุน	๔๐,๓๙๕	๔๓,๘๕๒	๘๔,๒๔๗	๓๑,๕๖๐
ปากพะยูน	๒๕,๑๓๕	๒๕,๙๘๖	๕๑,๑๒๑	๑๗,๔๒๐
กงหรา	๑๘,๒๖๑	๑๘,๓๑๑	๓๖,๕๗๒	๑๑,๔๔๗
ตะโหมด	๑๕,๘๐๔	๑๖,๒๒๘	๓๒,๐๓๒	๑๑,๖๐๙
ศรีบรรพต	๘,๙๘๑	๘,๙๗๕	๑๗,๙๕๖	๖,๗๘๗
ป่าบอน	๒๓,๗๔๙	๒๔,๑๘๑	๔๗,๙๓๐	๑๗,๒๑๙
ป่าพะยอม	๑๗,๕๓๒	๑๘,๔๕๔	๓๕,๙๘๖	๑๓,๔๖๓
บางแก้ว	๑๒,๘๒๙	๑๓,๑๖๑	๒๕,๙๙๐	๙,๔๘๗
ศรีนครินทร์	๑๓,๖๒๖	๑๓,๒๕๕	๒๖,๘๘๑	๑๐,๐๕๔
รวม	๒๕๕,๘๓๘	๒๖๙,๐๒๗	๕๒๔,๘๖๕	๑๙๔,๒๐๙

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดพัทลุง

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ การศึกษา

จังหวัดพัทลุงมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ และระดับอุดมศึกษา โดยมีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง วิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง วิทยาลัยการอาชีพควนขนุน วิทยาลัยการอาชีพบางแก้ว วิทยาลัยเทคนิคป่าพะยอม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพัทลุง

๑.๓.๒ การศาสนา

จังหวัดพัทลุงมีวัดในพุทธศาสนา ๒๔๓ วัด สำนักสงฆ์ ๔๗ แห่ง มัสยิด ๙๘ แห่ง และโบสถ์คริสต์ ๖ แห่ง

๑.๓.๓ วัฒนธรรม

๑) ประเพณีวัฒนธรรม

ประชาชนในพื้นที่จังหวัดพัทลุง มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตามกรอบจารีตประเพณี และปฏิบัติตามแนวทางที่ศาสนากำหนด ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นถูกถ่ายทอดโดยกิจกรรมทางศาสนา

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ที่ประชาชนนับถือ โดยเป็นการถ่ายทอดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษสู่คนรุ่นหลัง จึงทำให้ประเพณีและวัฒนธรรมของพี่น้องชาวพัทลุง มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อวัฒนธรรมดังนี้

- (๑) พิธีกรรมด้านศาสนา เช่น ชักพระ (ลากพระ) สงกรานต์ (ทำบุญ,รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่) เข้าพรรษา ออกพรรษา และลอยกระทง
- (๒) ความเชื่อเรื่อง ภูพ สวรรค์ นรก เทวดา ครุฑมอ ไสยศาสตร์ และฤกษ์ยาม
- (๓) พิธีกรรมทำบุญขึ้นปีใหม่ พิธีจัดงานศพ งานบวช โนราโรงครู ไหว้เจ้าที่ ทำขวัญข้าว และสะเดาะเคราะห์
- (๔) ประเพณีในท้องถิ่น ส่วนมากเกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านศาสนา เช่น การแต่งกาย การแต่งงาน งานศพ สงกรานต์ (วันว่าง) และทำบุญเดือนสิบ (ชิงเปรต)
- (๕) การละเล่นพื้นบ้าน
 - การละเล่นของเด็ก เช่น เสือกินวัว วันตุสม การเล่นเสียมาย ไล่จับ ซ่อนหา เล่นตี และขี่ม้าส่งเมือง เป็นต้น
 - การละเล่นของผู้ใหญ่ กีฬาพื้นบ้าน เช่น กีฬาชนไก่ ชนวัว แข่งโพน ชัดตัม แข่งว่า เป็นต้น ดนตรีพื้นบ้าน เช่น โพน กาทลอ และกลองยาว เป็นต้น เพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงกล่อมเด็ก (กล่อมให้เด็กนอน) เพลงปลอบเด็ก (ปลอบเด็กเมื่อเด็กไม่สบายหรือหิวนม) และเพลงบอก การแสดงพื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง โนรา และลิเกป่า เป็นต้น

๒) ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

- (๑) ประเพณีแข่งโพน - ลากพระ (วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑)
- (๒) ประเพณีทำบุญเดือนสิบ (ชิงเปรต)
- (๓) งานวันอนุรักษ์มรดกไทย (แข่งหนังตะลุง - มโนราห์)
- (๔) สงกรานต์ (ทำบุญ รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่)

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดพัทลุง มีการคมนาคมสะดวกเพราะตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคใต้ (กึ่งกลางระหว่างจังหวัดชุมพร-นราธิวาส) เป็นศูนย์รวมของการคมนาคมทางบก จากภาคใต้ตอนบน (ฝั่งอ่าวไทย) และภาคใต้ฝั่งตะวันตก (ฝั่งอันดามัน) ลงสู่ภาคใต้ตอนล่างและภาคใต้ชายแดน โดยใช้เส้นทางสายเพชรเกษม (หมายเลข ๔) ระหว่างสี่แยกเอเชีย อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง - อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาเชื่อมต่อถนนเข้าสู่ประเทศมาเลเซีย และมีทางรถไฟผ่านหลายๆ อำเภอจากเหนือจรดใต้

๑) การขนส่งทางบก เป็นการคมนาคมขนส่งที่สะดวกที่สุดสามารถเดินทางติดต่อกันทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด โดยทั้งทางรถไฟและทางรถยนต์

(๑) การเดินทางโดยรถยนต์ มีทางหลวงหมายเลข ๔๑ ผ่านทางอำเภอป่าพะยอม ควนขนุน เมือง และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ ผ่านท้องที่อำเภอเมืองพัทลุง ศรีนครินทร์ เขาชัยสน บางแก้ว ตะโหมด และป่าบอน นอกจากนี้ยังมีถนนหรือทางหลวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นๆ อีก เช่น สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง และ อปท. เป็นต้น

(๒) การเดินทางโดยรถไฟ มีรถไฟสายใต้ผ่านท้องที่อำเภอควนขนุน เมืองพัทลุง เขาชัยสน บางแก้ว ป่าบอน และปากพะยูน คิดเป็นระยะทาง ๗๕.๗๖ กิโลเมตร มีสถานีรับส่งผู้โดยสารและสินค้า ๙ สถานี ได้แก่ สถานีแหลมโตนด ปากคลอง พัทลุง บ้านตันโดน เขาชัยสน บางแก้ว ควนเคี่ยม หารเทา และ

โคกทราย มีป้ายหยุด ๘ แห่ง ได้แก่ ป้ายหยุดรถบ้านสุนทรามะกอกใต้ ชัยบุรี นาปรือ บ้านห้วยแดน ควนพระหานกง และวัดควนผยอง

๒) การขนส่งทางน้ำ การเดินทางทางเรือ มีบทบาทน้อยมากเมื่อเทียบกับในอดีต ปัจจุบันมีการเดินทางเพียงสายเดียว คือ เส้นทางระหว่างจังหวัดพัทลุงกับอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา และมีท่าเทียบเรือที่สำคัญเพียงแห่งเดียว คือ ท่าเทียบเรือปากพะยูน อำเภอปากพะยูน

๓) ทางอากาศ จังหวัดพัทลุงไม่มีสนามบินพาณิชย์ของตนเอง การเดินทางทางอากาศอาศัยสนามบินพาณิชย์ตรง มีระยะทางห่างกัน ๖๒ กิโลเมตร สนามบินพาณิชย์ขนาดใหญ่ มีระยะทางห่างกัน ๑๐๑ กิโลเมตร และสนามบินพาณิชย์นครศรีธรรมราช มีระยะทางห่างกัน ๑๑๓ กิโลเมตร

๔) การคมนาคมภายในจังหวัด มีรถ ๔ ล้อเล็ก รถมอเตอร์ไซด์รับจ้างวิ่งบริการรอบเมือง และมีรถสองแถววิ่งบริการระหว่างอำเภอใกล้เคียง สำหรับการเดินทางสู่จังหวัดใกล้เคียง สามารถเลือกใช้บริการได้ทั้งรถตู้โดยสาร และรถโดยสารประจำทาง

ตารางที่ ๙ ระยะทางจากอำเภอถึงศาลากลางจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	ระยะทาง (กิโลเมตร)	อำเภอ	ระยะทาง (กิโลเมตร)
เมืองพัทลุง	๐.๒	ปากพะยูน	๖๖
กงหรา	๔๐	ศรีบรรพต	๓๓
เขาชัยสน	๒๘	ป่าบอน	๕๐
ตะโหมด	๓๙	บางแก้ว	๓๘
ควนขนุน	๑๗	ป่าพะยอม	๓๘
ที่มา : สำนักงานจังหวัดพัทลุง		ศรีนครินทร์	๑๗

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

ตารางที่ ๑๐ จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้แยกเป็นรายอำเภอของจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ปี ๒๕๖๑	ร้อยละของครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้	ครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้	ร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้
เมืองพัทลุง	๘,๐๕๖	๔๘,๐๔๘	๙๙.๙๘	๘	๐.๐๒
กงหรา	๖,๒๘๘	๑๖,๒๗๗	๙๙.๙๓	๑๑	๐.๐๗
เขาชัยสน	๑,๓๐๘	๑๑,๒๙๘	๙๙.๙๑	๑๐	๐.๐๙
ตะโหมด	๑,๔๘๕	๑๑,๔๗๒	๙๙.๘๙	๑๓	๐.๑๑
ควนขนุน	๙,๓๙๔	๙,๓๘๖	๙๙.๙๑	๘	๐.๐๙
ปากพะยูน	๗,๐๕๐	๑๗,๐๔๔	๙๙.๙๖	๖	๐.๐๔
ศรีบรรพต	๑,๒๑๗	๓๑,๒๑๒	๙๙.๙๘	๕	๐.๐๒
ป่าบอน	๖,๗๒๓	๖,๗๑๕	๙๙.๘๘	๘	๐.๑๒
บางแก้ว	๓,๓๓๓	๑๓,๓๒๗	๙๙.๙๕	๖	๐.๐๕
ป่าพะยอม	๗,๒๕๙	๑๗,๒๔๘	๙๙.๙๔	๑๑	๐.๐๖
ศรีนครินทร์	๙,๙๗๔	๙,๙๖๕	๙๙.๙๑	๙	๐.๐๙
รวม	๙๒,๐๘๗	๑๙๑,๙๙๒	๙๙.๙๕	๙๕	๐.๐๕

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพัทลุง

๑.๔.๓ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑) การประปา

จังหวัดพัทลุงมีการใช้น้ำประปาครอบคลุมทั้ง ๑๑ อำเภอ ๗๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแยกเป็นการแบ่งให้บริการของประปาส่วนภูมิภาค และประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) พื้นที่การให้บริการน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค มีการให้บริการน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน ๓ แห่ง คือ สำนักงานการประปาพัทลุง มีกำลังการผลิต ๑๗,๒๘๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน สำนักงานการประปาทะเลน้อย มีกำลังการผลิต ๗๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และสำนักงานการประปาเขาชัยสน มีกำลังการผลิต ๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีครัวเรือนที่ใช้น้ำทั้งหมด ๑๖,๙๐๗ ครัวเรือน

๓) พื้นที่ให้บริการน้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการน้ำประปา จำนวน ๗๑ แห่ง ซึ่งครอบคลุมทั้งจังหวัด โดยมีครัวเรือนที่ใช้น้ำประปารวม ๑๓๘,๕๕๕ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑๑ ครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ และไม่มีน้ำประปาใช้ จำแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้	ร้อยละของครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้	จำนวนครัวเรือนที่ไม่มีน้ำประปาใช้	ร้อยละของครัวเรือนที่ไม่มีน้ำประปาใช้
เมืองพัทลุง	๕๘,๒๗๘	๑๗,๓๒๘	๒๙.๗๓	๓๑,๒๓๓	๕๓.๓
งหวรา	๑๐,๓๓๗	๘,๘๗๗	๘๕.๘๘	๑,๑๕๘	๑๑.๑๒
เขาชัยสน	๑๕,๑๕๘	๑๒,๖๖๕	๘๓.๕๖	๒,๔๙๓	๑๖.๔๔
ตะโหมด	๑๐,๕๖๖	๖,๙๘๐	๖๖.๐๖	๓,๕๘๖	๓๓.๙๔
ควนขนุน	๒๙,๓๑๗	๓๗๙	๑.๒๙	๒๘,๙๓๘	๙๘.๖๑
ปากพะยูน	๑๖,๑๒๕	๑๒,๑๔๙	๗๕.๓๕	๓,๙๗๖	๒๔.๖๕
ศรีบรรพต	๖,๑๗๓	๖,๐๒๗	๙๗.๖๔	๑๔๖	๒.๓๖
ป่าบอน	๑๕,๔๙๖	๑๓,๗๗๗	๘๘.๙๑	๑,๗๑๙	๑๑.๐๙
บางแก้ว	๘,๖๓๘	๖,๑๔๙	๗๑.๑๙	๒,๔๘๙	๒๘.๘๑
ป่าพะยอม	๑๒,๐๕๒	๙,๕๖๑	๗๙.๓๔	๒,๔๙๑	๒๐.๖๖
ศรีนครินทร์	๑๕,๒๑๑	๘,๔๑๘	๕๕.๑๒	๖,๗๙๓	๔๔.๘๘
รวม	๑๕๖,๔๙๖	๑๐๒,๓๑๐	๖๕.๓๘	๕๔,๑๘๖	๓๔.๖๒

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขาพัทลุง

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

เศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุง โครงสร้างส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นหลัก รองลงมาสาขาการขนส่ง การขายปลีก ซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์ และสาขาการผลิตอุตสาหกรรม ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๘, ๑๓.๑๓ และ ๑๐.๑๖ ตามลำดับ รายได้หลักของจังหวัดพัทลุงมาจากภาคเกษตร มีสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา สุกร ข้าว โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑ เท่ากับ ๓๖,๐๐๖ ล้านบาท และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ ๗๓,๒๑๓ บาท เป็นลำดับที่ ๑๓ ของภาคใต้ โดยการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุง เฉลี่ย ๕ ปี

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

(๒๕๕๗-๒๕๖๑) ร้อยละ ๒.๓๗ ภาคการเกษตรขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔.๘๔ ซึ่งอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับภาคการเกษตร โดยเฉพาะผลผลิตยางพารา อย่างไรก็ตามราคายางพาราดกต่ำมีส่วนสำคัญที่ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลง

ตารางที่ ๑๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพัทลุง ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต ปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ จังหวัดพัทลุง

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)				
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ภาคเกษตร	๑๑,๘๔๗	๑๐,๖๖๒	๑๑,๙๘๐	๑๒,๐๒๕	๑๑,๑๙๐
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๑,๘๔๗	๑๐,๖๖๒	๑๑,๙๘๐	๑๒,๐๒๕	๑๑,๑๙๐
ภาคนอกการเกษตร	๒๑,๐๕๓	๒๑,๕๓๒	๒๔,๕๓๐	๒๔,๔๖๑	๒๔,๘๘๗
อุตสาหกรรม	๓,๙๔๗	๓,๗๗๙	๔,๐๙๐	๔,๗๑๐	๔,๔๑๙
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๖๘	๑๑๑	๑๙๙	๒๑๒	๒๐๖
การผลิตอุตสาหกรรม	๓,๑๔๓	๓,๑๒๙	๓,๓๑๖	๓,๘๙๔	๓,๖๕๗
การไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	๔๗๘	๔๖๐	๔๙๓	๕๐๙	๔๖๔
การประปาและการจัดการของเสีย	๗๘	๗๘	๘๒	๙๕	๙๒
บริการ	๑๗,๑๑๖	๑๗,๗๕๓	๒๐,๔๔๐	๑๙,๗๕๑	๒๐,๓๙๗
การก่อสร้าง	๑,๕๗๗	๑,๖๑๘	๑,๕๙๐	๑,๔๗๔	๑,๕๕๗
การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์	๓,๖๖๙	๓,๙๑๕	๔,๕๘๗	๔,๗๘๔	๔,๗๒๙
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	๕๘๘	๖๓๑	๗๑๐	๘๐๔	๘๓๓
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๘๗	๑๐๐	๑๑๕	๑๒๕	๑๓๙
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๓๗๗	๕๐๓	๔๘๓	๕๕๖	๕๘๔
การเงินและการประกันภัย	๒,๔๕๙	๒,๗๕๓	๓,๐๓๗	๓,๑๓๔	๓,๒๙๔
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๑,๕๖๘	๑,๔๒๒	๒,๑๘๘	๑,๗๓๑	๑,๖๘๔
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ	๑๘	๑๗	๒๑	๒๐	๑๘
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่นๆ	๗๕	๘๑	๘๖	๙๗	๑๐๘
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศฯ	๑,๕๖๓	๑,๖๑๙	๒,๒๒๙	๑,๘๒๒	๒,๐๐๐
การศึกษา	๓,๖๘๘	๓,๕๘๑	๓,๗๑๘	๓,๕๑๕	๓,๖๑๕
กิจกรรมด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	๑,๑๙๒	๑,๒๓๖	๑,๓๘๕	๑,๓๘๔	๑,๕๐๔
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๔๔	๔๒	๕๓	๖๓	๗๓
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	๒๒๙	๒๓๔	๒๓๙	๒๔๔	๒๕๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๓๒,๙๐๐	๓๒,๑๙๔	๓๖,๕๑๐	๓๖,๔๘๖	๓๖,๐๐๖
Gross Provincial Product (GPP)	๓๒,๙๐๐	๓๒,๑๙๔	๓๖,๕๑๐	๓๖,๔๘๖	๓๖,๐๐๖
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท)	๖๗,๖๖๓	๖๖,๐๒๓	๗๔,๖๖๑	๗๔,๓๙๙	๗๓,๒๑๓
GPP Per Capita (Baht)	๖๗,๖๖๓	๖๖,๐๒๓	๗๔,๖๖๑	๗๔,๓๙๙	๗๓,๒๑๓
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๘๖	๔๘๘	๔๘๙	๔๙๐	๔๙๒

หมายเหตุ : r (Revised) หมายถึง การปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง

p (Preliminary) หมายถึง ค่ารายปีที่ได้รับการประมวลผลข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ๑๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพัทลุงแบบปริมาณลูกโซ่ จำแนกตามสาขาการผลิต ปี พ.ศ.๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ จังหวัดพัทลุง

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)				
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ภาคเกษตร	๕,๕๘๒	๕,๗๑๔	๕,๘๖๘	๕,๕๔๗	๖,๓๖๕
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๕,๕๘๒	๕,๗๑๔	๕,๘๖๘	๕,๕๔๗	๖,๓๖๕
ภาคนอกการเกษตร	๕,๕๘๒	๕,๗๑๔	๕,๘๖๘	๕,๕๔๗	๖,๓๖๕
อุตสาหกรรม	๑๒,๕๑๒	๑๒,๔๙๘	๑๓,๘๓๑	๑๓,๔๔๘	๑๓,๕๕๒
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑,๓๑๗	๑,๒๑๔	๑,๒๕๗	๑,๓๘๐	๑,๓๐๗
การผลิตอุตสาหกรรม	๑๑๖	๗๑	๑๒๒	๑๒๗	๑๒๕
การไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	๙๐๒	๘๓๕	๘๓๗	๙๓๒	๘๗๑
การประปาและการจัดการของเสีย	๔๓๒	๔๒๔	๔๖๕	๔๗๔	๔๘๖
บริการ	๔๑	๔๓	๔๕	๔๗	๔๖
การก่อสร้าง	๑๑,๓๖๖	๑๑,๕๕๓	๑๒,๙๖๐	๑๒,๒๗๕	๑๒,๕๔๙
การขายส่ง การขายปลีก และซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์	๑,๐๖๙	๑,๑๔๖	๑,๑๕๓	๑,๐๕๒	๑,๐๙๔
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	๒,๐๒๒	๒,๑๔๖	๒,๓๗๐	๒,๔๐๐	๒,๓๒๓
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๔๖๗	๔๒๘	๔๖๒	๕๒๖	๕๕๖
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๗๓	๘๐	๘๗	๙๐	๙๖
การเงินและการประกันภัย	๕๐๒	๖๗๙	๖๔๗	๗๐๘	๗๖๓
กิจกรรมเกี่ยวกับข้อส่งทริพย์	๑,๖๖๔	๑,๘๕๓	๒,๐๒๓	๒,๐๘๒	๒,๒๔๐
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ	๑,๖๘๐	๑,๕๐๗	๒,๓๒๖	๑,๘๔๒	๑,๗๘๔
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่นๆ	๑๗	๑๗	๒๐	๑๙	๑๗
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศฯ	๔๘	๕๒	๕๕	๖๑	๖๗
การศึกษา	๙๗๘	๙๗๔	๑,๒๘๘	๑,๐๒๐	๑,๐๙๐
กิจกรรมด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	๒,๐๒๗	๑,๘๗๗	๑,๘๙๔	๑,๗๔๖	๑,๗๕๖
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๘๑๒	๘๑๔	๘๗๙	๘๕๒	๙๐๑
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	๓๑	๓๑	๔๒	๕๐	๕๘
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๑๖๕	๑๖๘	๑๗๑	๑๗๓	๑๘๑
Gross Provincial Product (GPP)	๑๖๕	๑๖๘	๑๗๑	๑๗๓	๑๘๑
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท)	๑๘,๔๑๓	๑๘,๕๕๖	๒๐,๐๔๖	๑๙,๓๑๓	๒๐,๓๕๓
GPP Per Capita (Baht)	๑๘,๔๑๓	๑๘,๕๕๖	๒๐,๐๔๖	๑๙,๓๑๓	๒๐,๓๕๓

หมายเหตุ : r (Revised) หมายถึง การปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง

p (Preliminary) หมายถึง ค่ารายปีที่ได้รับการประมวลผลข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

จังหวัดพัทลุงมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวมากมาย ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมเป็นแหล่งกำเนิดหนังตะลุง มโนราห์ และยังคงรักษาเอกลักษณ์ศิลปการแสดงสืบทอดมาถึงปัจจุบัน

๑.๖.๑ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

๑) อุทยานนกน้ำทะเลน้อย เป็นอุทยานนกน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน มีเนื้อที่ประมาณ ๔๕๐ ตารางกิโลเมตร (พื้นดิน ๔๒๒ ตารางกิโลเมตร และพื้นน้ำ ๒๘ ตารางกิโลเมตร) เป็นที่อาศัยของนกน้ำหลากหลายพันธุ์ ประมาณ ๑๘๗ ชนิด และมีพืชไม้นานาพันธุ์มากมาย ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๘ จากอำเภอเมืองพัทลุง อำเภอควนขนุน ระยะทาง ๓๒ กิโลเมตร

๒) อุทยานแห่งชาติเขาปู่ - เขาย่า มีเนื้อที่ประมาณ ๔๓๓,๗๕๐ ไร่ หรือ ๖๙๔ ตารางกิโลเมตร มีสภาพเป็นป่าดงดิบชื้นพรรณไม้ที่สำคัญ เช่น หลุมพอ เคี่ยมตะเคียนทอง และมีสัตว์ป่าที่สำคัญ เช่น สมเสร็จ แรด ลิง ค่าง และนกต่างๆ เป็นต้น ใช้เส้นทางหมายเลข ๔๑ ไปอำเภอควนขนุน แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๔๑๖๔ สู่อำเภอศรีบรรพต เข้าไปประมาณ ๑๗ กิโลเมตร และแยกซ้ายเข้าอีก ๔ กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยาน

๓) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเทือกเขาบรรทัด มีเนื้อที่ประมาณ ๑๖๗ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตรัง สงขลา สตูล ภูมิประเทศเป็นเทือกเขา เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและพรรณไม้มีค่ามากมาย ที่ทำการตั้งอยู่ ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ ห่างจากตัวเมืองพัทลุงไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ ระยะทาง ๒๗ กิโลเมตร

๔) หาดแสนสุขลำปำ เป็นหาดทรายที่มีทิวสนร่มรื่น เป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย (ทะเลสาบสงขลา) กลางวงเวียนมีรูปปั้นปูนฝูงปลาลำปำซึ่งเป็นปลาท้องถิ่นที่อาศัยในบริเวณหาดแสนสุขลำปำ มีศาลากลางน้ำ ชื่อว่า “ศาลาลำปำที่รัก” สำหรับชมทิวทัศน์ทะเลสาบสงขลา และจากบริเวณชายหาดมีสะพานเชื่อมไปยังเกาะลอยซึ่งเป็นเกาะที่เกิดจากการทับถมของดินตะกอนปากน้ำลำปำเดินทางจากเมืองพัทลุงไปตามถนนทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๗ ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร

๕) แหลมจองถนน ตั้งอยู่ ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จากเมืองพัทลุงไปตามเส้นทางสายเพชรเกษม เลี้ยวซ้ายผ่านอำเภอเขาชัยสนไปอีกประมาณ ๑๒ กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านชาวประมงอยู่บนเนินดินและลาดชันลงไปยังทะเลสาบสงขลา สามารถมองเห็นทิวทัศน์เกาะแก่งต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

๖) เกาะสี่เกาะห้า ตั้งอยู่ในทะเลสาบสงขลา ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน เกาะแห่งนี้เป็นที่อยู่อาศัยของนกนางแอ่นทะเลเป็นจำนวนมาก จึงถูกเรียกว่าเกาะรังนก และมีสัมปทานเพื่อนำรังนกเหล่านี้ไปจำหน่าย สภาพธรรมชาติของเกาะมีความงดงามมากแห่งหนึ่งของจังหวัดพัทลุง การเดินทางสามารถเดินทางได้จากท่าเรือตำบลลำปำระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร หรือท่าเรือ อำเภอปากพะยูน ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร และที่สำคัญเกาะแห่งนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ ๕) เคยเสด็จประพาส และทรงจารึกพระปรมาภิไธยย่อไว้ ณ บริเวณหน้าผาถ้ำเทวดา และในบริเวณนี้ได้ก่อสร้างอนุสาวรีย์พระองค์ท่านประดิษฐานไว้ด้วย

๗) บ่อน้ำร้อน บ่อน้ำเย็น (ธารน้ำเย็น) ตั้งอยู่ ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน เชื่อกันว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ใช้รักษาโรคบางอย่าง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดพัทลุงไปทางทิศใต้ตามทางหลวงหมายเลข ๔ ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร แยกซ้าย (บ้านท่านางพรหม) เข้าทางหลวงหมายเลข ๔๐๘๑ ไปอำเภอเขาชัยสน ระยะทาง ๗ กิโลเมตร บริเวณถนนสุขาภิบาลซอย ๒ ติดที่ว่าการอำเภอเขาชัยสน จะมีถนนลาดยางแยกขวามือเข้าไปอีกประมาณ ๑ กิโลเมตร ถึงหน้าผาเชิงเขาชัยสน อันเป็นที่ตั้งของบ่อน้ำเย็นแต่เป็นสวนพักผ่อนเลยไปอีก ๓๐๐ เมตร เป็นบ่อน้ำร้อน ลักษณะเป็นแอ่งน้ำร้อน

๘) น้ำตกไพรวัลย์ ตั้งอยู่ในหน่วยพิทักษ์ป่าบ้านพุด เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา ใช้เส้นทางจากบ้านคลองหมวยไปตามถนนลำสินธุ์บ้านกงหรา (ทางหลวงหมายเลข ๔๑๒๒) ระยะทาง ๒๓ กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีความงดงามตามธรรมชาติ เงียบสงบและร่มเย็นอุดมไปด้วยพรรณไม้นานาชนิด

๙) **น้ำตกหม่อมจ้อย** ตั้งอยู่ในบริเวณหน่วยพิทักษ์ป่าตะโหมด อยู่ห่างจากที่ทำการอำเภอ ตะโหมด ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร การเดินทางใช้เส้นทางหมายเลข ๔๑๒๑ และต่อด้วยเส้นทางหมายเลข ๔๑๓๗ (อยู่ทางตอนใต้ของเมืองพัทลุง) แยกทางหลวงหมายเลข ๔ เข้าไปจนถึงวัดตะโหมดระยะทางจากอำเภอ ตะโหมดถึงน้ำตกประมาณ ๕ กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่อยู่ท่ามกลางป่าที่ร่มรื่น ลักษณะของน้ำตกจะแบ่งเป็นชั้นๆ แต่ละชั้นมีชื่อต่างกัน มีแอ่งน้ำสามารถเล่นน้ำได้ มีลานกว้างเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ

๑๐) **ภูเขาอกทะลุ** จากวัดคูหาสวรรค์ มุ่งหน้าไปบนทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๗ จะพบ ภูเขาอกทะลุ ตั้งตระหง่านอยู่ทางทิศตะวันออกของสถานีรถไฟพัทลุง ภูเขาอกทะลุเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด พัทลุง มีความสูง ๒๕๐ เมตร มีบันไดขึ้นยอดเขาเพื่อชมวิทิวทัศน์ของเมืองพัทลุงได้ ลักษณะพิเศษของภูเขา คือ มีโพรงทะลุมองเห็นอีกด้านหนึ่ง อยู่บริเวณเกือบตอนปลายของยอดเขา ซึ่งเป็นที่มาของชื่อภูเขา

๑๑) **ถ้ำสุมน** ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ อยู่ห่างจากตัวเมืองพัทลุงไปตาม ถนนสายพัทลุง - ตรัง (ทางหลวงแผ่นดินสายเพชรเกษม หมายเลข ๔ ระยะทาง ๒๑ กิโลเมตร) เป็นถ้ำที่มี หินงอก หินย้อย และมีห้องโถงกว้างใหญ่โต และร่มเย็นสวยงามวิจิตรตระการตาตามธรรมชาติ ถ้ำมีสองชั้น คือ ชั้นแรกเสมอกับพื้นราบและชั้นใต้ดิน ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปปางต่างๆ หลายองค์นอกจากนั้นถ้ำสุมนยังเป็น สถานที่วิปัสณาที่มีชื่อเสียงโด่งดังในกลุ่มของผู้ที่แสวงธรรม

๑๒) **ล่องแก่ง** จังหวัดพัทลุงมีกิจกรรมล่องแก่งสำหรับผู้ผจญภัยและชอบความตื่นเต้น ซึ่งปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมแพร่หลาย เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม ห่างจากตัวเมืองพัทลุงไปตามถนนสายพัทลุง - นครศรีธรรมราช (ทางหลวงแผ่นดินสายเอเชีย หมายเลข ๔๑) ระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร

๑.๖.๒ แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและโบราณวัตถุ

๑) **วัดวัง** ตั้งอยู่ ตำบลลำปำ อำเภอเมืองพัทลุง ห่างจากเมืองพัทลุงไปทางหลวง หมายเลข ๔๐๔๗ ระยะทาง ๖ กิโลเมตร เป็นปูชนียสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดพัทลุง สร้างโดยพระยา พัทลุง (ทองขาว) ในสมัยรัชกาลที่ ๓ และอดีตเป็นสถานที่ทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาในสมัยรัตนโกสินทร์ ภายใน พระอุโบสถมีภาพเขียนฝาผนัง เขียนด้วยสีฝุ่น เกี่ยวกับพุทธประวัติและเทพพระประธานเป็นพระพุทธรูปปูนปั้น สมัยเดียวกันในระเบียงคตโดยมีพระพุทธรูปปูนปั้น จำนวน ๑๐๘ องค์

๒) **วัดคูหาสวรรค์** ตั้งอยู่เชิงเขาคูหาสวรรค์ ใกล้กับตลาดสดเทศบาลเมืองพัทลุง สร้างสมัยอยุธยา และต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็นอารามหลวงแห่งแรกของจังหวัดพัทลุง ภายในวัดนี้มีถ้ำ พระพุทธรูปปางไสยาสน์องค์ใหญ่ และพระพุทธรูปนั่งประดิษฐานอยู่ตามผนังถ้ำ และบริเวณหน้าถ้ำมีจารึก พระปรมาภิไธยย่อของพระมหากษัตริย์และชื่อพระวงศ์หลายพระองค์

๓) **พระพุทธนิรโรคันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ** หรือที่เรียกกันว่าพระสี่มุมเมือง เป็นพระพุทธรูปประจำภาคใต้และปูชนียวัตถุคู่เมืองของจังหวัดพัทลุง ประดิษฐานอยู่ในศาลาจตุรมุข บริเวณด้านหน้าระหว่าง ศาลากลางจังหวัดพัทลุงกับศาลจังหวัดพัทลุง เป็นพระพุทธรูปหล่อสัมฤทธิ์ ปางสมาธิ ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่๙) โปรดเกล้าฯ พระราชทานไว้ที่จังหวัดพัทลุง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑

๔) **อนุสาวรีย์พระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย)** ประดิษฐานอยู่ที่สามแยกท่ามิหรำ ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมืองพัทลุง ตามประวัติกล่าวว่าพระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย) เดิม เป็นพระสงฆ์ชื่อพระมหาช่วย จำพรรษาอยู่ที่วัดป่าลิไลยก์ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ซึ่งในขณะ นั้นเกิดสงคราม ๙ ท้าว พระมหาช่วยได้ช่วยเหลือ พระยาพัทลุง นำชาวบ้านเข้าต่อต้าน กองทัพพม่าจนแตกพ่าย ต่อมาจึงลาสิกขาบทและได้รับโปรดเกล้าให้เป็น พระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย) ทำราชการเมืองพัทลุง มีตำแหน่ง พระยาเทียบเท่าเจ้าเมือง

๕) **วัดเขียนบางแก้ว** ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน ตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๔๐๘๑ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเขาชัยสน ๗ กิโลเมตร วัดเขียนตั้งอยู่ที่ริม ทะเลสาบสงขลา เป็นวัดที่เก่าแก่มีพระธาตุบางแก้ว ซึ่งสร้างแบบเดียวกับพระมหาธาตุเจดีย์นครแต่มีขนาดเล็กกว่า เป็นปูชนียสถานที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดพัทลุงเชื่อกันว่าสร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น สันนิษฐานว่าพื้นที่บริเวณวัดนี้เป็นที่ตั้งของเมืองพัทลุงมาก่อนเพราะได้พบซากปรักหักพังของศิลาแลงและพระพุทธรูปมากมาย

๖) **ศูนย์วัฒนธรรมบ้านตะโหมด** ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนประชาบำรุงจากวัดตะโหมดไปศูนย์วัฒนธรรม ระยะทาง ๑ กิโลเมตร เป็นศูนย์รวบรวมวัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตพื้นบ้านของชุมชนบ้านตะโหมด นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและคนรุ่นหลังจะได้สืบทอดความเป็นมาของชุมชนบ้านตะโหมด

๗) **หมู่บ้านหัตถกรรมรูปหนังตะลุง** ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลท่ามะเดื่อ ตามเส้นทางจากสามแยกทางหลวงหมายเลข ๔ ไปทางรถไฟ ระยะทาง ๙ กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านหัตถกรรมรูปหนังตะลุงและหนังใหญ่ส่งจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ

๘) **วังเจ้าเมืองพัทลุง หรือวังเก่า - วังใหม่** ตั้งอยู่ที่ ตำบลลำปำ อำเภอเมืองพัทลุง เดิมเป็นที่ว่าการและเป็นที่อยู่อาศัยของเจ้าเมืองพัทลุง ปัจจุบันคงเหลืออยู่ส่วนหนึ่ง คือ วังเก่า สร้างในสมัยพระยาพัทลุง (น้อย จันทรโรจนวงษ์) เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อมาวังได้ตกทอดมาจนถึงประไพ มุตามะระบุตรของหลวงศิวฉัตร ส่วนวังใหม่สร้าง เมื่อ พ.ศ.๒๔๖๒ โดยพระยาอภัยบริรักษ์ จักราวชิตพิพิธภักดี (เนตร จันทรโรจนวงษ์) บุตรชายของพระยาพัทลุง ซึ่งเป็นเจ้าเมืองพัทลุง ปัจจุบันทายาทตระกูลจันทรโรจนวงษ์ได้มอบวังนี้ให้เป็นสมบัติของชาติและกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

๑.๖.๓ แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

๑) **ตลาดโต้เหนด** ตลาดพื้นบ้านของจังหวัดพัทลุงที่สามารถเที่ยวได้ทุกวัย ได้ทั้งการท่องเที่ยวเชิงศิลป์ ท่องโลกแห่งตัวหนังสือ จิบกาแฟรสเข้มข้น ชิมอาหารพื้นเมืองหลากหลาย พร้อมทั้งเลือกซื้อสินค้าแฮนด์เมดของคนท้องถิ่น “ตลาดโต้เหนด” หรือที่คนใต้เรียกกันว่า “ตลาดโต้เหนด” ตั้งอยู่ที่ บ้านจันนา ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นตลาดนัดพื้นบ้านสีเขียวที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนแห่งนี้มากกว่า ๓ ปี นอกจากเป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและชาวบ้าน แต่ยังสร้างความสุขและมิตรภาพให้กลับคืนสู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เปิดบริการทุกวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

๒) **ป่าไผ่สร้างสุข** พื้นที่พักผ่อน เล่น เรียน เล่น แห่งใหม่ของจังหวัดพัทลุง ร่วมกับตลาดกรีนร่วมสมัยของชุมชนผู้ผลิตรุ่นใหม่หัวใจสีเขียวและกิจกรรมเรียนรู้สุดสร้างสรรค์เที่ยว ได้ทุกเพศทุกวัยและทั้งครอบครัว ป่าไผ่สร้างสุขตั้งอยู่ภายในสวนไผ่ขวัญใจ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ห่างจากโรงพยาบาลควนขนุนประมาณ ๕๐๐ เมตร เป็นอีกหนึ่งพื้นที่คุณภาพของจังหวัดพัทลุงที่จะมาสร้างความสุขให้กันทั้งชุมชนและผู้มาเยือน เดินทางมาเที่ยวง่าย สามารถมานั่งเล่นปิกนิกได้ตลอดทั้งวัน เปิดบริการทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

๓) แหล่งท่องเที่ยวชุมชนภายในจังหวัด

- (๑) ท่องเที่ยวชุมชนบ้านลำใน อำเภอศรีนครินทร์
- (๒) ชัยบุรีเมืองเก่าพัทลุงโฮมสเตย์ อำเภอเมืองพัทลุง
- (๓) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ปลายตรอกร่วมใจ (โรงฟาง) อำเภอควนขนุน
- (๔) ท่องเที่ยวบ่อน้ำร้อนเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน
- (๕) ท่องเที่ยวบ้านโหล๊ะจังกระ อำเภอกงหรา
- (๖) ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านเกาะเสือ (เกาะเสือสกุสเสย์) อำเภอปากพะยูน
- (๗) ท่องเที่ยวโดยชุมชนบางแก้ว อำเภอบางแก้ว

- (๘) ชุมชนล่องแก่งลานข่อย อำเภอป่าพะยอม
- (๙) ท่องเที่ยวโดยชุมชนอำเภอตะโหมด (บ้านป่าพงค์) อำเภอตะโหมด
- (๑๐) ท่องเที่ยววิถีชุมชนคนเขาย่า อำเภอศรีบรรพต
- (๑๑) ท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน
- (๑๒) ศูนย์สาธิตวิสาหกิจชุมชนทำช้างพื้นฟูเศรษฐกิจ อำเภอควนขนุน
- (๑๓) บ้านขามสายน้ำมีชีวิต อำเภอศรีนครินทร์
- (๑๔) ริมผาโฮมสเตย์ อำเภอกงหรา
- (๑๕) วิสาหกิจชุมชนบ้านต้นกระจูด อำเภอควนขนุน
- (๑๖) ชุมชนท่องเที่ยวโหม่เหนือ เขาปู่ อำเภอศรีบรรพต
- (๑๗) ทอผ้าไหมลานข่อย อำเภอป่าพะยอม
- (๑๘) การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโหล๊ะหาร อำเภอป่าบอน
- (๑๙) กรวด หิน (รักษ์) ดิน เล อำเภอปากพะยูน
- (๒๐) ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายสินธุ์แพรทอง อำเภอศรีนครินทร์
- (๒๑) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านป่าตอ อำเภอศรีบรรพต
- (๒๒) ชุมชนบ้านทอนตรน อำเภอกงหรา
- (๒๓) วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมกระจูดวรรณ อำเภอควนขนุน
- (๒๔) ท่องเที่ยวโดยชุมชนเหมืองตะกั่ว อำเภอป่าบอน
- (๒๕) ชุมชนคนรอบเขา ตำบลเขาชัยสน
- (๒๖) วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มรักถิ่นเกิด อำเภอปากพะยูน
- (๒๗) ชุมชนเวียงวังเขียนบางแก้ว อำเภอเขาชัยสน
- (๒๘) วิถีชุมชนคนเกษตร อำเภอศรีนครินทร์
- (๒๙) ท่องเที่ยวโฮมสเตย์ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์
- (๓๐) ท่องเที่ยวชุมชนบ้านท่ายูง อำเภอศรีบรรพต
- (๓๑) ท่องเที่ยวชุมชนโชนลำป่า อำเภอเมืองพัทลุง
- (๓๒) ตลาดใต้โหนด อำเภอควนขนุน
- (๓๓) ตลาดชุมชนสวนไผ่ขวัญใจ อำเภอควนขนุน

๑.๖.๔ ข้อมูลสถิติการท่องเที่ยว

ส่วนใหญ่รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดพัทลุงมาจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยในปี ๒๕๖๒ มีรายได้จากการท่องเที่ยว ๓,๖๑๒.๔๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๔.๐๘ ในปี ๒๕๖๒ มีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวน ๑,๖๗๗,๙๓๘ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๒.๒๐ และในปี ๒๕๖๒ มีอัตราการเข้าพักร้อยละ ๖๖.๔๗ จากสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดพัทลุงมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามอัตราการเข้าพักยังมีน้อย จึงควรมีแนวทางในการชักจูงใจให้นักท่องเที่ยวพักค้างคืนภายในจังหวัด เพื่อการกระจายรายได้ให้กับพื้นที่จังหวัดพัทลุงเพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดพัทลุง

ข้อมูล	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	Growth (ร้อยละ)
รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย (ล้านบาท)	๒,๕๒๒.๘๖	๒,๘๘๔.๕๗	๓,๑๑๖.๖๐	๓,๔๒๕.๐๓	๓,๕๖๔.๒๙	๙.๐๙
รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (ล้านบาท)	๓๑.๙๑	๓๕.๖๒	๓๙.๓๓	๔๕.๙๔	๔๘.๑๔	๑๐.๙๑
รวม (ล้านบาท)	๒,๕๕๔.๗๗	๒,๙๒๐.๑๙	๓,๑๕๕.๙๓	๓,๔๗๐.๙๗	๓,๖๑๒.๔๓	๙.๑๑
นักท่องเที่ยวชาวไทย (คน)	๑,๓๑๒,๙๖๙	๑,๔๗๒,๑๖๒	๑,๕๕๓,๔๓๖	๑,๖๒๔,๑๒๐	๑,๖๕๙,๕๑๐	๖.๐๙
นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (คน)	๑๓,๔๙๙	๑๕,๐๒๖	๑๕,๘๙๗	๑๗,๗๒๑	๑๘,๕๒๘	๘.๑๔
รวม (คน)	๑,๓๒๖,๔๖๘	๑,๔๘๗,๑๘๘	๑,๕๖๙,๓๓๓	๑,๖๔๑,๘๔๑	๑,๖๗๗,๙๓๘	๖.๑๑
อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)	๕๘.๒๕	๖๒.๐๕	๖๔.๖๘	๖๗.๐๒	๖๖.๔๗	๓.๓๙

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๑.๖.๕ ด้านแรงงาน

กำลังแรงงานของจังหวัดพัทลุงในปี ๒๕๖๒ มีผู้อยู่ในวัยกำลังแรงงาน ๒๙๘,๓๒๕ คน และผู้อยู่ในวัยกำลังแรงงาน ๑๑๙,๑๓๓ คน โดยผู้มีงานทำ ๒๙๕,๙๘๙ คน เป็นผู้มีงานทำงานภาคเกษตร ๑๖๐,๑๒๔ คน (ร้อยละ ๕๔.๑๐) ทำงานนอกภาคเกษตร ๑๓๕,๘๖๕ คน (ร้อยละ ๔๕.๙๐) โดยกลุ่มผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมทำงานในอุตสาหกรรมบริการขนส่ง ขยายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลแรงงานจังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๖๒

สถานภาพ	จำนวน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
ประชากรรวม	๒๔๙,๘๖๖	๒๖๙,๑๗๒	๕๑๙,๐๓๘
ผู้มีอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป	๑๙๗,๗๑๓	๒๑๙,๗๔๖	๔๑๗,๔๕๙
๑. ผู้อยู่ในวัยกำลังแรงงาน	๑๕๗,๖๕๘	๑๔๐,๖๖๗	๒๙๘,๓๒๕
๑.๑ กำลังแรงงานปัจจุบัน	๑๕๗,๕๗๗	๑๔๐,๔๙๐	๒๙๘,๐๖๗
๑) ผู้มีงานทำ	๑๕๖,๖๑๐	๑๓๙,๓๗๙	๒๙๕,๙๘๙
๒) ผู้ว่างงาน	๙๖๗	๑,๑๑๑	๒,๐๗๘
๑.๒ กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	๘๑	๑๗๘	๒๕๙
๒. ผู้อยู่ในวัยกำลังแรงงาน	๔๐,๐๕๕	๗๙,๐๗๙	๑๑๙,๑๓๓
๒.๑ ทำงานบ้าน	๒๘๕	๒๘,๙๑๙	๒๙,๒๐๔
๒.๒ เรียนหนังสือ	๑๓,๕๑๔	๑๗,๒๐๑	๓๐,๗๑๕
๒.๓ อื่น ๆ	๒๖,๒๕๖	๓๒,๙๕๘	๕๙,๒๑๔
ผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี	๕๒,๑๕๓	๔๙,๔๒๖	๑๐๑,๕๗๙
อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน	๙๙.๓๙	๙๙.๒๑	๙๙.๒๒
อัตราการว่างงาน	๐.๖๑	๐.๗๙	๐.๗๐

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดพัทลุง

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครุว์เรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ ๑๖ จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	ครุว์เรือนทั้งหมด ^๑ / (ครุว์เรือน)	ครุว์เรือน เกษตรกร ^๒ / (ครุว์เรือน)	ประชากร ทั้งหมด ^๑ / (คน)	แรงงานเพื่อ การเกษตร ^๒ / (คน)
เมืองพัทลุง	๔๘,๖๘๙	๑๗,๓๗๘	๑๒๑,๓๐๓	๓๖,๐๔๙
เขาชัยสน	๑๖,๔๗๔	๘,๕๘๕	๔๔,๘๔๗	๒๙,๖๔๐
ควนขนุน	๓๑,๕๖๐	๑๖,๐๑๒	๘๔,๒๔๗	๔๒,๐๕๖
ปากพะยูน	๑๗,๔๒๐	๑๕,๕๙๐	๕๑,๑๒๑	๒๗,๒๖๐
งหรา	๑๑,๔๔๗	๖,๔๖๕	๓๖,๕๗๒	๒๐,๐๖๙
ตะโหมด	๑๑,๖๐๙	๖,๙๔๑	๓๒,๐๓๒	๑๒,๓๒๗
ศรีบรรพต	๖,๗๘๗	๔,๘๘๔	๑๗,๙๕๖	๑๐,๔๖๙
ป่าบอน	๑๗,๒๑๙	๘,๗๑๖	๔๗,๙๓๐	๓๓,๘๘๗
บางแก้ว	๙,๔๘๗	๔,๒๔๖	๒๕,๙๙๐	๙,๖๔๘
ป่าพะยอม	๑๓,๔๖๓	๖,๔๒๖	๓๕,๙๘๖	๑๒,๕๘๕
ศรีนครินทร์	๑๐,๐๕๔	๕,๘๙๔	๒๖,๘๘๑	๑๔,๒๓๓
รวม	๑๙๔,๒๐๙	๑๐๑,๑๓๗	๕๒๔,๘๖๕	๒๔๘,๒๒๓

ที่มา : ^๑ ข้อมูลที่ทำการปกครองจังหวัดพัทลุง ^๒ ข้อมูลสำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๑๗ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอจังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร										รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ		เนื้อที่ถือครองไม่ใช่ ประโยชน์			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ ทั้งหมด
เมืองพัทลุง	๒๖๗,๑๓๘	๕๓,๐๒๒	๓.๔๔	๗๓,๙๐๘	๔.๗๙	๑,๒๒๖	๐.๐๘	๖,๖๑๑	๐.๔๓	๓๔,๐๔๙	๒.๒๑	๑๖๘,๘๖๖	๑๐.๙๔
เขาชัยสน	๑๖๒,๕๗๒	๘,๖๖๔	๐.๕๖	๑๒๒,๙๐๑	๗.๙๖	๑๗๘	๐.๐๑	๘๗๓	๐.๐๖	๒,๗๑๑	๐.๑๘	๑๓๕,๓๒๗	๘.๓๗
ควนขนุน	๒๘๓,๗๒๕	๔๓,๕๓๒	๒.๘๒	๑๒๔,๗๔๑	๘.๐๘	๒,๙๗๙	๐.๑๙	๒,๖๔๑	๐.๑๗	๔๖,๔๐๐	๓.๐๑	๒๒๐,๒๓๓	๑๔.๒๘
ปากพะยูน	๒๗๐,๗๙๖	๑๐,๖๒๗	๐.๖๙	๑๐๖,๓๕๒	๖.๘๙	๑,๔๑๖	๐.๐๙	๓,๑๕๗	๐.๒๐	๓๗,๕๑๕	๒.๔๓	๑๕๙,๐๖๗	๑๐.๓๑
งหรา	๑๕๙,๙๑๐	๔,๑๔๓	๐.๒๗	๙๐,๐๗๒	๕.๘๔	๔๑๔	๐.๐๓	๘๙๓	๐.๐๖	๕,๔๙๙	๐.๓๖	๑๐๑,๐๒๑	๖.๕๕
ตะโหมด	๑๖๕,๑๖๓	๑,๓๗๖	๐.๐๙	๘๐,๐๘๘	๕.๑๙	๖๐๕	๐.๐๔	๑,๐๙๔	๐.๐๗	๓๓,๕๗๔	๒.๑๘	๑๑๖,๗๓๘	๗.๕๖
ศรีบรรพต	๑๓๖,๕๖๕	๙๗๒	๐.๐๖	๑๐๑,๕๓๘	๖.๕๘	๙๘๙	๐.๐๖	๘๘๘	๐.๐๖	๑,๓๑๙	๐.๐๙	๑๐๕,๗๑๖	๖.๘๕
ป่าบอน	๒๓๗,๕๓๐	๗,๑๐๑	๐.๔๖	๑๘๘,๔๑๙	๑๒.๒๑	๕,๕๖๑	๐.๓๖	๓,๖๘๑	๐.๒๔	-	๐.๐๐	๒๐๐,๐๖๙	๑๒.๙๖
บางแก้ว	๒๔๑,๕๐๓	๒,๑๓๕	๐.๑๔	๕๖,๘๘๕	๓.๖๙	๑๙๓	๐.๐๑	๑,๑๘๖	๐.๐๘	๓,๐๓๐	๐.๒๐	๖๓,๔๓๙	๔.๑๑
ป่าพะยอม	๗๔,๓๗๕	๔,๐๒๖	๐.๒๖	๑๒๒,๐๘๐	๗.๙๑	๑,๒๘๗	๐.๐๘	๑,๕๖๓	๐.๑๐	๑๙,๙๓๘	๑.๒๙	๑๔๘,๘๙๔	๙.๖๕
ศรีนครินทร์	๑๔๑,๐๑๙	๗๙๔	๐.๐๕	๘๕,๘๗๙	๕.๕๙	๕๕๖	๐.๐๔	๑,๖๑๘	๐.๑๐	๓๔,๙๕๓	๒.๒๗	๑๒๓,๗๙๐	๘.๐๒
รวม	๒,๑๔๐,๒๙๖	๑๓๖,๓๙๒	๘.๘๔	๑,๑๕๒,๘๗๔	๗.๗๑	๑๕,๓๙๔	๑.๐๐	๒๔,๒๑๕	๑.๕๗	๒๑๘,๙๘๘	๑๔.๑๙	๑,๕๕๓,๑๗๐	๑๐.๐๐

หมายเหตุ : พืชไร่และพืชผักนับซ้ำในพื้นที่ปลูกพืชอื่น ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน แหล่งน้ำชลประทาน จากการศึกษาพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดพัทลุงติดต่อกับเทือกเขาบรรทัด ซึ่งเป็นแหล่งน้ำกำเนิดของต้นน้ำลำธาร สายสั้น ๆ ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาหลายสายทำให้สามารถใช้แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้มาพัฒนาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ๑ แห่ง พื้นที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๐๓,๐๐๐ ไร่ และโครงการขนาดกลาง ๑๑ แห่ง พื้นที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๒๗๒,๓๔๘ ไร่ มีพื้นที่ได้รับประโยชน์รวมทั้งสิ้น ๓๗๕,๓๔๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๑ ของพื้นที่เกษตรกรรม

ตารางที่ ๑๘ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

อำเภอ	ตำบล	ชื่อแหล่งน้ำ	จำนวนโครงการ			รวมทั้งหมด	
			ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
เมืองพัทลุง	นาท่อม	ฝายนาท่อม	-	๑	๖๒,๖๘๘	๑	๖๒,๖๘๘
งขลา	ชะรัด	ฝายพญาไธ้	-	๑	๒๒,๗๓๒	๒	๕๔,๐๒๗
	คลองเฉลิม	ฝายคลองหลักสาม	-	๑	๓๑,๒๙๕		
เขาชัยสน	ควนขนุน	ฝายควนกฎ	-	๑	๔๖,๑๙๓	๑	๔๖,๑๙๓
ตะโหมด	ตะโหมด	โครงการอ่างเก็บน้ำคลองหัวช้างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		๑	แหล่งน้ำต้นทุนให้ฝายท่าเขียด		
ควนขนุน	-	-	-	-	-	-	-
ปากพะยูน	-	-	-	-	-	-	-
ศรีบรรพต	เขาย่า	ประตูระบายน้ำท่าแนะ	-	๑	๓๒,๐๒๘	๑	๓๒,๐๒๘
ป่าบอน	ป่าบอน	ฝายป่าบอน	-	๑	๖,๗๙๙	๓	๓๖,๕๗๓
	ทุ่งนารี	อ่างเก็บน้ำป่าบอน	-	๑	แหล่งน้ำต้นทุนให้ ปตร.ป่าบอนและฝายป่าบอน		
		ปตร.ป่าบอน	-	๑	๒๙,๗๗๔		
บางแก้ว	โคกสัก	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่าเขียด	๑	-	๑๐๓,๐๐๐	๑	๑๐๓,๐๐๐
ป่าพะยอม	บ้านพร้าว	ฝายบ้านพร้าว	-	๑	๔๐,๘๓๙	๒	๔๐,๘๓๙
	เกาะเต่า	อ่างเก็บน้ำป่าพะยอม	-	๑	แหล่งน้ำต้นทุนให้ฝายบ้านพร้าว		
ศรีนครินทร์	-	-	-	-	-	-	-
รวม			๑	๑๑	๓๗๕,๓๔๘	๑๒	๓๗๕,๓๔๘

ที่มา : โครงการชลประทานพัทลุง

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่

จังหวัดพัทลุงมีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ๑ แห่ง คือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่าเขียด ตั้งอยู่ในเขตตำบลโคกสัก อำเภอบางแก้ว พื้นที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๐๓,๐๐๐ ไร่

๒) โครงการขนาดกลาง จำนวน ๑๑ แห่ง พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒๗๒,๓๔๘ ไร่ ประกอบด้วย

(๑) ฝายนาท่อม ตั้งอยู่ตำบลนาท่อม อำเภอเมืองพัทลุง พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๖๒,๖๘๘ ไร่

(๒) ฝายบ้านพร้าว ตั้งอยู่ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๔๐,๘๓๙ ไร่

(๓) ประตูระบายน้ำท่าแนะ ตั้งอยู่ตำบลเขาย่า อำเภอศรีบรรพต พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๓๒,๐๒๘

ไร่

(๔) ฝายควนกฎ ตั้งอยู่ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๔๖,๑๙๓ ไร่

(๕) ฝายพญาไธ้ ตั้งอยู่ตำบลชะรัด อำเภอกงหรา พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒๒,๗๓๒ ไร่

(๖) ฝายคลองหลักสาม ตั้งอยู่ตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๓๑,๒๙๕ ไร่

(๗) ฝายป่าบอน ตั้งอยู่ตำบลป่าบอน อำเภอป่าบอน พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๖,๗๙๙ ไร่

(๘) อ่างเก็บน้ำป่าบอน ตั้งอยู่ตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน เป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้ ประจวบคีรีขันธ์น้ำป่าบอน และฝายป่าบอน

(๙) อ่างเก็บน้ำป่าพะยอม ตั้งอยู่ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม เป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้ฝายบ้านพร้าว

(๑๐) ประจวบคีรีขันธ์น้ำป่าบอน ตั้งอยู่ตำบลทุ่งนารี อำเภอป่าบอน พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒๙,๗๗๔ ไร่

(๑๑) โครงการอ่างเก็บน้ำคลองหัวช้างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ตำบลตะโหมด อำเภอ ตะโหมดเป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้ฝายท่าเขียด

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ตารางที่ ๑๙ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บ เกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ยางพารา	๖๘,๕๐๓	๑,๐๐๑,๙๗๘	๘๔๒,๔๖๓	๒๑๑,๗๙๖	๒๕๑	๓๘.๗๑
ข้าวนาปี	๑๘,๗๗๓	๑๓๖,๓๙๒	๑๓๖,๓๙๒	๖๐,๗๓๓	๔๔๕	๙,๓๐๐
ข้าวนาปรัง	๖,๖๒๗	๓๘,๑๔๘	๓๗,๖๑๖	๒๐,๔๑๓	๕๔๓	๘,๐๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๕,๕๐๗	๗๒,๔๔๙	๕๗,๙๙๗	๑๔๘,๙๙๕	๒,๕๖๙	๓.๐๐
ทุเรียน	๒,๗๑๘	๔,๓๙๘	๓,๔๕๗	๑,๑๗๑	๓๓๙	๗๖.๐๐
เงาะ	๔,๒๒๑	๕,๐๒๐	๔,๙๑๕	๑,๘๐๑	๓๖๖	๒๒.๐๐
มังคุด	๘,๓๐๙	๑๔,๒๒๘	๑๒,๘๗๑	๕,๗๘๗	๔๕๐	๒๗.๐๐
ลองกอง	๘,๑๔๒	๑๒,๐๑๒	๑๐,๘๓๒	๑,๕๘๔	๑๔๖	๑๖.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๒๐ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วย นับ		
สุกร	๕,๐๙๕	๔๐๘,๗๙๑	๓๖,๗๙๑,๑๙๐	ก.ก.	๗๓.๐๐	๒,๖๘๕,๗๕๖,๘๗๐
ไก่เนื้อ	๘๐๔	๗,๘๘๙,๒๓๘	๑๕๗,๗๘๔,๗๖๐	ก.ก.	๓๙.๖๓	๖,๒๕๓,๐๑๐,๐๓๙
โคเนื้อ	๒๖,๖๔๓	๑๓๓,๙๘๐	๓๓,๔๙๕,๐๐๐	ก.ก.	๑๐๑.๐๐	๓,๓๘๓,๓๒๙,๙๕๐
โคนม	๑๒๖	๓,๖๘๙	๔,๘๗๗,๐๐๐	ก.ก.	๑๙.๕๐	๙๕,๑๐๑,๕๐๐
ไก่ไข่	๒,๖๔๘	๑,๑๔๒,๓๕๘	๓๐๓,๒๔๑,๐๐๐	ฟอง	๓.๒๐	๙๗๐,๓๗๑,๒๐๐

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยน้ำหนักสุกร ๙๐ กก./ตัว,ไก่เนื้อ ๒ กก./ตัว,โคเนื้อ ๒๕๐ กก./ตัว

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๒๑ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๒

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)
ปลานิล	๔,๑๘๐	๓,๑๓๙.๐๐	๒,๘๒๐.๐๐	๗๐	๑๙๗.๔๐
ปลาดุกลูกผสม	๔,๒๗๗	๑,๙๒๐.๐๐	๔,๓๑๑.๐๐	๕๐	๒๑๕.๕๕
ปลากะพงขาว	๖๐	๒.๘๐.๐๐	๒๓.๑๐	๑๖๕	๓.๘๑
กุ้งขาว	๖๘	๙๗๗.๐๐	๑,๒๐๘.๓๐	๑๒๕	๑๕๑.๐๓
กบ	๒๐	๑.๕๑	๑๐๘.๐๐	๖๐	๖.๔๘

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
<u>ด้านพืช</u>		
ข้าวสังข์หยด	กลุ่ม/ราย/ไร่	๑๗ กลุ่ม ๒๕๐ ราย ๑,๖๒๙ ไร่
<u>ด้านประมง</u>		
ปลาดุกร้าทะเลน้อยพัทลุง		ยังไม่มีผลผลิตที่ได้รับการรับรอง

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพัทลุง

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๓ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
<u>GAP</u>		
พืช	ราย/ไร่	๑,๒๔๑/๓๙๙๙.๓๖
ข้าว	ราย/ไร่	๒๙๔/๑,๙๘๑.๒๕
ประมง	ราย/ไร่	๗/๒๕.๓๐
ปศุสัตว์	ราย	๓๓๖
<u>เกษตรอินทรีย์</u>		
ข้าวอินทรีย์	ราย/ไร่	๖๗๕/๓,๖๘๖.๕
พืช	ราย/ไร่	๓๒๔/๑,๐๑๙.๒๖

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง (พืชผัก/ผลไม้)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพัทลุง (ประมง) ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง (ข้าว)

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง (ปศุสัตว์)

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

จังหวัดพัทลุงมีจำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการที่ลงทะเบียน OTOP ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๐๒๒ กลุ่ม/ราย ๒,๕๕๕ ผลิตภัณฑ์ โดยเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒๘๔ กลุ่ม/ราย ๗๖๑ ผลิตภัณฑ์ โดยจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียนคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี ๒๕๖๒ รวม ๒๖๒ ผลิตภัณฑ์ แบ่งออกเป็น อาหาร ๑๓๑ ผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่ม ๙ ผลิตภัณฑ์ ผ้าและเครื่องแต่งกาย ๔๒ ผลิตภัณฑ์ ของใช้ ๖๘ ผลิตภัณฑ์ สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ๑๒ ผลิตภัณฑ์

ตารางที่ ๒๔ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดพัทลุง

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ยาเอ็น-ดานอล	บริษัทบวรเวช สมุนไพรไทย จำกัด	พืชสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ขอสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดพัทลุง (โครงการแปรรูปสมุนไพร)
กระจุต	หัตถกรรมกระจุตวรรณิ	กระจุต ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงและจังหวัดนครศรีธรรมราช	ส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม
แกงไตปลาแห้ง/พริกแกง/กะปิ	สาکن้ำพริกและแกงไตปลาแห้ง	พริก ตะไคร้ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม
กุ้งหวาน/แกงไตปลาแห้ง	กลุ่มสตรีบ้านห้วยลึก	กุ้งขาวแวนนาไม พริก ตะไคร้ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็ง ใช้วัตถุดิบจากเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์มในพื้นที่
ข้าวแกง	ป่าลิ	พริก ตะไคร้ ขมิ้น ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ วัตถุดิบจากเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการผลิต (GAP) ในพื้นที่
กุ้งแก้วสอลิหะ/แกงไตปลาแห้ง	ร้านกุ้งแก้วสอลิหะ	กุ้งแก้วในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ วัตถุดิบจากเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์มในพื้นที่
กระเปาะชูดือบกอด	กลุ่มบ้านต้นกระจุต	กระจุตในพื้นที่จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช	ส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม
กาแฟเดอลอง ๒ in ๑	ห้างหุ้นส่วนจำกัดคชศิลป์ เบเวอร์เรจ	ข้าวสังข์หยดในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ วัตถุดิบจากเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอินทรีย์ GI และ GAP และการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม
กาบาดรี้ง	บจ.บ้านไทยเฮิร์บ	ข้าวสังข์หยดเพื่อทำข้าวเพาะงอกสังข์หยดในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ วัตถุดิบจากเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอินทรีย์ GI และ GAP และการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๓												ปี ๒๕๖๔											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พืชไร่																								
๑.ข้าวนาปี																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)									๐.๕๕	๒.๔๙	๐.๖๔	๐.๐๓	๗.๐๘	๕๑.๕๗	๓๖.๔๐	๐.๔๑	๐.๘๓							
๒.ข้าวนาปรัง																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)						๑๘.๕๖	๔๒.๙๓	๓๓.๓๕	๕.๐๕	๐.๑๑														
ไม้ยืนต้น																								
๓.ยางพารา																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๑๐.๙๘	๗.๔๕	๓.๐๐	๒.๑๒	๖.๑๓	๙.๐๘	๙.๑๔	๙.๒๐	๑๐.๑๕	๑๐.๑๐	๑๐.๕๕	๑๒.๑๐												
๔.ปาล์มน้ำมัน																								
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๖.๕๘	๖.๙๘	๘.๐๗	๘.๗๒	๙.๒๔	๙.๗๕	๑๐.๓๔	๙.๙๔	๙.๐๒	๘.๑๕	๗.๑๖	๖.๐๕												
ไม้ผล																								

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๓												ปี ๒๕๖๔												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๕.ทุเรียน																									
ช่วงเวลากการเพาะปลูก																									
ช่วงเวลากการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๐.๐๙	๐.๕๒					๑๐.๐๐	๕๖.๓๖	๓๓.๐๒																
๖.เงาะ																									
ช่วงเวลากการเพาะปลูก																									
ช่วงเวลากการออกผลผลิต (ร้อยละ)								๑๔.๐๙	๖๗.๗๓	๑๗.๒๗	๐.๙๑														
๗.มังคุด																									
ช่วงเวลากการเพาะปลูก																									
ช่วงเวลากการออกผลผลิต (ร้อยละ)							๒๐.๐๐	๗๒.๗๓	๗.๒๗																
๘.ลองกอง																									
ช่วงเวลากการเพาะปลูก																									
ช่วงเวลากการออกผลผลิต (ร้อยละ)									๒๓.๖๔	๕๘.๖๔	๑๗.๗๓														

ที่มา : ผลการจัดทำปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดเพื่อการบริหารจัดการด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ ปีการผลิต ๒๕๖๒ และประมาณการผลิตปี ๒๕๖๓ จังหวัดพัทลุง

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๖ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๒

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๖๙	๙๒,๑๕๒
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๑๘	๒๗,๐๐๕
รวม	๘๗	๑๑๙,๑๕๗

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดพัทลุง

ตารางที่ ๒๗ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร ^๑		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ^๒		กลุ่มยุวเกษตรกร ^๓		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ^๔	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
ควนขนุน	๙	๑,๑๔๘	๑๑	๓๑๕	๑๐	๒๔๙	๘๙	๒,๑๒๘
เมืองพัทลุง	๕	๑,๑๙๖	๑๖	๑,๐๘๘	๗	๑๕๐	๘๒	๑,๓๘๐
เขาชัยสน	๖	๑,๓๐๒	๑๒	๗๒๐	๕	๑๒๙	๓๒	๗๘๗
บางแก้ว	๒	๑๐๖	๘	๙๖	๓	๔๘	๕๗	๙๐๘
ปากพะยูน	๑	๖๕	๖	๑๒๔	๔	๑๔๕	๔๖	๑,๐๗๐
ป่าบอน	๑	๔๒๑	๑๗	๕,๑๙๗	๔	๑๕๐	๕๔	๑,๒๕๖
ตะโหมด	๑	๑,๘๙๐	๖	๒๖๑	๓	๕๐	๖๙	๑,๓๑๑
กงหรา	๑	๘๑	๙	๒,๑๒๖	๔	๑๒๖	๔๕	๕๙๘
ศรีนครินทร์	๓	๓๗๓	๑๔	๔๒๗	๕	๑๐๒	๕๓	๙๘๖
ศรีบรรพต	๒	๑๓๕	๑๕	๖๓๗	๕	๑๐๐	๒๗	๔๔๗
ป่าพะยอม	๓	๒๕๔	๘	๑๘๑	๔	๑๗๒	๘๐	๑,๑๕๙
รวม	๓๔	๖,๙๗๑	๑๒๒	๑๑,๑๗๒	๕๔	๑,๔๒๑	๖๓๔	๑๒,๐๓๐

ที่มา : ๑ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๘ จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตรกร														
	เกษตรและสหกรณ์	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตรหมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจการเกษตร	ปฏิรูปที่ดิน	จางามขั้นน้ำ	ยางพารา	สารพิษเกษตร	Q ยศก
เมืองพัทลุง	-	๔	๑๒	๑๗	๖๓	๑๐๓	๒๙๖	๒	๑๘	๑	๒	-	๑๒	๔๘	๗
กงหรา	-	๔	๑๑	๔	๒๙	๔๐	๖๖	๓	๔	๑	-	-	๒๖	๑	๕
เขาชัยสน	-	๓	๙	๑๖	๓๘	๕๓	๑๑๗	๒	๑๑	๑	-	-	๓๔	๑๙	๓
ตะโหมด	-	๖	๙	๕	๓๕	๓๐	๔๕	๒	-	๑	-	-	๑๖	๑	๒
ควนขนุน	-	๖	๑๐	๑๔	๑๔๕	๙๕	๓๐๗	๒	๑	๑	๔	๑	๑๕	๒๒	๖
ปากพะยูน	-	๓	๙	๑๙	๓๙	๕๘	๗๗	๓	-	๑	-	-	๑๔	๕	๖
ศรีบรรพต	-	๓	๙	๓	๕๕	๒๗	๔๖	๑	-	๑	-	-	๘	๓	๒

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร														
	เกษตรและสหกรณ์	สมุทรสาคร	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หน่อไม้	เกษตรหมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจเกษตร	ปฐพีดิน	ช่างชั้นนำ	ยางพารา	สารวัตรเกษตร	Q ยศ
ป่าบอน	-	๒	๘	๑๑	๕๖	๔๕	๗๘	๒	๓	๑	-	-	๑๑	๔	๓
บางแก้ว	-	๖	๑๒	๑๓	๒๙	๓๐	๓๔	๓	๒๐	๑	-	-	๑๐	๑	๑
ป่าพะยอม	-	๔	๙	๘	๒๗	๓๕	๔๗	๒	๑๒	๑	๒	๑	๖	๑๕	๓
ศรีนครินทร์	-	๔	๗	๓	๒๘	๓๙	๔๓	-	-	๑	๑	-	๒๑	-	๒
รวม	-	๔๕	๑๐๕	๑๑๓	๕๕๔	๕๕๕	๑,๑๕๖	๒๒	๖๙	๑๑	๙	๒	๑๗๓	๑๑๙	๕๐

- ที่มา : ๑. หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดพัทลุง
 ๒. ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (<https://asa-center.doe.go.th>)
 ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

๒.๗ จำนวนราษฎรชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๒๙ จำนวนราษฎรชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ที่ตั้งศูนย์
เมืองพัทลุง	นายสุพัฒน์ มุลเมฆ	ประธานศูนย์เรียนรู้และพัฒนาเกษตรกรชัยบุรี	ม.๘ ต.ชัยบุรี อ.เมืองพัทลุง จ.พัทลุง โทร ๐๘ ๑๗๓๘ ๔๐๖๗
ควนขนุน	นายสุขุม ทองขุนคำ	หัวหน้าศูนย์ราษฎรชาวบ้านบ้านโงกน้ำ	ม.๘ ต.นาขยาด อ.ควนขนุน จ.พัทลุง โทร ๐๘ ๙๒๙๗ ๐๘๕๙
ป่าบอน	นายนิรัน ชูเอียด	หัวหน้าศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านในกอย	ม.๙ ต.หนองธง อ.ป่าบอน จ.พัทลุง โทรศัพท์ ๐๘ ๗๘๓๗ ๗๐๔๒
ป่าพะยอม	นายจับ เย็นทั่ว	หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ร้อยวันพันไร่ป่า	ม.๓ ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง โทรศัพท์ ๐๘ ๙๒๙๙ ๓๓๕๑
ศรีนครินทร์	นายอุทัย บุญดำ	ประธานศูนย์เครือข่ายสินค้าแปรรูป	ม.๙ ต.ลำสินธุ์ อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง โทรศัพท์ ๐๘ ๑๗๙๘ ๑๐๘๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

ตารางที่ ๓๐ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) แยกตามกิจกรรมจากทุกหน่วยงานปี ๒๕๖๓

ที่	กิจกรรม	ผ่านการประเมินแยกตามกิจกรรม/ประเภทเกษตรกร (ราย)						รวม	
		DSF (DSF+DYSF)		SF (SF+YSF)		SFM		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ		
๑	ข้าว	๑๖	๕.๗๑	๕๐	๑๗.๘๖			๖๖	๒๓.๕๗
๒	พืชผัก	๑	๐.๓๖	๓	๑.๐๗			๔	๑.๔๓
๓	พืชไร่			๑๖	๕.๗๑			๑๖	๕.๗๑

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ที่	กิจกรรม	ผ่านการประเมินแยกตามกิจกรรม/ประเภทเกษตรกร (ราย)						รวม	
		DSF (DSF+DYSF)		SF (SF+YSF)		SFM		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ		
๔	ปาล์มน้ำมัน	๔	๑.๔๓	๑๒	๔.๒๙			๑๖	๕.๗๑
๕	ไม้ผล	๒	๐.๗๑	๒๓	๘.๒๑			๒๕	๘.๙๓
๖	ไม้ยืนต้น	๒๖	๙.๒๙	๑๐๙	๓๘.๙๓			๑๓๕	๔๘.๒๑
๗	เกษตรกรผสมผสาน	๑๐	๓.๕๗	๘	๒.๘๖			๑๘	๖.๔๓
รวม		๕๙	๒๑.๐๗	๒๒๑	๗๘.๙๓			๒๘๐	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ : ในการนับจำนวน หากเกษตรกรรายใดได้รับการประเมินเป็นเกษตรกรต้นแบบ (SFM) แล้ว จะไม่นับซ้ำในส่วนเกษตรกรปราดเปรี๊อง (SF และ YSF)

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเปรี๊อง (<http://www.thaismartfarmer.net>)

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

๒.๘.๒ ร้านอาหารที่เข้าร่วมโครงการร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัยเลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant)

ตารางที่ ๓๑ ชื่อและที่อยู่ร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัยเลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant)

ที่	ชื่อร้าน	ที่อยู่
๑	ร้านเคียงทะเล	๕๙ ถ.หน้าค่ายลูกเสือ ต.ลำป่า อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๘๗๕๒ ๙๕๓๒
๒	ร้านน้องนิต ลำป่า	๓๕,๓๗,๓๙ ถ.หน้าค่ายลูกเสือ ต.ลำป่า อ.เมืองพัทลุง โทร ๐ ๗๔๖๓ ๔๕๗๐
๓	ร้านลำป่า ๙๔	๔๕ ม.๔ ถ.อภัยบริรักษ์ ต.ลำป่า อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๘๘๙๓ ๖๑๒๔
๔	ร้านศูนย์เมืองตรัง	๓๑-๓๓ ม.๔ ถ.อภัยบริรักษ์ ต.ลำป่า อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๖๒๙๕ ๗๕๔๒
๕	ร้านจุด ๓ จุด พัทลุง	๓๗๘ ม.๑๑ ถ.มโนราห์ ต.ตำนาน อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๑๘๙๖ ๔๐๘๓
๖	ร้านบ้านฝน Coffee & Steak	๓๓๐ ม.๑ ต.บ้านพร้าว อ.ป่าพะยอม โทร ๐๘ ๘๗๙๐ ๐๘๒๘
๗	ร้านสามก๊กทะเลน้อย	๒๘๑ ม.๑๓ ถ.สามก๊ก-ระโนด ต.พนางตุง อ.ควนขนุน โทร ๐๘ ๙๖๕๓ ๕๙๕๒
๘	ร้านไอคูล (I Cool)	๔๔๐ ถ.อภัยบริรักษ์ อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๑๘๙๖ ๓๑๔๔
๙	ร้านแบบไทย	๑๘๙ ม.๘ ต.ท่ามิหรำ อ.เมืองพัทลุง โทร ๐ ๗๔๖๑ ๐๙๘๖
๑๐	ร้านอิงภู	๓๘๘ ม.๑๑ ต.เขาชัยสน อ.เขาชัยสน โทร ๐๙ ๓๕๘๔ ๒๕๑๕
๑๑	ร้าน ซี.ซี. สเต็ก คริวคูล้าน สาขาพนมวังก	๑๒๒ ม.๖ ถ.เพชรเกษม ต.พนมวังก อ.ควนขนุน โทร ๐ ๗๔๖๘ ๒๒๒๒
๑๒	ร้าน ซี.ซี. สเต็ก คริวคูล้าน สาขาในเมือง	๘๒/๑๒ ถ.ประชาบำรุง ต.คูหาสวรรค์ อ.เมืองพัทลุง โทร ๐ ๗๔๖๑ ๗๗๕๕

ที่	ชื่อร้าน	ที่อยู่
๑๓	ร้านตำนานไอเวย์	๑๐๑ ม. ๑๑ ถ.มโนราห์ ต.ตำนาน อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๗๙๖๘ ๖๙๕๐
๑๔	ร้านวิวยอ ศรีปากประ รีสอร์ท	๒๒ ม.๔ ต.พนาตุง อ.ควนขนุน โทร ๐๙ ๕๓๓๐ ๐๘๙๑
๑๕	ร้านส้มตำบายพาส	๒๖๒ ถ.มโนรา ต.ท่ามิหรำ อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๔๑๒๔ ๕๔๒๒
๑๖	ร้านเจ้าจันทร์ Food & Coffee	๒๓๕ ม.๘ ถ.มโนราห์ ต.ควนมะพร้าว อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๙ ๕๐๓๖ ๙๒๐๑
๑๗	ร้านบั้งนา คาเฟ่	๒๐๖ ม.๖ ถ.มโนราห์ ต.ควนมะพร้าว อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๑๐๙๒ ๖๒๑๖
๑๘	ร้านสวีทไอส์แลนด์ (Sweet Island)	๑๖๐ ม.๑๑ ต.เขาเจ็ยก อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๑๙๙๔ ๓๓๘๒
๑๙	ร้านครัวบ้านแม่	๔๔๙ ม.๒ ต.ป่าพะยอม อ.ป่าพะยอม โทร ๐๘ ๒๒๖๒ ๕๑๑๗
๒๐	ร้าน ๑,๐๐๐ คำ สเต็ก By โกอีก	๙๓/๑ ถ.พัฒนา ต.คูหาสวรรค์ อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘ ๕๙๘๑ ๑๐๑๑
๒๑	ร้าน Cosy Café and eatery	๑๒๓ ม.๑๑ ต.เขาเจ็ยก อ.เมืองพัทลุง โทร ๐๘๔-๖๖๔๙๒๙๒
๒๒	ร้านหลานตาซู สเต็ก เฮ้าท์ สาขาพนมวัง	๒๒๑ หมู่ ๙ ถ.เพชรเกษม ต.พนมวัง อ.ควนขนุน โทร ๐๘ ๑๙๕๗ ๖๔๒๘
๒๓	ร้านครัวเงินชู	๒๙๙ ม.๑ ถ.แสนดี ต.ท่ามะเดื่อ อ.บางแก้ว โทร ๐ ๗๔๖๙ ๗๒๑๑
๒๔	ร้านเดอะไลท์เฮาส์ คีอพี แอนด์ เบเกอรี่	๒๖๕ ม.๒ ต.ท่ามิหรำ อ.เมืองพัทลุง โทร ๐ ๗๔๖๑ ๐๖๑๖
๒๕	ร้านสวนเลอซู	๓๔๙ ม.๑๐ ต.โคกสัก อ.บางแก้ว โทร ๐๙ ๒๖๕๓ ๒๖๙๒
๒๖	ร้านบ้านดรีม	๖๖๙ ม.๑ ตรอกสุทธิเพชร ต.แม่ขรี อ.ตะโหมด โทร ๐๘ ๘๙๕๖ ๕๒๙๒
๒๗	ร้านครัวแม่	๘๐ ถ.จรัญธรรม ต.คูหาสวรรค์ อ.เมืองพัทลุง โทร ๐ ๗๔๖๑ ๑๕๖๐

๒.๙ ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์ การสำรวจข้อมูลปัญหาและความต้องการของเกษตรกร โดยการออกหน่วยเคลื่อนที่ในการสร้างการรับรู้เกษตรกรมัยยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่ ๑๑ อำเภอของจังหวัดพัทลุง เก็บรวบรวมปัญหาในการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรและความต้องการของเกษตรกรที่ต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนเพื่อให้การทำเกษตรอินทรีย์ประสบความสำเร็จ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน มีผลจากการสำรวจข้อมูล

ตารางที่ ๓๒ สรุปปัญหา/อุปสรรค และความต้องการของเกษตรกร

ปัญหา/อุปสรรค	ความต้องการของเกษตรกร
๑. ปัญหาดินเสื่อมโทรม ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ไม่เหมาะสมต่อการทำเกษตรอินทรีย์	๑. การบริหารจัดการน้ำให้มีปริมาณที่เพียงพอตลอดทั้งปี และมีคุณภาพน้ำที่ปลอดภัยจากสารปนเปื้อน สามารถอุปโภคและบริโภคได้อย่างปลอดภัย รวมทั้ง สนับสนุน
๒. ขาดแคลนน้ำและแหล่งน้ำในการทำเกษตรอินทรีย์	

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ปัญหา/อุปสรรค	ความต้องการของเกษตรกร
<p>๓. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีเชื่อมั่นใจว่าเกษตรกรอินทรีย์สามารถทำได้จริง ได้ผลผลิตน้อย ระยะเวลาาน มีความยุ่งยากกว่าการทำเกษตรแบบใช้สารเคมี การตลาดไม่ชัดเจนและไม่มีความแน่นอน</p> <p>๔. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยขาดแคลนเงินทุนและแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการทำเกษตรอินทรีย์ เพราะว่าการปรับเปลี่ยนไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ในระยะแรกจะทำให้ผลผลิตทางเกษตรตกต่ำ เกษตรกรจะขาดรายได้ จึงจำเป็นต้องมีแหล่งเงินทุนและเงินทุนหมุนเวียนอย่างเพียงพอ</p> <p>๕. เกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ ทำให้ปัญหาในการกำจัดโรคและแมลงโดยไม่ใช้สารเคมี รวมทั้งผลผลิตที่ได้จากการทำเกษตรอินทรีย์ไม่สวยงาม ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ถึงแม้ว่าภาครัฐจะรณรงค์การบริโภคสินค้าที่ปลอดภัยก็ตาม ผู้บริโภคก็ยังไม่ตระหนักถึงผลกระทบจากการบริโภคอาหารที่ปนเปื้อนสารเคมี</p>	<p>การสร้างฝายมีชีวิตใช้ในครัวเรือนหรือชุมชน</p> <p>๒. สนับสนุนการพัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น การวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การทำปุ๋ยหมัก การผลิตชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีการปรับปรุงบำรุงดิน การป้องกันศัตรูพืชและการทำตลาดออนไลน์ เป็นต้น</p> <p>๓. สนับสนุนด้านตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นตลาดเฉพาะ (Niche market) พัฒนารัฐกิจออนไลน์ผ่านเครือข่ายการสื่อสารสาธารณะ รวมทั้ง การจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ที่มีมาตรฐานการบริหารจัดการและมีกฎระเบียบที่ชัดเจน</p> <p>๔. สนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ และการท่องเที่ยวเชิงอาหารปลอดภัย</p> <p>๕. สนับสนุนการรวมกลุ่มและการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร การสร้างเครือข่ายเกษตรกรระดับชุมชน พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตรและขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดไปสู่การเชื่อมโยงระดับประเทศ รวมทั้ง พัฒนาครัวเรือนและชุมชนเกษตรกรเป็นครัวเรือนชุมชน ต้นแบบด้านเกษตรอินทรีย์</p> <p>๖. สนับสนุนการศึกษาดูงานแปลงเกษตรอินทรีย์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ว่าเกษตรกรอินทรีย์สามารถทำได้จริงและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน</p> <p>๗. สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนในการทำเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิต เช่น พลังงานจากแสงอาทิตย์ เป็นต้น</p> <p>๘. สนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ยหมัก เมล็ดพันธุ์อินทรีย์ และชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี</p> <p>๙. สนับสนุนเงินทุนและแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>๑๐. เพิ่มการประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด โดยกำหนดเป้าหมายให้ครอบคลุมทั้งผู้บริโภคให้ตระหนักถึงอันตรายจากการบริโภคอาหารที่ปนเปื้อนสารเคมี เกษตรกรให้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารเคมี รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการร้านอาหารและโรงแรม เป็นต้น</p> <p>๑๑. ให้นำหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเห็นความสำคัญและส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของจังหวัด พัทลุงให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น</p>

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

- ๑.๑ กลยุทธ์ (Strategy)
- ๑.๒ โครงสร้างขององค์กร (Structure)
- ๑.๓ ระบบการปฏิบัติงาน (System)
- ๑.๔ บุคลากร (Staff)
- ๑.๕ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
- ๑.๖ รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
- ๑.๗ ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย Mckinsey ๗-S Framework

๗-S Mckinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑. จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์และความหลากหลายทางชีวภาพเหมาะสมต่อการทำการเกษตร ๒. การเกษตรเป็นกิจกรรมหลักที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัด	-
โครงสร้างองค์กร (Structure)	๓. คริวเรือส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๐๗ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	๑. โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเกษตรเป็นแหล่งน้ำขนาดเล็กทำให้การบริหารจัดการน้ำยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ๒. พื้นที่การทำเกษตรของเกษตรกรเป็นแปลงขนาดเล็ก และอยู่คนละที่กันยากต่อการบริหารจัดการ ๓. ยังไม่มีศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรที่เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตของเกษตรกรที่เป็นตลาดเฉพาะ
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	๔. มีสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่หลากหลาย	๔. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
		๕. การเกษตรเชิงเดี่ยว ทำให้ทรัพยากรดินเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน และส่งผลต่อเสี่ยงทางด้านราคา
บุคลากร (Staff)	๕. สถาบันเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเข้มแข็ง	๖. แรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานผู้สูงอายุ
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	๖. เกษตรกรมีความรู้และภูมิปัญญาด้านการเกษตร ๗. มีสถาบันการศึกษาและส่วนราชการสามารถสนับสนุนองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมทางการเกษตร	๗. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตร ๘. การนำภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มยังมีน้อย
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๘. เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาตั้งแต่ระดับพื้นที่ไปสู่การกำหนดนโยบาย	๙. การนำข้อมูลสารสนเทศไปสนับสนุนในการวางแผนการผลิตด้านต่างๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพ ๑๐. การลงทุนด้านพลังงานทางเลือกเพื่อลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ๑๑. ผลผลิตการเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งการรักษามาตรฐานให้ต่อเนื่อง
ค่านิยม (Shared Values)	๙. มีประเพณีวัฒนธรรมที่สนับสนุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	๑๒. ส่วนใหญ่ทายาทเกษตรกรไม่สืบทอดอาชีพเกษตรกรรม

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

- ๒.๑ ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ๒.๒ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
- ๒.๓ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยมการบริโภคอุปโภค
- ๒.๔ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๒.๕ ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
- ๒.๖ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>ด้านการเมือง</u></p> <p>๑. นโยบายของจังหวัดพัทลุงในการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์</p>	-
<p><u>ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <p>๒. การประกาศพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจของภาคใต้เป็นโอกาสในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยของจังหวัดพัทลุง</p> <p>๓. จังหวัดพัทลุงมีศักยภาพเป็นจังหวัดท่องเที่ยวเมืองรองเป็นโอกาสในการพัฒนาด้านเกษตรเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร</p> <p>๔. Modern Trade ในจังหวัดพัทลุงให้ความสำคัญในการรับซื้อสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>๑. มาตรการกีดกันทางการค้าทำให้ขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านเกษตรลดลง</p> <p>๒. เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าเกษตรได้เอง</p>
<p><u>ด้านสังคม</u></p> <p>๕. ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็นโอกาสในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตรเพื่อการพัฒนาบริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมจากข้าวสังข์หยด และผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ</p> <p>๖. กระแสความนิยมในการรักษาดูแลสุขภาพ เป็นโอกาสในการพัฒนาธุรกิจบริการด้านสุขภาพ เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ รวมทั้ง การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว อาทิ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์</p>	<p>๓. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้คนรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p>
<p><u>ด้านเทคโนโลยี</u></p> <p>๗. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ด้านการเกษตร การค้าและการบริการ การท่องเที่ยว</p>	-
<p><u>ด้านกฎหมาย</u></p> <p>-</p>	<p>๔. ระเบียบ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือหลักเกณฑ์การปฏิบัติของภาครัฐบางอย่างเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการพัฒนาระบบการผลิตทางการเกษตร อาทิ การประกาศกฎหมายผังเมืองของจังหวัด</p>

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u></p> <p>๘. การให้ความสำคัญต่อการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก</p> <p>๙. พื้นที่แหล่งน้ำทะเลน้อยได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำโลก (Ramsar site) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางระบบนิเวศ เป็นที่หากินและการเลี้ยงควายน้ำ และเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง</p> <p>๑๐. จังหวัดพัทลุงตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคใต้เชื่อมโยงการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เหมาะสมต่อการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการค้า</p>	<p>๕. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติที่มีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น</p> <p>๖. การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ ทั้งในมนุษย์ พืช ปศุสัตว์ และประมง เพิ่มขึ้นและทวีความรุนแรงมากขึ้น</p>

ตารางที่ ๓๕ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">S – จุดแข็ง</p> <p>๑. จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์และความหลากหลายทางชีวภาพเหมาะสมต่อการทำการเกษตร</p> <p>๒. คริวเรือสวนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๐๗ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๓. มีสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่หลากหลาย</p> <p>๔. สถาบันเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเข้มแข็ง</p> <p>๕. เกษตรกรมีความรู้และภูมิปัญญาด้านการเกษตร</p> <p>๖. สถาบันการศึกษาและส่วนราชการสามารถสนับสนุนองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมทางการเกษตร</p> <p>๗. เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาดังแต่ระดับพื้นที่ไปสู่การกำหนดนโยบาย</p> <p>๘. มีประเพณีวัฒนธรรมที่สนับสนุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๙. การเกษตรเป็นกิจกรรมหลักที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัด</p>	<p style="text-align: center;">W – จุดอ่อน</p> <p>๑. โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเกษตรเป็นแหล่งน้ำขนาดเล็กทำให้การบริหารจัดการน้ำยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่</p> <p>๒. พื้นที่การทำเกษตรของเกษตรกรเป็นแปลงขนาดเล็ก และอยู่คนละที่กันยากต่อการบริหารจัดการ</p> <p>๓. การเกษตรเชิงเดี่ยว ทำให้ทรัพยากรดินเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน และส่งผลกระทบต่อเสถียรทางด้านราคา</p> <p>๔. การนำภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มยังมีน้อย</p> <p>๕. การนำข้อมูลสารสนเทศไปสนับสนุนในการวางแผนการผลิตด้านต่างๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๖. การลงทุนด้านพลังงานทางเลือกเพื่อลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย</p> <p>๗. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร</p> <p>๘. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตร</p> <p>๙. แรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานผู้สูงอายุ</p> <p>๑๐. ส่วนใหญ่ทายาทเกษตรกรไม่สืบทอดอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๑๑. ผลผลิตการเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งการรักษามาตรฐานให้ต่อเนื่อง</p> <p>๑๒. ยังไม่มีศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรที่เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตของเกษตรกรที่เป็นตลาดเฉพาะ</p>
<p>O – โอกาส</p> <p>๑. จังหวัดพัทลุงตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคใต้เชื่อมโยงการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เหมาะสมต่อการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการค้า</p> <p>๒. นโยบายของจังหวัดพัทลุงในการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์</p> <p>๓. การประกาศพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจของภาคใต้เป็นโอกาสในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยของจังหวัดพัทลุง</p> <p>๔. จังหวัดพัทลุงมีศักยภาพเป็นจังหวัดท่องเที่ยวเมืองรองเป็นโอกาสในการพัฒนาด้านเกษตรเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร</p> <p>๕. ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็นโอกาสในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตรเพื่อการบริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมจากข้าวสังข์หยด และผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ</p> <p>๖. กระแสความนิยมในการรักษาดูแลสุขภาพ เป็นโอกาสในการพัฒนาธุรกิจบริการด้านสุขภาพ เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ รวมทั้ง การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว อาทิต่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์</p> <p>๗. Modern Trade ในจังหวัดพัทลุงให้ความสำคัญในการรับซื้อสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>๘. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ด้านการเกษตร การค้าและการบริการการท่องเที่ยว</p> <p>๙. การให้ความสำคัญต่อการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก</p>	<p>๑. S๑,๕,๘ O๒ การทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒. S๔,๕,๖ O๘ พัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง</p> <p>๓. S๒,๔,๕,๗,๘ O๗ สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร</p> <p>๔. S๒,๔,๗ O๗,๘ ส่งเสริมเกษตรกรทำเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (Cluster) เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน</p> <p>๕. S๓,๕,๖ O๑,๓,๖,๗,๘ ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าและความหลากหลายที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด</p> <p>๖. S๑,๒,๔,๖ O๑,๒,๕,๖,๗,๘ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์และเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรอินทรีย์</p> <p>๗. S๖ O๒ การปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม</p> <p>๘. S๔,๕ O๔ การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการประกอบอาชีพทางการเกษตร</p> <p>๙. S๓,๖,๙ O๑,๓ การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการตลาดและพัฒนาระบบโลจิสติกส์</p> <p>๑๐. S๓,๔ O๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗ สนับสนุนการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและตลาดเกษตรอินทรีย์เป็นตลาดเฉพาะ</p>	<p>๑. W๒,๔,๗ O๒ การทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒. W๔,๑๐ O๘ ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้รักและสืบทอดอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๓. W๒,๓,๖ O๘ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต</p> <p>๔. W๕,๖ O๘ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ</p> <p>๕. W๓,๔,๗ O๒,๕,๖,๗,๘ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์และเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรอินทรีย์</p> <p>๖. W๑,๒,๓ O๒ การปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม</p> <p>๗. W๑ O๙,๑๐ การอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและแหล่งน้ำแบบบูรณาการ</p> <p>๘. W๑ O๙,๑๐ การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน</p> <p>๙. W๑๒ O๓,๕,๖,๗,๘ สนับสนุนการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและตลาดเกษตรอินทรีย์เป็นตลาดเฉพาะ</p>

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ตารางที่ ๓๕ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">S – จุดแข็ง</p> <p>๑. จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์และความหลากหลายทางชีวภาพเหมาะสมต่อการทำการเกษตร</p> <p>๒. คริวเรือส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๐๗ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๓. มีสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่หลากหลาย</p> <p>๔. สถาบันเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเข้มแข็ง</p> <p>๕. เกษตรกรมีความรู้และภูมิปัญญาด้านการเกษตร</p> <p>๖. สถาบันการศึกษาและส่วนราชการสามารถสนับสนุนองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมทางการเกษตร</p> <p>๗. เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาตั้งแต่ระดับพื้นที่ไปสู่การกำหนดนโยบาย</p> <p>๘. มีประเพณีวัฒนธรรมที่สนับสนุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๙. การเกษตรเป็นกิจกรรมหลักที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัด</p>	<p style="text-align: center;">W – จุดอ่อน</p> <p>๑. โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเกษตรเป็นแหล่งน้ำขนาดเล็กทำให้การบริหารจัดการน้ำยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่</p> <p>๒. พื้นที่การทำเกษตรของเกษตรกรเป็นแปลงขนาดเล็ก และอยู่คนละที่กันยากต่อการบริหารจัดการ</p> <p>๓. การเกษตรเชิงเดี่ยว ทำให้ทรัพยากรดินเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน และส่งผลกระทบต่อเสถียรทางด้านราคา</p> <p>๔. การนำภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มยังมีน้อย</p> <p>๕. การนำข้อมูลสารสนเทศไปสนับสนุนในการวางแผนการผลิตด้านต่างๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๖. การลงทุนด้านพลังงานทางเลือกเพื่อลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย</p> <p>๗. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร</p> <p>๘. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตร</p> <p>๙. แรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานผู้สูงอายุ</p> <p>๑๐. ส่วนใหญ่ทายาทเกษตรกรไม่สืบทอดอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๑๑. ผลผลิตการเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งการรักษามาตรฐานให้ต่อเนื่อง</p> <p>๑๒. ยังไม่มีศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตรที่เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตของเกษตรกรที่เป็นตลาดเฉพาะ</p>
<p>๑๐. พื้นที่แหล่งน้ำทะเลน้อยได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำโลก (Ramsar site) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางระบบนิเวศ เป็นที่หากินและการเลี้ยงควายน้ำ และเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง</p>		
<p>T – ภัยคุกคาม</p> <p>๑. ระเบียบ กฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือหลักเกณฑ์การปฏิบัติของภาครัฐ บางอย่างเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการพัฒนาระบบการผลิตทางการเกษตร อาทิ การประกาศกฎหมายผังเมืองของจังหวัด</p> <p>๒. มาตรการกีดกันทางการค้าทำให้ขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านเกษตรลดลง</p> <p>๓. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้คนรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๔. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติที่มีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น</p> <p>๕. เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าเกษตรได้เอง</p> <p>๖. การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ ทั้งในมนุษย์ พืช ปศุสัตว์ และประมง เพิ่มขึ้น และทวีความรุนแรงมากขึ้น</p>	<p>๑. S๓,๖ T๑,๒,๕ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน</p> <p>๒. S๖ T๓ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ</p> <p>๓. S๕,๘ T๑,๒,๔,๖ การทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๔. S๑,๒ T๔,๖ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์และเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรอินทรีย์</p>	<p>๑. W๔,๑๐ T๓ ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้รักและสืบต่ออาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๒. W๓,๗ T๑,๒ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์</p> <p>๓. W๑,๒,๓ T๔,๖ การปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม</p>

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“เกษตรกรรมมั่นคง เกษตรกรรมก้าวหน้า สินค้าเกษตรได้มาตรฐาน”

คำนิยาม

เกษตรกรรมมั่นคง หมายถึง เกษตรกรมีความมั่นคงทางด้านอาหารและรายได้อย่างยั่งยืน

เกษตรกรรมก้าวหน้า หมายถึง เกษตรกรรมยั่งยืน ลดผลกระทบจากความเสียหายทางด้านราคาและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ การวางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด รวมทั้ง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการทำการเกษตร

สินค้าเกษตรได้มาตรฐาน หมายถึง การทำเกษตรที่ได้มาตรฐาน GAP มาตรฐานอินทรีย์ สินค้าเกษตรได้มาตรฐาน GPM มาตรฐาน Q-Restaurant มาตรฐาน HACCC และมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศและสากล

๒. พันธกิจ (Mission)

๒.๑ พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและองค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

๒.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๓ การขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์

๒.๔ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการตลาด และพัฒนาระบบโลจิสติกส์

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด (Goals)

๓.๑ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี องค์กรเกษตรกรเข้มแข็ง โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๒ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐานรวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

๓.๓ เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ตามนโยบายเกษตรกรรมยั่งยืน

๓.๔ การพัฒนาโลจิสติกส์ด้านการเกษตรครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๔. ประเด็นการแผนพัฒนา

๔.๑ **ประเด็นการพัฒนาที่ ๑** เพิ่มศักยภาพเกษตรกร องค์กรเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดที่ ๑ เกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรกรรมยั่งยืน

ตัวชี้วัดที่ ๒ กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง

ตัวชี้วัดที่ ๓ สหกรณ์มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และระดับ ๒

แนวทางพัฒนา

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๔.๑.๑ ส่งเสริมการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักเกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้ในการทำเกษตรกรรม และการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๑.๒ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรอย่างมืออาชีพ พัฒนาองค์ความรู้แก่เกษตรกร เช่น การวางแผนการผลิต บริหารจัดการสินค้าเกษตร การบริหารจัดการต้นทุน เป็นต้น รวมทั้งสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและช่องทางการตลาด

๔.๑.๓ ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้รักและสืบทอดอาชีพเกษตรกรรม โดยการปลูกฝังค่านิยมการทำเกษตรตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาการสนับสนุนทุนศึกษาสำหรับเยาวชนเพื่อการศึกษาต่อทางด้านเกษตร ปรับเปลี่ยนทัศนคติด้วยการสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตร สร้างต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ทำเกษตรประสบความสำเร็จและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนรุ่นใหม่ได้รับรู้

๔.๑.๔ สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยการสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกร เชื่อมโยงเครือข่ายระดับชุมชนสู่การเชื่อมโยงระดับประเทศ และขยายผลการดำเนินงาน พัฒนาเครือข่ายเกษตรกร สถาบันเกษตรกรผ่านระบบสารสนเทศ สนับสนุนการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกร

๔.๑.๕ ส่งเสริมเกษตรกรทำเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (Cluster) เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน โดยการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างเกษตรกรรายใหญ่กับเกษตรกรรายย่อยให้เกิดการพัฒนาการผลิตและเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรผ่านการส่งเสริมในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ รวมทั้ง สนับสนุนการทำธุรกิจเกษตรเพื่อสังคม (Social Business) โดยใช้รูปแบบสหกรณ์บริษัทชุมชน หรืออื่นๆ ที่บริหารจัดการโดยชุมชน

๔.๒ ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

ตัวชี้วัด อัตราขยายตัวของ GPP สาขาเกษตรกรรม

แนวทางพัฒนา

๔.๒.๑ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยการบริหารจัดการทรัพยากรหมุนเวียนภายในฟาร์มให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ลดการใช้สารเคมี สนับสนุนการพัฒนาพันธุ์ดี (พืชประมง ปศุสัตว์) และกระจายพันธุ์ดีอย่างเพียงพอและทั่วถึง ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ เช่น ข้าวสังข์หยด ปลาตุ๋นทะเลน้อย เป็นต้น ส่งเสริมการทำเกษตรและเลี้ยงสัตว์ผสมผสานในสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมัน ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) รวมทั้ง การสนับสนุนการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรเพื่อทดแทนแรงงาน และการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรในรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่

๔.๒.๒ ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าและความหลากหลายที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยการสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบรรจุภัณฑ์ มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค การพัฒนาธุรกิจออนไลน์ผ่านเครือข่ายสาธารณะ

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

การออกแบบผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ตามความต้องการของตลาด รวมทั้ง สนับสนุนระบบห้องเย็นเพื่อการรักษาคุณภาพ

๔.๒.๓ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน โดยการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของระบบการผลิตที่ดีตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เช่น GAP, GMP, HACCP เป็นต้น สำหรับการผลิตพืช ประมง และปศุสัตว์ สนับสนุนการดูแลรักษาคุณภาพผลผลิตโดยใช้ความเย็น (Cool Chain)

๔.๒.๔ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรในการวางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาดและการบริหารจัดการฟาร์ม การจัดทำฐานข้อมูลการผลิตเกษตรในระดับครัวเรือน บริหารจัดการช่องทางการสื่อสารเพื่อให้เกษตรกรและผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการเป็นปัจจุบันได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว

๔.๓ ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาการผลิตทางการเกษตรเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดที่ ๑ พื้นที่เกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัดที่ ๒ พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๔.๓.๑ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์และสนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ โดยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ใช้ชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ได้แก่ เกษตรธรรมชาติ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และวนเกษตร เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ การพัฒนาระบบการรับรองและตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการสร้างการรับรู้และปลูกจิตสำนึกการทำเกษตรอินทรีย์ โดยการสร้างภาพลักษณ์ “พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน” อาทิ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสื่อสารมวลชน สาธารณะ ส่งเสริมความรู้เกษตรอินทรีย์ในสถานศึกษา สนับสนุนการศึกษาดูงานการทำเกษตรอินทรีย์ที่ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการทำเกษตรอินทรีย์ การจัดมหกรรมเกษตรอินทรีย์และการประชุมวิชาการ และการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ในระดับครัวเรือน สนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มเกษตรอินทรีย์ เชื่อมโยงเครือข่ายระดับชุมชนสู่ระดับประเทศ และการพัฒนาเป็นวิสาหกิจและสถาบันสหกรณ์ ส่งเสริมการเชื่อมโยงเกษตรอินทรีย์สู่การท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอาหารปลอดภัยที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม รวมทั้ง การบูรณาการและเชื่อมโยงแผนงานโครงการเกษตรอินทรีย์กับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และระบบบริหารจัดการฟาร์มเกษตรอินทรีย์แปลงใหญ่แบบอัจฉริยะ

๔.๓.๒ การส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก โดยการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน เช่น พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกลับมาแปรรูปเป็นพลังงานทดแทนและพลังงานชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือนและชุมชน

๔.๓.๓ การปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม โดยการสนับสนุนปรับเปลี่ยนการผลิตตามศักยภาพความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning by Agri-Map)

๔.๓.๔ การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๑๑ ศูนย์หลักให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารและพัฒนา

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ศูนย์เครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด รวมทั้ง พัฒนาศักยภาพศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ และขยายฐานองค์ความรู้ไปสู่เกษตรกรและชุมชนเครือข่ายอื่นๆ

๔.๓.๕ การอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและแหล่งน้ำแบบบูรณาการ โดยการจัดทำแผนรองรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ จัดทำระบบเตือนภัยการใช้น้ำทางการเกษตร และระบบเตือนภัยล้นวงน้ำ สนับสนุนการปลูกพืชสลับการปลูกพืชหมุนเวียน วนเกษตร การเกษตรตามแนวทางปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และการเกษตรที่ลดการใช้น้ำหรือใช้น้ำน้อย การนำภูมิปัญญาชาวบ้านที่เหมาะสมมาใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ภายใต้สภาวะการณ์ที่มีความแปรปรวนอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๔ ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการตลาด เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร
ตัวชี้วัด พื้นที่การเกษตรที่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงซ่อมแซมและก่อสร้างระบบชลประทาน
แนวทางพัฒนา

๔.๔.๑ การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำตลอดลุ่มน้ำทั้งแหล่งน้ำต้นทุน การปรับปรุง ซ่อมแซม ดูแลแหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทานที่มีอยู่แล้วให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ บริหารจัดการเก็บกักน้ำที่ไหลออกจากระบบชลประทานให้คงอยู่ในพื้นที่เพื่อลดการสูญเสียน้ำ สร้างแหล่งน้ำชุมชนและฝายมีชีวิตและระบบจัดการแหล่งน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติการฝนหลวงการเกษตร รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกต้นไม้และปลูกป่าโดยชุมชนและเพื่อชุมชน

๔.๔.๒ การบริหารจัดการที่ดินเพื่อการเกษตรอย่างเหมาะสม โดยการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมตามความเหมาะสมของชนิดพืช ปศุสัตว์ ประมงให้สอดคล้องกับลักษณะดิน น้ำ อากาศ อุณหภูมิ แสงแดด หรือบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Zoning) การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ได้มาซึ่งที่ดินทั้งของรัฐและเอกชนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า

๔.๔.๓ การเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันด้านการตลาดและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ โดยการปรับปรุงถนนและสะพานเพื่อขนส่งสินค้าทางการเกษตรจากพื้นที่ตอนในเชื่อมต่อกับเส้นทางสายหลักของภาค การพัฒนา ปรับปรุง ขยาย และเชื่อมต่อระบบระบายน้ำและระบบส่งน้ำดิบเพื่อการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้เกิดการกระจายน้ำอย่างเป็นระบบ

๔.๔.๔ สนับสนุนการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและตลาดเกษตรอินทรีย์เป็นตลาดเฉพาะ (Niche market) การพัฒนาธุรกิจออนไลน์ผ่านเครือข่ายการสื่อสารสาธารณะและสถาบันเกษตรกร การจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ที่มีมาตรฐานการบริหารจัดการและกฎระเบียบที่ชัดเจนให้เป็นศูนย์กลางด้านเกษตรและอาหารปลอดภัยของภาคใต้ รวมทั้ง การสร้างและประชาสัมพันธ์ตราสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์สามารถแข่งขันได้

๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓๖ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

ประเด็นการ พัฒนา	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						แนวทาง พัฒนา	
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	รวม ๕ ปี		
เพิ่มศักยภาพ เกษตรกร องค์กร เกษตรกรให้ สามารถ พึ่งตนเองได้อย่าง ยั่งยืน	เกษตรกรมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี องค์กร เกษตรกรเข้มแข็ง โดยการน้อมนำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงและการ ดำเนินกิจกรรมทาง การเกษตรที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	เกษตรกรประกอบอาชีพ เกษตรกรมั่งคั่ง ฐานปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐,๒๐๓ คน	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน	๑-๓	
		กลุ่มเกษตรกรมีความ เข้มแข็ง ฐานปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๐	๒,๔,๕
		สหกรณ์มีความเข้มแข็ง ระดับ ๑ และระดับ ๒ ฐานปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๘๖	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๖	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๖	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๖	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๖	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๖	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๖	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๖	๒,๔,๕
พัฒนาศักยภาพ การผลิตทาง การเกษตรเพื่อ เพิ่ม ความสามารถใน การแข่งขัน	เกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร สามารถยกระดับ ผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้าง มูลค่าเพิ่มสินค้า เกษตรให้ตอบสนอง ต่อความต้องการ ของตลาด	อัตราขยายตัวของ GPP สาขาเกษตรกรรม ฐานปี ๒๕๖๑ ขยายตัว ร้อยละ ๒.๓๗	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ร้อยละ ๓	๑-๔	

ประเด็นการ พัฒนา	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						แนวทาง พัฒนา
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
พัฒนาการผลิต ทางการเกษตร เพื่อความยั่งยืน และเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	เพิ่มพื้นที่เกษตร อินทรีย์ตามนโยบาย เกษตรกรรมยั่งยืน	พื้นที่เกษตรอินทรีย์ ฐานปี ๒๕๖๒ จำนวน ๔,๙๕๘ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒,๘๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒,๘๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒,๘๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒,๘๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒,๘๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๔,๐๐๐ ไร่	๑-๕
		พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน ฐานปี ๒๕๖๒ จำนวน ๘๙,๗๙๕ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๔๕,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๔๕,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๔๕,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๔๕,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๔๕,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๒๒๕,๐๐๐ ไร่	๑-๕
พัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน และ การตลาด เพื่อ รองรับการผลิต ภาคการเกษตร	การพัฒนาโลจิสติกส์ ด้านการเกษตร ครอบคลุมตลอด ห่วงโซ่อุปทาน	พื้นที่การเกษตรที่ได้รับ ประโยชน์จากการ ปรับปรุงซ่อมแซมและ ก่อสร้างระบบชลประทาน	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๑๘,๐๐๐ ไร่	เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า ๙๐,๐๐๐ ไร่	๑-๔

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๖ แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

๗ สรุปข้อเสนอโครงการตามประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดพัทลุง (Positioning)

ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓๗ ข้อเสนอโครงการตามประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดพัทลุง

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ				
		คุณภาพชีวิต ของเกษตรกร	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ	การขับเคลื่อน เกษตรอินทรีย์	การเพิ่มขีดความสามารถใน การแข่งขัน	หมายเหตุ
ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๑ เพิ่มศักยภาพเกษตรกร องค์กรเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน						
๑. โครงการเพาะต้นกล้าเสริมสร้างภูมิปัญญาในกลุ่มผู้ผลิตผ้าเมืองลุง	๑,๖๘๖,๒๐๐	✓				งบจังหวัด
๒. โครงการเมืองลุงคลังปัญญาศาสตร์พระราช	๑,๙๑๒,๔๐๐	✓				งบจังหวัด
๓. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อประชาชนมั่นคง	๒,๘๓๘,๕๐๐	✓	✓			งบจังหวัด
๔. โครงการโครงการพัทลุงเมืองเกษตรกรรมยั่งยืน (Phatthalung Sustainable Agriculture)	๓๕๘,๕๐๐		✓			งบจังหวัด
๕. โครงการพัฒนาสินค้าชุมชนและผลิตภัณฑ์ OTOP สู่แบรนด์พัทลุง	๘๕๖,๔๐๐	✓	✓		✓	งบจังหวัด
๖. โครงการขับเคลื่อนพัทลุงเมืองเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิถียั่งยืน	๖๐๒,๗๐๐		✓		✓	งบจังหวัด
๗. สร้างความเข้มแข็งให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง	๘๙๙,๐๐๐	✓	✓			งบจังหวัด
๘. ประเมินผลการดำเนินโครงการที่เป็นลักษณะสนับสนุนปัจจัยการผลิตกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	๑๐๐,๐๐๐	✓	✓			กระทรวง

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ				
		คุณภาพชีวิต ของเกษตรกร	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ	การขับเคลื่อน เกษตรกรอินทรีย์	การเพิ่มขีดความสามารถใน การแข่งขัน	หมายเหตุ
๙. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐาน การเกษตร และอุตสาหกรรม การเกษตรแบบครบวงจร	๔,๓๕๐,๐๐๐		✓			งบจังหวัด
๑๐. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทาง เกษตรสร้างมูลค่า	๑,๕๐๐,๐๐๐	✓	✓			กระทรวง
๑๑. โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมโค เนื้อ/โคขุนศรีวิชัย : Sriwichai Beef	๗๑,๐๕๘,๙๐๒	✓		✓	✓	กลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน						
๑. โครงการสร้างเมืองลุงให้เป็นเมือง เศรษฐกิจทางการเกษตร ระยะที่ ๑	๒๘,๘๕๐,๒๐๐	✓			✓	งบจังหวัด
๒. โครงการสร้างเมืองลุงให้มีความ มั่นคงอาหาร ระยะที่ ๑	๔,๓๖๑,๗๐๐		✓			งบจังหวัด
๓. โครงการพัฒนาเมืองเกษตร อุตสาหกรรมสีเขียว	๔,๑๙๐,๘๐๐		✓		✓	งบจังหวัด
๔. โครงการการปฏิรูปพืชเศรษฐกิจเพื่อ การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน	๗,๑๒๖,๑๐๐	✓		✓	✓	งบจังหวัด
๕. โครงการอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์จากการเกษตรพัทลุง	๒,๔๔๐,๐๐๐		✓		✓	งบจังหวัด
๖. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตไม้ ผลเศรษฐกิจ	๔๑๓,๐๐๐		✓		✓	งบจังหวัด
๗. โครงการขับเคลื่อนพัทลุงเมือง เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิถียั่งยืน	๗๘๐,๐๐๐		✓		✓	งบจังหวัด
๘. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐาน การเกษตร และอุตสาหกรรม การเกษตรแบบครบวงจร	๖๙,๐๐๐,๐๐๐		✓		✓	งบจังหวัด/ กระทรวง

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ				
		คุณภาพชีวิต ของเกษตรกร	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ	การขับเคลื่อน เกษตรอินทรีย์	การเพิ่มขีดความสามารถใน การแข่งขัน	หมายเหตุ
๙. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทาง เกษตรสร้างมูลค่า	๑๒,๕๕๐,๐๐๐		✓		✓	งบจังหวัด
๑๐. โครงการเทคโนโลยีเกษตร อัจฉริยะเพื่อความมั่นคงทางด้าน อาหารของจังหวัดพัทลุง (Smart Agritech for Food Security of Phatthalung Province: Smart Agritech)	๓๐,๐๐๐,๐๐๐		✓		✓	กระทรวง
๑๑. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีจาก ผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่ กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดพัทลุง	๑,๑๓๑,๙๐๐		✓		✓	กระทรวง
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาการผลิตทางการเกษตรเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม						
๑. โครงการพัทลุงเมืองธนาคารอาหาร ปลอดภัย (Food Safety bank)	๒,๗๒๖,๕๐๐	✓				งบจังหวัด
๒. โครงการพัทลุงเมืองเกษตรกรรม ยั่งยืน (Phatthalung Sustainable Agriculture)	๔,๔๖๒,๖๐๐	✓		✓		งบจังหวัด
๓. โครงการขับเคลื่อนพัทลุงเมือง เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิถียั่งยืน	๔๗,๐๘๖,๗๔๐	✓	✓	✓		งบจังหวัด
๔. โครงการประเมินผลการขับเคลื่อน งานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่ เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงที่ ดำเนินการในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔	๑๐๐,๐๐๐		✓	✓		กระทรวง

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

โครงการ	งบประมาณ	วัตถุประสงค์โครงการ				
		คุณภาพชีวิต ของเกษตรกร	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ	การขับเคลื่อน เกษตรอินทรีย์	การเพิ่มขีดความสามารถใน การแข่งขัน	หมายเหตุ
๕. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐาน การเกษตร และอุตสาหกรรม การเกษตรแบบครบวงจร	๗,๗๘๐,๐๐๐		✓			งบจังหวัด/ กระทรวง
๖. โครงการเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของ จังหวัดพัทลุง (Smart Agritech for Food Security of Phatthalung Province: Smart Agritech)	๘๐,๐๐๐,๐๐๐	✓	✓	✓	✓	กระทรวง
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการตลาด เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร						
๑. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์รองรับการเกษตร	๓,๔๘๐,๐๐๐	✓				งบจังหวัด
๒. โครงการโครงการพัทลุงเมือง เกษตรกรรมยั่งยืน (Phatthalung Sustainable Agriculture)	๑,๖๔๓,๒๐๐			✓	✓	งบจังหวัด
๓. โครงการขับเคลื่อนพัทลุงเมือง เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิถียั่งยืน	๑,๘๑๙,๐๐๐		✓		✓	งบจังหวัด
๔. โครงการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อความ ยั่งยืน	๕,๕๗๐,๓๐๐	✓	✓	✓		งบจังหวัด
๕. โครงการประเมินศักยภาพในการ สร้างตลาดกลางสินค้าเกษตรในจังหวัด พัทลุงให้เป็นศูนย์กลางการค้าของ ภาคใต้	๑๐๐,๐๐๐		✓		✓	กระทรวง
๖. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทาง เกษตรสร้างมูลค่า	๑,๐๐๐,๐๐๐		✓		✓	จังหวัด

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพัทลุง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓๘ โครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนา

กล ยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		หลัก	ร่วม
๔.๒.๒	๑. สร้างเมืองลุงให้เป็นเมืองเศรษฐกิจทางการเกษตรระยะที่ ๑	จังหวัด	๒๘,๘๕๐,๒๐๐					๒๘,๘๕๐,๒๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด/สนง.พลังงานจังหวัด
๔.๒.๑	๒. สร้างเมืองลุงให้มีความมั่นคงอาหาร ระยะที่ ๑	จังหวัด	๔,๓๖๑,๗๐๐					๔,๓๖๑,๗๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สนง.ประมงจังหวัด/สนง.เกษตรจังหวัด/สนง.พลังงานจังหวัด/ทักขิณ/สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด
๔.๔.๓	๓. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์รองรับการเกษตร	จังหวัด	๓,๔๘๐,๐๐๐					๓,๔๘๐,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด
๔.๑.๓	๔. เพาะต้นกล้าเสริมสร้างภูมิปัญญากลุ่มผู้ผลิตผ้าเมืองลุง	จังหวัด		๑,๖๘๖,๒๐๐				๑,๖๘๖,๒๐๐	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด	
๔.๑.๑	๕. เมืองลุงคลังปัญญาศาสตร์พระราชา	จังหวัด		๑,๙๑๒,๔๐๐				๑,๙๑๒,๔๐๐	สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด	
๔.๓.๑	๖. พัทลุงเมืองธนาคารอาหารปลอดภัย (Food Safety bank)	จังหวัด		๒,๗๒๖,๕๐๐				๒,๗๒๖,๕๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด/สนง.พาณิชย์จังหวัด/สนง.ประมงจังหวัด/สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด/ม.ทักขิณ

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๔.๒.๒	๗. พัฒนาเมืองเกษตรอุตสาหกรรมสีเขียว	จังหวัด		๔,๑๙๐,๘๐๐				๔,๑๙๐,๘๐๐	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด	สนง.พลังงานจังหวัด/ ม.ทักษิณ
๔.๑.๕	๘. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อประชาชนมั่นคง	จังหวัด		๒,๘๓๘,๕๐๐				๒,๘๓๘,๕๐๐	สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด	สนง.พาณิชย์จังหวัด
๔.๒.๑	๙. การปฏิรูปพืชเศรษฐกิจเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน	จังหวัด		๗,๑๒๖,๑๐๐				๗,๑๒๖,๑๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
	๑๐. พืชลุ่มเมืองเกษตรกรรมยั่งยืน (Phatthalung Sustainable Agriculture)				๖,๔๖๔,๓๐๐			๖,๔๖๔,๓๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๔.๓.๑	(๑) การสร้างการรับรู้และการปลูกจิตสำนึก	จังหวัด			๔๐๓,๕๐๐			๔๐๓,๕๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๔.๓.๑	(๒) การปรับปรุงฐานข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัดพัทลุงและพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน	จังหวัด			๕๐,๐๐๐			๕๐,๐๐๐	สนง.สถิติจังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด/ สนง.ประมงจังหวัด/ สนง.ปศุสัตว์จังหวัด
๔.๓.๑	(๓) พัฒนาระบบเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมจังหวัดพัทลุง	จังหวัด			๓๓๐,๓๐๐			๓๓๐,๓๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๓.๑	(๔) เทคโนโลยีเพื่อการผลิตพืชอินทรีย์	จังหวัด			๔๙๖,๖๐๐			๔๙๖,๖๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง	
๔.๓.๑	(๕) การจัดการศัตรูพืชเพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร	จังหวัด			๒๒๑,๕๐๐			๒๒๑,๕๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๑.๒	(๖) พัฒนาศักยภาพกลุ่มผลิตไม้ผล	จังหวัด			๓๕๘,๕๐๐			๓๕๘,๕๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๔.๓.๑	(๗) ส่งเสริมเกษตรกรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน	จังหวัด			๓๙๓,๘๐๐			๓๙๓,๘๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๓.๑	(๘) ส่งเสริมสนับสนุนการปลูกพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ	จังหวัด			๕๐๘,๐๐๐			๕๐๘,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด/สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด	
๔.๓.๑	(๙) การเลี้ยงปศุสัตว์แนวทางเกษตรธรรมชาติ	จังหวัด			๑,๕๑๖,๔๐๐			๑,๕๑๖,๔๐๐	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	
๔.๓.๑	(๑๐) ประมงยั่งยืน	จังหวัด			๕๔๒,๕๐๐			๕๔๒,๕๐๐	สนง.ประมงจังหวัด	
๔.๔.๔	(๑๑) มหกรรมพื้ทุ้งเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน	จังหวัด			๑,๖๑๐,๐๐๐			๑,๖๑๐,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๔.๔.๔	(๑๒) เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการผลไม้	จังหวัด			๓๓,๒๐๐			๓๓,๒๐๐	สนง.สหกรณ์จังหวัด	
๔.๒.๒	๑๑. อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากการเกษตรพื้ทุ้ง	จังหวัด			๒,๔๔๐,๐๐๐			๒,๔๔๐,๐๐๐	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด	
๔.๑.๕	๑๒. พัฒนาสินค้าชุมชนและผลิตภัณฑ์ OTOP สู่แบรนด์พื้ทุ้ง	จังหวัด			๘๕๖,๔๐๐			๘๕๖,๔๐๐	สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด	ม.ทักษิณ/สนง.สภาเกษตรกร
	๑๓. ขับเคลื่อนพื้ทุ้งเมืองเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิถียั่งยืน					๗,๔๐๐,๔๐๐		๗,๔๐๐,๔๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๔.๓.๑	(๑) การสร้างการรับรู้และการปลูกจิตสำนึก	จังหวัด				๔๕๗,๑๐๐		๔๕๗,๑๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๔.๓.๑	(๒) ประมงอินทรีย์ (ปลากินพืช)	จังหวัด				๑,๕๕๐,๐๐๐		๑,๕๕๐,๐๐๐	สนง.ประมงจังหวัด	

“พื้ทุ้งเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กล ยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๔.๓.๑	(๓) การเลี้ยงปศุสัตว์ แนวทางเกษตร ธรรมชาติ	จังหวัด				๒,๓๔๑,๖๐๐		๒,๓๔๑,๖๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จังหวัด	
๔.๓.๑	(๔) พัฒนาระบบเกษตร อินทรีย์แบบมีส่วนร่วม จังหวัดพัทลุง	จังหวัด				๗๕๐,๐๐๐		๗๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตร จังหวัด	
๔.๑.๒	(๕) เสริมสร้าง ผู้ประกอบการใหม่	จังหวัด				๖๐๒,๗๐๐		๖๐๒,๗๐๐	สนง. อุตสาหกรรม จังหวัด	
๔.๓.๑	(๖) แปรรูปอุตสาหกรรม ประมงอินทรีย์	จังหวัด				๓๖๕,๔๐๐		๓๖๕,๔๐๐	สนง.ประมง จังหวัด	
๔.๓.๒	(๗) เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ แปรรูปทางการเกษตร และประมงด้วยระบบ อบแห้งพลังงาน แสงอาทิตย์	จังหวัด				๒๗๙,๒๐๐		๒๗๙,๒๐๐	สนง.พลังงาน จังหวัด	
๔.๔.๔	(๘) พัฒนาทักษะการค้า การตลาดระบบ ออนไลน์	จังหวัด				๓๕๕,๐๐๐		๓๕๕,๐๐๐	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	
๔.๔.๔	(๙) เชื่อมโยงการตลาด สินค้าเกษตรอินทรีย์/ ปลอดภัย	จังหวัด				๔๖๔,๐๐๐		๔๖๔,๐๐๐	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	
๔.๔.๑	๑๔. ธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อ ความยั่งยืน	จังหวัด				๕,๕๗๐,๓๐๐		๕,๕๗๐,๓๐๐	สถานีพัฒนา ที่ดินพัทลุง	
	๑๕. สร้างความเข้มแข็งให้ สหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกรในจังหวัด พัทลุง					๘๙๙,๐๐๐		๘๙๙,๐๐๐	สนง.สหกรณ์ จังหวัด	สนง.สภาเกษตรกร จังหวัด
๔.๑.๔	(๑) เสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้สหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร	จังหวัด				๖๒๕,๗๐๐		๖๒๕,๗๐๐		

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กล ยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงาน ดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๔.๑.๒	(๒) เพิ่มศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพร	จังหวัด				๒๗๓,๓๐๐		๒๗๓,๓๐๐		
	๑๖. พัฒนาศักยภาพการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ					๔๑๓,๐๐๐		๔๑๓,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๒.๑	(๑) ส่งเสริมการผลิตมังคุดนอกฤดู	จังหวัด				๒๖๓,๐๐๐		๒๖๓,๐๐๐		
๔.๒.๑	(๒) ส่งเสริมการผลิตทุเรียนคุณภาพ	จังหวัด				๑๕๐,๐๐๐		๑๕๐,๐๐๐		
๔.๑.๒	๑๗. ประเมินผลการดำเนินโครงการที่เป็นลักษณะสนับสนุนปัจจัยการผลิตกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	กระทรวง					๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๔.๔.๔	๑๘. ประเมินศักยภาพในการสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตรในจังหวัดพัทลุงให้เป็นศูนย์กลางการค้าของภาคใต้	กระทรวง					๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๔.๓.๑	๑๙. ประเมินผลการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงที่ดำเนินการในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔	กระทรวง					๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
	๒๐. ขับเคลื่อนพัทลุงเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิถียั่งยืน						๔๒,๘๘๘,๐๔๐	๔๒,๘๘๘,๐๔๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	
๔.๓.๑	(๑) สร้างความมั่นคงทางอาหารปลอดภัยให้เกษตรกรที่มีรายได้น้อย	จังหวัด					๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๔.๓.๑	(๒) ส่งเสริมการจัดศัตรูพืช วัชพืชเพื่อความปลอดภัยทางด้านอาหาร	จังหวัด					๒,๖๐๐,๐๐๐	๒,๖๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๓.๑	(๓) เมืองเกษตรอินทรีย์วิถีเมืองลุง	จังหวัด					๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	สถานีพัฒนาที่ดิน/มหาวิทยาลัยทักษิณ
๔.๓.๑	(๔) การพัฒนาระบบอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมจังหวัดพัทลุง	จังหวัด					๒,๓๕๘,๐๔๐	๒,๓๕๘,๐๔๐	สนง.เกษตรจังหวัด	สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด
๔.๓.๑	(๕) การเลี้ยงปศุสัตว์ตามแนวทางเกษตรธรรมชาติ	จังหวัด					๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	
๔.๓.๑	(๖) ใช้น้ำมีปลาในนามีข้าว	จังหวัด					๓,๗๕๐,๐๐๐	๓,๗๕๐,๐๐๐	สนง.ประมงจังหวัด	สถานีพัฒนาที่ดิน/ศูนย์วิจัยและพัฒนากาเกษตร/ศูนย์วิจัยข้าว/ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว/สนง.พลังงานจังหวัด
๔.๔.๔	(๗) ประชาสัมพันธ์การผลิตอาหารปลอดภัยพัทลุง	จังหวัด					๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	สนง.พาณิชย์จังหวัด	
๔.๒.๑	(๘) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าวเพื่อความปลอดภัยทางอาหาร	กระทรวง					๗๘๐,๐๐๐	๗๘๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๓.๕	(๙) เสริมสร้างสมดุลของระบบนิเวศในแหล่งน้ำ	จังหวัด					๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	สนง.ประมงจังหวัด	
	๒๑. พัฒนาเศรษฐกิจฐานการเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตรแบบครบวงจร						๗๕,๐๐๐,๐๐๐	๗๕,๐๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๔.๒.๓	(๑) พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์สาธิต	จังหวัด					๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด	สนง.พาณิชย์จังหวัด
๔.๑.๒	(๒) สร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการในจังหวัดพัทลุง เชื่อมโยงระดับประเทศและนานาชาติ	กระทรวง					๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	สนง.สหกรณ์จังหวัด	สนง.พาณิชย์จังหวัด
๔.๒.๑	(๓) การสร้างโอกาสทางการเกษตร ด้วยสัตว์เศรษฐกิจใหม่	จังหวัด					๔๔,๐๐๐,๐๐๐	๔๔,๐๐๐,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	
๔.๑.๒	(๔) เสริมสร้างผู้ประกอบการรายใหม่จากฐานการเกษตร	จังหวัด					๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด	สนง.แรงงานจังหวัด
๔.๒.๔	(๕) พัฒนาระบบการจัดการสถิติเกษตรและ Application ฐานข้อมูลเกษตรของจังหวัดพัทลุง	จังหวัด					๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	สนง.สถิติจังหวัด	
๔.๓.๔	(๖) พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร เพื่อเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	กระทรวง					๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๒.๑	(๗) การจัดการนวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตข้าวแปลงใหญ่เชิงพาณิชย์แบบครบวงจร	กระทรวง					๓,๕๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	สนง.พาณิชย์จังหวัด
๔.๒.๒	(๘) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปแปลง	จังหวัด					๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	สนง.พาณิชย์จังหวัด

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
	สละเชิงการค้าแบบครบวงจร									
๔.๒.๑	(๙) ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพปาล์ม น้ำมัน	กระทรวง					๑๐,๕๐๐,๐๐๐	๑๐,๕๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	สถานีพัฒนาที่ดิน
๔.๓.๑	(๑๐) การส่งเสริมเกษตรกรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน	จังหวัด					๗๘๐,๐๐๐	๗๘๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๑.๒	(๑๑) การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) สู่อัจฉริยะ	กระทรวง					๓๕๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๓.๒	(๑๒) พัฒนาระบบการส่งน้ำ อัจฉริยะโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์	จังหวัด					๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	สนง.พลังงานจังหวัด	สนง.เกษตรจังหวัด
๔.๒.๓	(๑๓) ยกระดับมาตรฐานการผลิตไม้ผล (สละ) สู่มาตรฐาน GAP พืชแบบกลุ่ม	จังหวัด					๕๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๒.๑	(๑๔) การปลูกพืชแซมและอาชีพเสริมในสวนยางพารา	จังหวัด					๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๒.๑	(๑๕) ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อรองรับการขยายตลาด	จังหวัด					๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
๔.๑.๕	(๑๖) ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนคนทำเห็ดครบวงจร	จังหวัด					๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัด	
	๒๒. พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางเกษตรสร้างมูลค่า						๑๕,๐๕๐,๐๐๐	๑๕,๐๕๐,๐๐๐	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัด	

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
๔.๑.๓	(๑) สร้างผู้ประกอบการ การเกษตรมืออาชีพ	กระทรวง					๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	มหาวิทยาลัย ทักษิณ	สนง.เกษตรจังหวัด
๔.๒.๒	(๒) พัฒนาผลิตภัณฑ์กระจุด ที่มีมูลค่า	จังหวัด					๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	สนง. อุตสาหกรรม จังหวัด	สนง.พาณิชย์ จังหวัด
๔.๒.๒	(๓) แปรรูปและสร้างมูลค่า เมืองปศุสัตว์เกษตรอัต ลักษณ์เมืองลุง	จังหวัด					๗,๓๐๐,๐๐๐	๗,๓๐๐,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์ จังหวัด	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด/สนง. พาณิชย์จังหวัด
๔.๒.๒	(๔) การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ประมง รองรับบริการ ท่องเที่ยวและตลาดอ่าว ไทย อันดามัน ชายแดน ใต้	จังหวัด					๓,๒๕๐,๐๐๐	๓,๒๕๐,๐๐๐	สนง.ประมง จังหวัด	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด/สนง. พาณิชย์จังหวัด
๔.๔.๔	(๕) สร้างแบรนด์และตลาด ผลิตภัณฑ์เกษตรเมือง ลุง	จังหวัด					๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	
	๒๓. เทคโนโลยีเกษตร อัจฉริยะเพื่อความ มั่นคงทางด้านอาหาร ของจังหวัดพัทลุง (Smart Agritech for Food Security of Phatthalung Province: Smart Agritech)						๑๕๗,๕๐๐,๐๐๐	๑๕๗,๕๐๐,๐๐๐	มหาวิทยาลัย ทักษิณ	
๔.๓.๕	(๑) การพัฒนาระบบเตือน ภัยอัจฉริยะเพื่อการจั้ด การเกษตรคุณภาพสูง (Warning Systems: WS)	กระทรวง					๗๕,๐๐๐,๐๐๐	๗๕,๐๐๐,๐๐๐	มหาวิทยาลัย ทักษิณ	สนง.เกษตร จังหวัด/สนง. ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จังหวัด/สถานี พัฒนาที่ดิน/ พัฒนาที่ดิน/

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)						หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	หลัก	ร่วม
										โครงการชลประทานพื้ทลู่/สำนักงานน้ำบาดาล
๔.๒.๔	(๒) พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตร (Agri Big-data: AB)	กระทรวง					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	มหาวิทยาลัยทักษิณ	สนง.เกษตรจังหวัด/สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด/สนง.สถิติจังหวัด
๔.๑.๒	(๓) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์แบบอัจฉริยะ (Human Genius: HG)	กระทรวง					๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	มหาวิทยาลัยทักษิณ	สนง.พาณิชย์จังหวัด/สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด
๔.๓.๑	(๔) พัฒนาระบบฟาร์มเกษตรอินทรีย์แปลงใหญ่แบบอัจฉริยะ (Farmland Tech: FT)	กระทรวง					๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	มหาวิทยาลัยทักษิณ	สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด/สนง.เกษตรจังหวัด/ศูนย์วิจัยข้าว/ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว
๔.๔.๔	(๕) การวิจัยการเชื่อมโยงการตลาดเกษตรพื้ทลู่กับนานาชาติ	กระทรวง					๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	มหาวิทยาลัยทักษิณ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
๔.๒.๒	๒๔. ถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดพื้ทลู่	กระทรวง					๑,๑๓๑,๙๐๐	๑,๑๓๑,๙๐๐	มหาวิทยาลัยทักษิณ	สนง.เกษตรจังหวัด/การยางแห่งประเทศไทยจังหวัด
๔.๓.๑	๒๕. พัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ/โคขุนศรีวิชัย : Sriwichai Beef						๗๑,๐๕๘,๙๐๒	๗๑,๐๕๘,๙๐๒	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	

ส่วนที่ ๒

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ประเมินผลการดำเนินโครงการที่เป็นลักษณะสนับสนุนปัจจัยการผลิตกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
๒. สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา/แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มศักยภาพเกษตรกรองค์กรเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน แนวทางการพัฒนา พัฒนาและเพิ่มศักยภาพเกษตรกรสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย ให้มีความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับเศรษฐกิจฐานราก จากการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรที่ผ่านมาเน้นในเรื่องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยสำคัญในการผลิตของเกษตรกร แต่อย่างไรก็ตามสนับสนุนปัจจัยการผลิตไปสู่การต่อยอดกิจกรรมอาจจะไม่ยั่งยืน ดังนั้น เห็นว่าควรจะมีการประเมินผลการดำเนินโครงการที่เป็นลักษณะสนับสนุนปัจจัยการผลิตกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการที่เป็นลักษณะสนับสนุนปัจจัยการผลิตไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
๕. เป้าหมาย	รายงานผลการประเมิน ๑ ชุด
๖. พื้นที่ดำเนินการ	๑๑ อำเภอในจังหวัดพัทลุง
๗. กิจกรรมหลัก	ประเมินผลการดำเนินโครงการที่เป็นลักษณะสนับสนุนปัจจัยการผลิตไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๐. งบประมาณ	๑๐๐,๐๐๐

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. ผลผลิต (Output)	รายงานผลการประเมิน
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ทำให้ทราบถึงปัจจัยความสำเร็จในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ประเมินศักยภาพในการสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตรในจังหวัดพัทลุงให้เป็นศูนย์กลางการค้าของภาคใต้
๒. สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา/แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการตลาด เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตรแนวทางการพัฒนา สนับสนุนการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยและตลาดเกษตรอินทรีย์เป็นตลาดเฉพาะ (Niche market)
๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	แผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๕ ฉบับปรับปรุงให้ความสำคัญกับสนับสนุนการประกอบธุรกิจออนไลน์ผ่านเครือข่ายสื่อสารสาธารณะและเพิ่มช่องทางตลาดในกลุ่มตลาดเฉพาะ (Niche market) รวมทั้ง การสร้างแบรนด์ที่เป็นอัตลักษณ์ จากการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดในระยะที่ผ่านมาเกษตรกรมีความต้องการเรื่องตลาดสินค้าเกษตรที่เป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าเกษตรของภาคใต้
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อประเมินศักยภาพในการสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตรในจังหวัดพัทลุงให้เป็นศูนย์กลางการค้าของภาคใต้
๕. เป้าหมาย	รายงานผลการประเมิน ๑ ชุด
๖. พื้นที่ดำเนินการ	๑๑ อำเภอในจังหวัดพัทลุง
๗. กิจกรรมหลัก	ประเมินศักยภาพในการสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตรในจังหวัดพัทลุงให้เป็นศูนย์กลางการค้าของภาคใต้
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๐. งบประมาณ	๑๐๐,๐๐๐
๑๑. ผลผลิต (Output)	รายงานผลการประเมิน
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญในการสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตรในจังหวัดพัทลุงให้เป็นศูนย์กลางการค้าของภาคใต้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ประเมินผลการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงที่ดำเนินการในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔
๒. สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา/แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาการผลิตทางการเกษตรเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนา การพัฒนาเกษตรอินทรีย์และสนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรอินทรีย์
๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) มีสาระสำคัญในการพัฒนาเกษตรสร้างมูลค่าโดยการทำให้เกษตรอินทรีย์ด้วยการสร้างความตระหนักแก่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมาตรฐานการจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร การถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรปลอดภัยเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ จังหวัดพัทลุงได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา ในการขับเคลื่อนดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ โดยมีเป้าหมายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงจำนวน ๑๐,๘๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ และได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตร

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

หัวข้อ	รายละเอียด
	อินทรีของจังหวัดพัทลุงจำนวน ๑.๓ ล้านไร่ในปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๑ ดังนั้น จำเป็นจะต้องประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อกำหนดแผนงานในการพัฒนาไปสู่ระยะต่อไป
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อประเมินผลการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงที่ ดำเนินการในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔
๕. เป้าหมาย	รายงานผลการประเมิน ๑ ชุด
๖. พื้นที่ดำเนินการ	๑๑ อำเภอในจังหวัดพัทลุง
๗. กิจกรรมหลัก	ประเมินผลการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อ เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงที่ดำเนินการ ในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๐. งบประมาณ	๑๐๐,๐๐๐
๑๑. ผลผลิต (Output)	รายงานผลการประเมิน
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	แนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ขับเคลื่อนพัทลุงเมืองเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิถี ยั่งยืน
๒. สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา/แนวทางการ พัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาการผลิตทางการเกษตร เพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนา การพัฒนาเกษตรอินทรีย์และ สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรอินทรีย์/การ สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการประกอบอาชีพ

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

หัวข้อ	รายละเอียด
	ทางการเกษตร/การอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรและแหล่งน้ำแบบบูรณาการ
<p>๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล</p>	<p>ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๑-๒๕๘๐) มีสาระสำคัญในการพัฒนาเกษตรสร้างมูลค่าโดยการทำให้เกษตรกรอินทรีย์ด้วยการสร้างความตระหนักแก่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมาตรฐานการจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร การถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรปลอดภัยเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>จังหวัดพัทลุงได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา ในการขับเคลื่อนดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ โดยมีเป้าหมายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงจำนวน ๑๐,๘๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ และได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดพัทลุงจำนวน ๑.๓ ล้านไร่ในปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๑</p> <p>จากการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ของจังหวัดในระยะที่ผ่านมาโดยการตรวจสอบสารเคมีตกค้างในเลือดของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรร้อยละ ๗๕.๘๗ มีผลเลือดไม่ปลอดภัยและมีความเสี่ยงจากสารเคมีตกค้างในเลือด รวมทั้ง จังหวัดพัทลุงได้กำหนดเป้าหมายเพิ่มพื้นที่เกษตรให้ได้ ๑๐,๘๐๐ ไร่ภายในปี ๒๕๖๔ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งขับเคลื่อนพัทลุงเมืองเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ วิถียั่งยืนเพื่อสนับสนุนการเลิกการใช้สารเคมี และส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ทำให้งานขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเห็นผลเป็นรูปธรรม</p>

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อการขับเคลื่อนงานเกษตรงานเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์
๕. เป้าหมาย	พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน ๑.๓ ล้านไร่
๖. พื้นที่ดำเนินการ	๑๑ อำเภอในจังหวัดพัทลุง
๗. กิจกรรมหลัก	<p>๑. สร้างความมั่นคงทางอาหารปลอดภัยให้เกษตรกรที่มีรายได้น้อย</p> <p>๒. ส่งเสริมการกำจัดศัตรูพืช วัชพืชเพื่อความปลอดภัยทางด้านอาหาร</p> <p>๓. เมืองเกษตรอินทรีย์วิถีเมืองลุง</p> <p>๔. การพัฒนาระบบอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมจังหวัดพัทลุง</p> <p>๕. การเลี้ยงปศุสัตว์ตามแนวทางเกษตรธรรมชาติ</p> <p>๖. ใช้น้ำมีปลาในนามีข้าว</p> <p>๗. ประชาสัมพันธ์การผลิตอาหารปลอดภัยพัทลุง</p> <p>๘. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าวเพื่อความมั่นคงทางอาหาร</p> <p>๙. เสริมสร้างสมดุลของระบบนิเวศในแหล่งน้ำ</p>
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานเกษตรจังหวัด/สถานีพัฒนาที่ดิน/สภาเกษตรกรจังหวัด/ม.ทักษิณ/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานประมงจังหวัด/สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/
๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๐. งบประมาณ	๔๒,๘๘๘,๐๔๐
๑๑. ผลผลิต (Output)	พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น ๑.๓ ล้านไร่
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และประชาชนทั่วไป ตระหนักรู้และให้ความสำคัญต่อการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒. เกษตรกรเกิดการตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การทำเกษตรอินทรีย์</p>

“พัทลุงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓. เกษตรกรมีความมั่นคงทางด้านรายได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาเศรษฐกิจฐานการเกษตร และอุตสาหกรรม การเกษตรแบบครบวงจร
๒. สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา/แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มศักยภาพเกษตรกร องค์กรเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาการผลิตทางการเกษตรเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๔) การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน ของรัฐบาล ในการพัฒนาเศรษฐกิจและ ความสามารถในการแข่งขันของไทย ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร</p> <p>เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สร้างรายได้ที่ยั่งยืน จำเป็นต้องดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานการเกษตร และอุตสาหกรรมการเกษตรแบบครบวงจร</p>
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สร้างรายได้ที่ยั่งยืน
๕. เป้าหมาย	อัตราขยายตัวของ GPP สาขาเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. พื้นที่ดำเนินการ	๑๑ อำเภอในจังหวัดพัทลุง
๗. กิจกรรมหลัก	<p>๑. พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์สาคร</p> <p>๒. สร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ ในจังหวัดพัทลุง เชื่อมโยงระดับประเทศและนานาชาติ</p> <p>๓. การสร้างโอกาสทางการเกษตร ด้วยสัตว์เศรษฐกิจใหม่</p> <p>๔. เสริมสร้างผู้ประกอบการรายใหม่จากฐานการเกษตร</p> <p>๕. พัฒนาระบบการจัดการสถิติเกษตรและ Application ฐานข้อมูลเกษตรของจังหวัดพัทลุง</p> <p>๖. พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร เพื่อเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร</p> <p>๗. การจัดการนวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตข้าวแปลงใหญ่เชิงพาณิชย์แบบครบวงจร</p> <p>๘. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปแปลงสละเชิงการค้าแบบครบวงจร</p> <p>๙. ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพปาล์มน้ำมัน</p> <p>๑๐. การส่งเสริมเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน</p> <p>๑๑. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) สู่เกษตรกรอัจฉริยะ</p> <p>๑๒. พัฒนาระบบการส่งน้ำอัจฉริยะโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์</p> <p>๑๓. ยกระดับมาตรฐานการผลิตไม้ผล (สละ) สู่มาตรฐาน GAP พืชแบบกลุ่ม</p> <p>๑๔. การปลูกพืชแซมและอาชีพเสริมในสวนยางพารา</p> <p>๑๕. ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อรองรับการขยายตลาด</p> <p>๑๖. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนคนทำเห็ดครบวงจร</p>
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด/สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานแรงงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	จังหวัด/สำนักงานสถิติจังหวัด/สถานีพัฒนาที่ดิน/ สำนักงานพลังงานจังหวัด
๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๐. งบประมาณ	๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	สถาบันเกษตรกร ๒๐ แห่ง/แพะ จำนวน ๒๔,๐๐๐ ตัว/ผู้ ว่างงานได้รับการพัฒนา ๑๐๐ ราย/ มีระบบฐานข้อมูล ๑ application/พื้นที่ปลูกข้าวสังข์หยดเพิ่มขึ้น ๕๐๐ ไร่/ยุวเกษตรกร ๒๒๐ คน/
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางเกษตรสร้างมูลค่า
๒. สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา/แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาการผลิตทางการเกษตร เพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการผลิตทาง การเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ การตลาด เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร
๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) มีสาระสำคัญในการพัฒนาเกษตรสร้างมูลค่าแผนย่อย เกษตรแปรรูป ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มี มูลค่าสูง สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าใน ผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดัน เทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้อง กับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ และ สร้างตราสินค้าและขยายช่องทางการตลาดด้วย ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาสินค้าเกษตรเกิดการสร้าง มูลค่าเพิ่ม และประชาสัมพันธ์แบรนด์สินค้าเกษตรของ

“พลังเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

หัวข้อ	รายละเอียด
	จังหวัดพัทลุงให้แพร่หลาย จำเป็นต้องดำเนินโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางเกษตรสร้างมูลค่า
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อการพัฒนาสินค้าเกษตรเกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มและประชาสัมพันธ์แบรนด์สินค้าเกษตรของจังหวัดพัทลุงให้แพร่หลาย
๕. เป้าหมาย	อัตราขยายตัวของ GPP สาขาเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓
๖. พื้นที่ดำเนินการ	๑๑ อำเภอในจังหวัดพัทลุง
๗. กิจกรรมหลัก	๑. สร้างผู้ประกอบการยุวเกษตรมืออาชีพ ๒. พัฒนาผลิตภัณฑ์กระจุกที่มีมูลค่า ๓. แปรรูปและสร้างมูลค่าเมืองปศุสัตว์เกษตรอัตลักษณ์เมืองลุง ๔. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง รองรับการท่องเที่ยวและตลาดอ่าวไทย อินทามัน ชายแดนใต้ ๕. สร้างแบรนด์และตลาดผลิตภัณฑ์เกษตรเมืองลุง
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด/ม.ทักษิณ/สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานประมงจังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๐. งบประมาณ	๑๕,๐๕๐,๐๐๐
๑๑. ผลผลิต (Output)	ผู้ประกอบการจำนวน ๒๐๐ คน/ผลิตภัณฑ์ประมง ๓ ผลิตภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์แบรนด์พัทลุง ๒๐ ผลิตภัณฑ์
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของจังหวัดพัทลุง (Smart Agritech for Food Security of Phatthalung Province: Smart Agritech)

หัวข้อ	รายละเอียด
๒. สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา/แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มศักยภาพเกษตรกรองค์กรเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาการผลิตทางการเกษตรเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๑-๒๕๘๐) แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ มีสาระสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่ม และเกษตรแนวตั้ง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ให้มีความสำคัญกับพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร กำหนดมาตรการรองรับมาตรการเตือนภัย มาตรการการปรับตัว ระบบสำรองอาหารในภาวะวิกฤต และการประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์ ดังนั้น การเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของจังหวัดพัทลุง (Smart Agritech for Food Security of Phatthalung Province: Smart Agritech) จะช่วยการประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อพัฒนาระบบเตือนภัยและฐานข้อมูลให้สามารถประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. เป้าหมาย	ระบบเตือนภัย
๖. พื้นที่ดำเนินการ	๑๑ อำเภอในจังหวัดพัทลุง
๗. กิจกรรมหลัก	๑. การพัฒนาระบบเตือนภัยอัจฉริยะเพื่อการจัดการเกษตรคุณภาพสูง (Warning Systems: WS) ๒. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตร (Agri Big-data: AB)

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>๓. พัฒนาศาสตร์พยากรณ์มนุษย์แบบอัจฉริยะ (Human Genius: HG)</p> <p>๔. พัฒนาระบบฟาร์มเกษตรอินทรีย์แปลงใหญ่แบบอัจฉริยะ (Farmland Tech: FT)</p> <p>๕. การวิจัยการเชื่อมโยงการตลาดเกษตรพัลลูงกับนานาชาติ</p>
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	ม.ทักษิณ/สำนักงานน้ำบาดาล/โครงการชลประทาน/สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/สำนักงานสถิติจังหวัด/สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สภาเกษตรกรจังหวัด/ศูนย์วิจัยข้าว/ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว
๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๐. งบประมาณ	๑๕๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	ระบบเตือนภัย
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ความมั่นคงทางด้านอาหาร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดพัลลูง
๒. สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา/แนวทางการพัฒนา	ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน
๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) มีสาระสำคัญในการพัฒนาเกษตรสร้างมูลค่าโดยการทำให้เกษตรอินทรีย์ด้วยการสร้างความตระหนักแก่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมาตรฐานการจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร และการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

“พัลลูงเมืองเกษตรอินทรีย์ วิถียั่งยืน”

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. เป้าหมาย	เกษตรกรในจังหวัดพัทลุง
๖. พื้นที่ดำเนินการ	๑๑ อำเภอในจังหวัดพัทลุง
๗. กิจกรรมหลัก	ถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดพัทลุง
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	ม.ทักษิณ/สำนักงานเกษตรจังหวัด/สภาเกษตรกรจังหวัด/การยางแห่งประเทศไทยจังหวัด
๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๐. งบประมาณ	๑,๑๓๑,๙๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรมีองค์ความรู้ในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เพิ่มประสิทธิภาพในการทำเกษตรของเกษตรกร ทำให้เกิดการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ/โคขุนศรีวิชัย : Sriwichai Beef
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>กลุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เป็นจังหวัดที่มีทัศนียภาพทั้งบนบกและทางทะเลที่สวยงาม สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก จึงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและพักผ่อนแต่ละปีเป็นจำนวนมากในระดับต้น ๆ ของโลก ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว การจัดระบบจราจรทางบกและทางทะเล รวมทั้งอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัย ซึ่งส่วนใหญ่ผู้นำเข้าจากต่างจังหวัด/ต่างประเทศ ทำให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอาหารในพื้นที่ขาดโอกาสโดยเฉพาะสินค้าปศุสัตว์ อาทิ เนื้อโคขุนคุณภาพ เนื้อแกะ ฯลฯ และเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเลี้ยงปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคเนื้อ เนื่องจากสภาพแวดล้อม</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ฤดูกาล ปริมาณน้ำฝน /ปี เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตของพืชอาหารสัตว์คุณภาพ ประกอบกับวัสดุเหลือใช้/ผลพลอยได้จากภาคเกษตรหรืออุตสาหกรรม</p> <p>การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ/โคขุนของภาคใต้ ผังอ่าวไทยอย่างครบวงจร รองรับการขยายตัวของความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวยางพาราและปาล์มน้ำมัน มีราคาตกต่ำ โดยพิจารณาปรับใช้งบประมาณปกติของส่วนราชการ และงบประมาณของโครงการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบลและกองทุนหมู่บ้าน ประกอบกับนโยบายรัฐบาล ด้านการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในด้านเกษตรกรรม ในการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้วยวิธีการต่าง ๆ และสนับสนุนให้สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มบทบาทในฐานะผู้ซื้อ จนถึงการแปรรูปและส่งออก นโยบายด้านอุตสาหกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ เช่น ส่งเสริม และพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปตั้งแต่ต้นน้ำ ถึงปลายน้ำโดยพัฒนาวัตถุดิบและขบวนการผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่อาหารไทยบนพื้นฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญา ส่งเสริมการวิจัยเกษตรแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๓.๑.๑ พัฒนาการจัดการโคเนื้อเชิงระบบ ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างความสมดุลด้านการผลิต ตลาดและความปลอดภัยผู้บริโภค</p> <p>๓.๑.๒ ผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพเกรดพรีเมียม สำหรับกลุ่มคนรักสุขภาพ รองรับการท่องเที่ยวและการแข่งขัน</p> <p>๓.๑.๓ แปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อโคสู่ตลาดชั้นสูงและตลาดทั่วไป</p> <p>๓.๑.๔ พัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย</p> <p>๓.๑.๕ เกษตรกรใช้บริการผสมเทียม โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพการผลิตสัตว์พันธุ์ดี เพื่อปรับปรุงพันธุ์สัตว์ให้เป็นที่ต้องการของตลาด เพิ่มประสิทธิภาพทางการผลิต</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	ของเกษตรกรรายย่อยยกระดับรายได้และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนกลุ่มและเกษตรกรที่ร่วมโครงการ ๑๒๐/๖,๐๐๐ กลุ่ม/ราย ๒. จำนวนโคเนื้อแม่พันธุ์/ โคขุนที่เข้าร่วมโครงการ ๓๐,๐๐๐ ตัว ๓. จำนวนผลิตภัณฑ์ ๓ ผลิตภัณฑ์ ๔. บริการผสมเทียมสัตว์โคนไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ ตัว ลูกเกิดจากการผลิตเทียมไม่น้อยกว่า ๑๒,๐๐๐ ตัว และโคเพศเมียที่ได้รับบริการผสมเทียมไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ ตัว
๔. พื้นที่เป้าหมาย	๑.ดำเนินการในพื้นที่ที่มีโรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน GMP ซึ่งควบคุมการใช้ครุภัณฑ์สำหรับการผลิตโดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง ๒.กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ – โคขุน ทุกกลุ่มภายใน ๕ จังหวัดของกลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ๓.สหกรณ์โคเนื้อศรีวิชัย (พัทลุง) จำกัด ๔.พัฒนาระบบการขนส่งผลผลิตและผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน
๕. กิจกรรมหลัก	
๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. โครงการพัฒนาการผลิตระดับต้นน้ำ งบประมาณ ๔๒,๒๗๘,๘๑๔ บาท -พัฒนาความรู้ -มหกรรมโคเนื้อศรีวิชัย -เพิ่มศักยภาพการผลิตอาหารสัตว์ -การพัฒนาระบบฟาร์ม พันธุ์สัตว์ และการจัดการสุขภาพสัตว์
๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒. โครงการพัฒนาการผลิตระดับกลางน้ำ งบประมาณ ๑๙,๓๔๙,๑๓๘ บาท พัฒนาระบบขนส่งผลผลิตและผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน
๕.๓ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓. โครงการพัฒนาการผลิตระดับปลายน้ำ งบประมาณ ๙,๔๓๐,๙๕๐ บาท -พัฒนาช่องทางการตลาด ร้านค้าต้นแบบ -การประชาสัมพันธ์

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>-ฝึกอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเนื้อโคคุณภาพภาคใต้</p> <p>แบรนด์ศรีวิชัย</p> <p>-จัด Roadshow แสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เนื้อโคคุณภาพภาคใต้แบรนด์ศรีวิชัย</p>
<p>๖. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>หน่วยงานดำเนินการ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง/กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย</p> <p>ผู้รับผิดชอบโครงการ :</p> <p>๑. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด (พัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร)</p> <p>๒. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (พัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร)</p> <p>๓. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด (พัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร)</p> <p>๔. มหาวิทยาลัยในพื้นที่ (พัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร)</p> <p>๕. หอการค้าจังหวัด (พัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร)</p> <p>๖. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์(พัทลุง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช)</p> <p>๗. ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพสุราษฎร์ธานี สงขลา</p> <p>๘. ศูนย์บำรุงพันธุ์สัตว์สัตว์(สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช เทพา)</p>
<p>๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕</p>
<p>๘. งบประมาณ</p>	<p>๗๑,๐๕๘,๙๐๒ บาท</p>
<p>๙. ผลผลิต (output)</p>	<p>๑. จำนวนกลุ่มและเกษตรกรที่ร่วมโครงการ ๑๒๐/๖,๐๐๐ กลุ่ม/ราย</p> <p>๒. จำนวนโคเนื้อแม่พันธุ์/ โคขุนที่เข้าร่วมโครงการ ๓๐,๐๐๐ ตัว</p> <p>๓. จำนวนผลิตภัณฑ์ ๓ ผลิตภัณฑ์</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	๔. บริการผสมเทียมสัตว์โคนไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ ตัว ลูกที่เกิดจากการผลิตเทียมไม่น้อยกว่า ๑๒,๐๐๐ ตัว และโคเพศเมียที่ได้รับบริการผสมเทียมไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ ตัว
๑๐.ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เสริมสร้างอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ/โคขุนให้เกษตรกรเพื่อเป็นกรอบแนวทาง การขับเคลื่อนพัฒนากลุ่มจังหวัดในภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยอย่างยั่งยืน</p> <p>๒. สร้างความเชื่อมั่นในตัวสินค้าให้กับผู้บริโภค</p> <p>๓. สามารถสร้างโอกาสในการผลิต แปรรูป และส่งออกสินค้ามาตรฐานสากลสู่กลุ่มจังหวัดอื่นและต่างประเทศ</p>